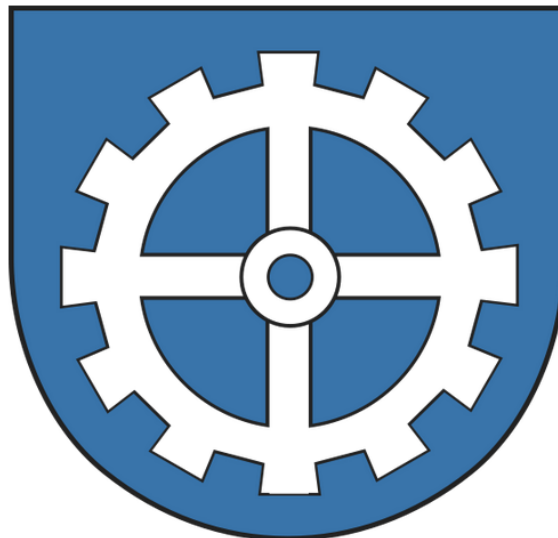




Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Miłomłyn

na lata 2014-2020





Spis treści

1. Diagnoza sytuacji	4
1.1. Przestrzeń i środowisko	4
1.1.1 Umieszczenie gminy w powiecie, województwie i kraju	4
1.1.2. Charakterystyka sieci osadniczej	6
1.1.3. Opis zasobów naturalnych	7
1.1.4. Opis zasobów kulturowych.....	11
1.2. Sfera społeczna	13
1.2.1. Demografia (liczba ludności, przyrost naturalny oraz migracje, struktura wiekowa ludności)	13
1.2.3. Rynek pracy (liczba i struktura pracujących, poziom bezrobocia, źródła utrzymania, dochody gospodarstw domowych)	14
1.2.4. Turystyka	16
1.3. Sfera gospodarcza	19
1.3.1 Główni pracodawcy	19
1.3.2. Struktura podstawowych branż gospodarki (rolnictwo, przemysł, usługi, w tym turystyka).....	20
1.4. Infrastruktura techniczna	24
1.4.1. Komunikacyjna	24
1.4.2. Ochrony środowiska: wodno-kanalizacyjna, gospodarki odpadami (w tym stan infrastruktury i liczba osób z niej korzystających)	27
1.4.3. Energetyczna	30
1.5. Infrastruktura społeczna.....	31
1.5.1 Edukacyjna.....	31
1.5.2. Sportowa	32
1.5.3. Kultury	32
1.5.4. Ochrony zdrowia i opieki społecznej	32
1.5.5. Możliwości budżetowe gminy (przychody, struktura wydatków)	34
1.5.6. Planowanie strategiczne (opracowane programy średniookresowe) i promocja gminy	40
1.5.7. Kapitał społeczny (liczba organizacji pozarządowych, aktywność mieszkańców, aktywność wyborcza)	41
2. Analiza SWOT	44
3. Wizja rozwoju Gminy Miłomłyn	45
4. Cel główny	47
5. Cele strategiczne (obszary priorytetowe)	48
6. Cele operacyjne	50
6.1. Kierunki działań w celach operacyjnych	52
7. Zgodność ze strategicznymi dokumentami	61
7.1. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie.....	61
7.2. Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego	62
7.3. Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025	63
7.4. Strategia rozwoju Powiatu Ostródzkiego do roku 2015	66
8. System wdrażania i monitorowania	67
8.1. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej	67
8.2. Ocena Strategii	68



8.3. Komunikacja społeczna i promocja Strategii	68
8.4. Zmiany w Strategii	69
9. Źródła finansowania	70
10. Opis konsultacji społecznych	71
11. Załączniki	72
1. Wskaźniki realizacji strategii.....	72



1. Diagnoza sytuacji

1.1. Przestrzeń i środowisko

1. 1.1 Umiejscowienie Gminy w powiecie, województwie i kraju

Gmina Miłomłyn leży w zachodniej części Powiatu Ostródzkiego i graniczy z sześcioma gminami: od północy z Gminami Małdyty i Morąg, od wschodu z Gminą Łukta, od strony południowo-wschodniej z Gminą Ostróda, od południowo-zachodniej z Gminą Ława, zaś od zachodu z Gminą Zalewo.

Miłomłyn położony jest na trasie Kanału Elbląskiego, który ma charakter unikatowy w skali światowej. Jest to niesamowicie duży atut dla Gminy Miłomłyn, pozwalający na reklamę i przyciąganie turystów na teren Gminy.

Geograficznie przeważająca część Gminy Miłomłyn położona jest we wschodniej części Pojezierza Ławskiego, a pozostała jej część (południowo-wschodnia) na Pojezierzu Chełmińsko-Dobrzyńskim. Administracyjnie należy do podregionu elbląskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Gmina Miłomłyn obejmuje miasto Miłomłyn i 13 sołectw, w tym 30 miejscowości wiejskich.

Położenie geograficzno-przestrzenne Gminy Miłomłyn cechuje:

- centralne położenie miasta Miłomłyn względem obszaru Gminy Miłomłyn;
- bliskie sąsiedztwo z miastem powiatowym Ostróda (12 km);
- bliskość dużych miast: Elbląga (63 km), Olsztyna (54 km), Ławy (44 km) i Morąga (29 km);
- bardzo korzystne powiązanie Gminy z drogą krajową nr S 7. Odległość do Gdańska wynosi; 123 km, a do Warszawy 220 km.



Rysunek. Lokalizacja Gminy Miłomłyn (mapa Polski z podziałem na województwa)



Źródło: Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Miłomłyn na lata 2004-2013

Rysunek. Lokalizacja Powiatu Ostródzkiego



Źródło: Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Miłomłyn na lata 2004-2013



Rysunek. Lokalizacja Gminy Miłomłyn w Powiecie Ostródzkim



Źródło: Urząd Miasta i Gminy Miłomłyn

Powierzchnia Gminy Miłomłyn wynosi 16.091 ha, co stanowi 9,12% obszaru Powiatu Ostródzkiego, w tym: użytki rolne - 40,13%, lasy - 40,84%, akweny wodne - 10,74%, pozostałe grunty - 8,17%¹.

1.1.2. Charakterystyka sieci osadniczej

Gmina Miłomłyn obejmuje miasto Miłomłyn i 13 sołectw, w tym 30 miejscowości wiejskich. Wśród miejscowości wiejskich znajduje się:

- 14 wsi: Bagieńsko, Boguszewo, Bynowo, Dębinka, Ligi, Liksajny, Liwa, Majdany Wielkie, Malinnik, Tarda, Wielimowo, Winiec, Wólka Majdańska, Zalewo;
- 8 osad: Faltyjanki, Glimy, Kukła, Lubień, Majdany Małe, Piławki, Skarpa, Ziemaki;
- 3 kolonie: Gil Mały, Gil Wielki, Ostrów Wielki;
- 3 miejscowości popegerowskie: Kamieńczyk, Karnity, Rogowo;
- 1 leśniczówka: Zatoka Leśna.

¹ www.milomlyn.pl



1.1.3. Opis zasobów naturalnych

Gmina Miłomłyn wchodzi w skład obszaru funkcjonalnego „Zielonych Płuc Polski”. Teren gminy charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem zasobów środowiska przyrodniczego o zachowanych naturalnych krajobrazach.

Niekwestionowanym atutem środowiska przyrodniczego w Gminie jest jego ogromne zróżnicowanie i bogactwo zasobów naturalnych. Dlatego też spora część obszaru Gminy objęta jest ochroną w postaci obszarów chronionego krajobrazu, utworzonych na mocy ustawy o ochronie przyrody. Oprócz tego znajdują się dwa rezerwaty przyrody – faunistyczny i wodny. Na obszarze Gminy Miłomłyn występuje także dużo chronionych elementów przyrodniczych w postaci pomników przyrody. Jest ich aż szesnaście.

W skład zróżnicowania przyrodniczego w Gminie wchodzi takie elementy jak:

- niezwykle bogata i zróżnicowana szata roślinna;
- bardzo wysoki stopień zalesienia terenu Gminy (40,5% - przy średniej 29,9% dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego);
- duża ilość zbiorników wodnych - na terenie Gminy występuje 19 jezior o łącznej powierzchni 1.226 hektarów;
- gatunki o charakterze endemicznym (sosna taborska).

W Gminie Miłomłyn spotkać można bardzo cenną pod względem przyrodniczym roślinność. Występują tu między innymi: malina kamionka, orlica pospolita, jarzębiec pospolity, turówka wonna. Dowodem na bardzo niski poziom zanieczyszczeń w powietrzu jest szerokie występowanie wielu gatunków porostów, bardzo rzadko spotykanych w innych rejonach Polski.

Środowisko naturalne Gminy jest bardzo rozwinięte także pod względem faunistycznym. Wpływ na to ma bardzo rozwinięta i zróżnicowana szata roślinna, a także występowanie wielu obszarów znajdujących się pod ochroną. Na terenie Gminy można spotkać bardzo rzadko występujące gatunki zwierząt jak: orzeł bielik, rzekotka drzewna, żółw błotny czy żaba moczarkowa.

Lasy na terenie Gminy pełnią bardzo wiele istotnych funkcji - oprócz znakomych parametrów przemysłowych drewna, powodujących że jest ono bardzo konkurencyjne względem innych dostawców tego surowca, warto zwrócić uwagę na funkcje rekreacyjne, turystyczne i naukowe (na terenie Gminy znajduje się baza genetyczna ekotypów sosny).

Znajdujące się na terenie Gminy Miłomłyn formy ochrony przyrody i krajobrazu to:

Obszary chronionego krajobrazu

1. Obszar Chronionego Krajobrazu Kanału Elbląskiego;



2. Obszar Chronionego Krajobrazu Lasów Taborskich;

Rezerwaty przyrody:

1. Jezioro Iłgi – chronione są w nim miejsca lęgowe ptactwa wodno-błotnego.
2. Rzeka Drwęca – teren ochrony środowiska naturalnego pstrąga, łososia, troci i certy.

Na terenie Gminy Miłomłyn istnieje 16 pomników przyrody, wśród których na szczególną uwagę zasługują bardzo już rzadkie w Polsce stanowiska żółwia błotnego. Niezwykle interesujący jest także dąb „Ucho Igielne”, a także 120-letni zespół bukowo-modrzewiowy. Wykaz wszystkich pomników z terenu Gminy Miłomłyn zawiera Dziennik Urzędowy Województwa Olsztyńskiego Nr 14 z 1991 r.

Gmina Miłomłyn to niewątpliwie doskonałe miejsce pod względem turystycznym. Ogromne bogactwo przyrodnicze, krajobrazowe, rozwinięta sieć hydrologiczna, a przede wszystkim obecność Kanału Elbląskiego, stanowią niezaprzeczalne atuty Gminy Miłomłyn w dziedzinie turystyki.

Do szczególnie interesujących należy rezerwat ornitologiczny jeziora Iłgi, położony około 10 km na zachód od Miłomłyna. Znajdują się tam liczne stanowiska lęgowe ptactwa wodnego i błotnego, wśród nich bardzo rzadko już spotykanego orła bielika.

Duży obszar Gminy Miłomłyn pokrywają lasy, znajdujące się wręcz w nienaruszonym i nieprzekształconym przez człowieka stanie. Na uwagę zasługuje występowanie na terenie Gminy gatunków endemicznych (sosna taborska), a także bardzo rzadkich gatunków zwierząt jak wydra czy żółw błotny.

Na terenie Gminy występuje wiele zasobów naturalnych. Do najważniejszych zasobów zaliczamy²:

1. **Głaz grubokrystaliczny** - „Żyjący” kamień, który „rośnie”, z roku na rok ma powiększać swoją objętość (w obwodzie 1 m i ponad 1 m wysokości). Znajduje się na pastwisku wsi Mały Gil, 40 m od jeziora;
2. **Rezerwat przyrody Jeziora Iłgi** - Typ faunistyczny, przedmiot ochrony – miejsca lęgowe ptactwa wodno-błotnego oraz zachowanie zespołów roślinności torfowiskowej. Położony jest on wśród kompleksu leśnego, na zachód od miejscowości Boguszewo. Powierzchnia wynosi 74,7 ha;
3. **Rezerwat przyrody Rzeki Drwęcę** - Typ wodny, charakter ichtiologiczny, przedmiot ochrony – ochrona środowiska pstrąga, łososia, troci i certy. Na południowy wschód od miejscowości Boguszewo. Możliwość dotarcia trasą rowerową. Rezerwat na terenie Gminy i przyległym obejmuje jezioro Drwęckie oraz pasy gruntów szerokości 5 m od ich brzegów;

² www.zwiedzajmy.pl



4. **Rezerwat Sosny Taborskiej** - Sosna Taborska od wieków była używana do budowy masztów okrętowych przez potęgi morskie Europy. Ze względu na wysoką jakość drewna z sosen taborskich posłużyło ono do odbudowy po pożarze sceny Teatru Narodowego w Warszawie. Rezerwat można zwiedzać korzystając ze ścieżki ekologicznej biegnącej przez rezerwat półtorakilometrową trasą;
5. **Sosna nad Jeziorem Iłgi** - Zwana „królową lasu”, ze względu na wielkość (obwód przekraczający 3 m, wysokość ponad 30 m). Znajduje się w Leśnictwie Drwęca.

Pomniki przyrody:

Na terenie Gminy istnieje 16 pomników przyrody, wśród których na szczególną uwagę zasługują: stanowisko żółwia błotnego, dąb Ucho Igielne, 120-letni drzewostan bukowo-modrzewiowy. Wykaz wszystkich pomników z terenu Gminy Miłomłyn zawiera Dziennik Urzędowy Województwa Olsztyńskiego Nr 14 z 1991 r.

Lasy ochronne:

Decyzją Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na znacznych obszarach lasów wyznaczono:

- lasy wodochronne;
- ostoje zwierzyny;
- lasy nasienne, znajdujące się w zasięgu taborskiego matecznego makroregionu nasiennego sosny pospolitej.

Gleby chronione:

Obszarami podlegającymi prawnej ochronie są gleby trzeciej klasy bonitacyjnej, zajmujące powierzchnię około 1.000 hektarów. Gleby te występują na części obszaru wysoczyzny morenowej, głównie w rejonie miejscowości Liksajny, Majdany Wielkie, Zalewo i Winiec oraz gleby pochodzenia organicznego, zalegające w obrzeżach pojeziornych.

Strefy ciszy:

Strefą ciszy objęte jest jezioro Gil Wielki oraz część jeziora Drwęckiego. Na akwenach tych obowiązuje zakaz używania silników spalinowych do napędów jednostek pływających.

Gmina Miłomłyn znajduje się na terenie dorzecza rzeki Drwęcy. Osią sieci hydrograficznej obszaru Gminy jest Kanał Elbląski, dopływający do jeziora Drwęckiego, a największym jego dopływem na terenie Gminy jest rzeka Korbajna. Dopływem Korbajny jest rzeka Rybna.



Południowo-zachodnia część Gminy z jeziorem Gil Wielki odwadniana jest do jeziora Drwęckiego poprzez Iłgę.

Na terenie Gminy występuje 19 jezior o łącznej powierzchni 1.226 hektarów. Z tego 6 jezior jest o powierzchni do 5 ha, 10 jezior w przedziale 5 – 60 ha, a największe z jezior to:

- Gil Wielki – 558,32 ha;
- Ilińsk – 241,56 ha;
- Karnickie – 156,65 ha.

Spośród rzek płynących poddanych monitoringowi czystości wód na terenie Powiatu Ostródzkiego ocenie poddany jest Kanał Elbląski, który zaliczany jest do III klasy czystości. Badane jeziora to: Gil Wielki i Iłgi. Jakość ich wód jest lepsza, gdyż zaliczane są do II klasy czystości wód. Pozostałe jeziora nie były badane. Wyniki badań, prowadzone przez Powiatową Stację Sanitarno–Epidemiologiczną 4 kąpielisk: Tarda - jez. Bartężek, Miłomłyn – jez. Ilińskie, Liksajny – jez. Ruda Woda, Karnity – jez. Kocioł potwierdziły zachowanie norm sanitarnych pod względem fizykochemicznym, bakteriologicznym i organoleptycznym.

Na obszarze Gminy występują głównie złoża kopalin pospolitych, które mają zastosowanie w budownictwie, drogownictwie oraz rolnictwie. Wśród kopalin budowlanych występuje kruszywo naturalne udokumentowane w dwóch złożach: Liksajny 218 tys. ton i Przejazd 233 tys. ton.

Złoża kopalin rolniczych reprezentowane są przez kredę jeziorną i torf. W kategoriach bilansowych zostało udokumentowane 1 złożo w miejscowości Tarda o zasobności 425 tys. ton. Ponadto na terenie Gminy wytypowano 13 obszarów prognostycznych, zalegania złóż kredy jeziornej. Na terenie Gminy występuje około 40 torfowisk, w obrębie których można spodziewać się udokumentowania złóż torfu. Łącznie zasoby szacowane są na 8 mln m³.

Na terenie Gminy Miłomłyn nie ma dużych zakładów przemysłowych, co oznacza, że nie ma większych potencjalnych źródeł emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Na niekontrolowaną emisję z samochodów, głównie tlenków azotu i metali ciężkich, narażone są tereny gminne przylegające do trasy S 7.

Na podstawie badań strefy są klasyfikowane według poszczególnych zanieczyszczeń oraz ustalana jest łączna klasa dla całej strefy. W przypadku Powiatu Ostródzkiego, uwzględniając kryteria dla ochrony zdrowia, z wyjątkiem PM 10 i ozonu (O₃) wszystkie pozostałe wskaźniki mieszczą się w klasie A. PM 10 wypełnia normę klasy B, zaś zawartość ozonu – klasy A/C. Łącznie powiat ostródzki uzyskał klasę B, podobnie jak 21 innych powiatów w województwie.

Gwałtowny, skokowy przyrost liczby środków transportowych spowodował duży wzrost uciążliwości hałasu. Z powodu braku monitoringu nie ma możliwości dokładnej oceny skali tego problemu. Badania hałasu komunikacyjnego, przeprowadzone w maju 2003 roku na drodze krajowej S 7 na odcinku Małdyty-Miłomłyn (punkt pomiarowy Wodziany – 1), wykazały natężenie



dźwięku wynoszące 67,9 dB, podczas gdy dopuszczalne normy wynoszą 50 dB w dzień i 40 dB w nocy. Natężenie hałasu komunikacyjnego w centrum miasta nie stanowi zagrożenia dla mieszkańców.

1.1.4. Opis zasobów kulturowych

Zabytki

Kanał Elbląski

W Miłomłynie znajduje się punkt węzłowy Kanału Elbląskiego, którego nadal funkcjonujące zabytkowe rozwiązania hydrotechniczne z XIX w. stanowią unikat na skalę światową.

Śluza i jaz „Zielona”

Umożliwia żeglugę na odcinku Miłomłyn-Ostróda. Reguluje 1,4-metrową różnicę poziomu wód. Znajduje się w odległości 4,6 km od śluzy w Miłomłynie i 10,5 km od Ostródy. Obiekt został wybudowany w latach 1872-1876 i poddany generalnej przebudowie w latach 1920-26. Jaz został poddany remontowi kapitalnemu w 1996r.

Śluza Miłomłyn

Punkt ten stanowi ważny węzeł Kanału Elbląskiego. Tutaj rozpoczyna się kilometr trasy w kierunku jeziora Drużno, w kierunku jeziora Szelańg oraz w kierunku jeziora Jeziorak. Reguluje 2,8-metrową różnicę poziomu wód. Obiekt został wybudowany w latach 1872-1876 i poddany generalnej przebudowie przed rokiem 1926.

Wrota bezpieczeństwa

Urządzenie przeciwpowodziowe usytuowane 450 m za śluzą Miłomłyn na odcinku do Elbląga. Wrota awaryjne (bezpieczeństwa) zapewniają bezpieczeństwo obiektów położonych poniżej stopnia Miłomłyn, zamykając dopływ wód z systemu jezior Rudej Wody w razie awarii śluzy bądź jazu Miłomłyn. Wrota są zamykane wyłącznie w razie awarii (bądź remontu).

Jaz w Miłomłynie

Jeden z kluczowych obiektów z punktu widzenia gospodarki wodnej w systemie jezior warmińskich. W dwóch przęsłach po lewej stronie jazu zbudowana jest węgornia.

Odcinek kanału dzielący jezioro Karnickie na dwie części

Atrakcja na szlaku wodnym na odcinku Miłomłyn-Iława. Kanał przecina jezioro Karnickie o powierzchni 152 ha i biegnie w poprzek jeziora w sztucznie usypanym nasypie o długości 484 m. Na tym odcinku usytuowano 2 bramy bezpieczeństwa na 6,5 i 8,91 km. Szerokość kanału wynosi 39 m.



Neogotycki Kościół pw. św. Bartłomieja w Miłomłynie

Zabytek sztuki sakralnej zbudowany na przełomie XIX i XX w. przy wykorzystaniu oryginalnej północnej ściany z XIV w. Wewnątrz kościoła znajdują się: 3 rzeźby (Ostatnia Wieczerza, Zmartwychwstanie, Złożenie do grobu) umieszczone w późnobarokowym ołtarzu głównym; rzeźbiona ambona z początków XVIII w., gotycka chrzcielnica z przełomu XIV i XV w., witraże z początku XX w.

Wieża dzwonnicza z krużgankami przy kościele w Miłomłynie

Obiekt z XIV w. pełniący kiedyś funkcje obronne (okienka strzelnicze).

Fragmenty muru obronnego w Miłomłynie

Fragment dawnych fortyfikacji miejskich z XIV w. wzniesionych z kamienia polnego i czerwonej cegły. Znajduje się w pobliżu kościoła w Miłomłynie.

Zespół pałacowo-parkowy z XIX w. w Karnitach

Zabytkowy obiekt nad jeziorem Kocioł oferujący pełen pakiet usług turystycznych. Znajduje się ok. 10 km na zachód od Miłomłyna. Na terenie dawnych sadów, w części południowej parku, wzniesiono domki letniskowe.



1.2. Sfera społeczna

1.2.1. Demografia (liczba ludności, przyrost naturalny oraz migracje, struktura wiekowa ludności)

Według Rocznika Statystycznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego za roku 2012 miasto i Gminę Miłomłyn w 2012 roku zamieszkiwało 5078 osób, w tym 2542 osób stanowili mężczyźni. W porównaniu do 2002 roku wzrost liczby ludności wyniósł 1,75%.

Wskaźnik urbanizacji, czyli udział ludności miejskiej w liczbie ludności ogółem, w latach 2002-2012 utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Miasto Miłomłyn w 2002 roku liczyło 2242 mieszkańców, co stanowiło niemal 45% ogółu ludności, w roku 2012 liczyło 2471 mieszkańców, co stanowiło 47,66% ogółu mieszkańców.

Saldo migracji wewnętrznych w roku 2012 wynosiło - 4, saldo migracji zagranicznych - 6. W poniższej tabeli zawarto wybrane wskaźniki przedstawiające ludność w Gminie Miłomłyn w roku 2002 i 2012.

Tabela. Wybrane wskaźniki przedstawiające ludność w Gminie Miłomłyn w roku 2002 i 2012

	Jednostka Miary	2002	2012
Wskaźnik obciążenia demograficznego			
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Osoba	67,4	55,0
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	Osoba	58,1	79,6
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Osoba	24,8	24,4
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem			
w wieku przedprodukcyjnym	%	25,5	19,8
w wieku produkcyjnym	%	59,7	64,5
w wieku poprodukcyjnym	%	14,8	15,7
Wskaźniki modułu gminnego			
ludność na 1 km ² (gęstość zaludnienia)	Osoba	31	32
kobiety na 100 mężczyzn	Osoba	103	100
małżeństwa na 1000 ludności	-	4,9	6,1
urodzenia żywe na 1000 ludności	-	9,4	10,8
zgony na 1000 ludności	-	8,3	11,0
przyrost naturalny na 1000 ludności	-	1,2	-0,2

Źródło: Bank Danych Lokalnych

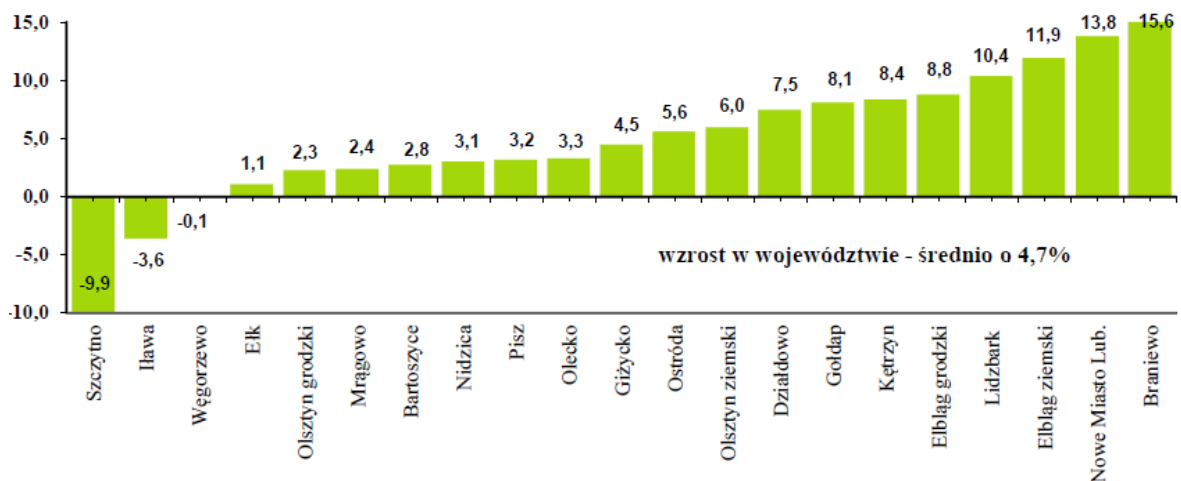


1.2.3. Rynek pracy (liczba i struktura pracujących, poziom bezrobocia, źródła utrzymania, dochody gospodarstw domowych)

Według danych zawartych w Informacji Nr 8/2013 o sytuacji na rynku pracy w Województwie Warmińsko-Mazurskim we wrześniu 2013 roku liczba bezrobotnych w regionie wyniosła 107 581 osób i była wyższa w stosunku do poprzedniego miesiąca o 0,5%, tj. 496 osób. W analizowanym okresie bezrobocie spadło w czterech powiatach województwa: Iławskim (o 2,7%), m. Olsztyn (o 1,9%), Działdowskim (o 1,6%) oraz Olsztyńskim (o 0,4%). W piętnastu powiatowych urzędach pracy odnotowano wzrost poziomu bezrobocia w przedziale od 0,1 %, tj. o 4 osoby w Powiecie Oleckim, do 5,4 %, tj. o 176 osób w Powiecie Mrągowskim. W Powiecie Bartoszyckim i Elbląskim Grodzkim - bezrobocie pozostało bez zmian w porównaniu do poprzedniego miesiąca.

W porównaniu do września 2012 r., bezrobocie w Województwie Warmińsko-Mazurskim wzrosło o 4 838 osób, tj. o 4,7%. Analizując dane z końca września 2013 roku oraz analogicznego okresu roku poprzedniego, procentowy wzrost liczby bezrobotnych, w przedziale od 1,1% (w Powiecie Elckim) do 15,6% (w Powiecie Braniewskim) wystąpił w osiemnastu powiatach województwa. W trzech powiatach nastąpił spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych, największy w Powiecie Szczycieńskim o 646 osób, tj. o 9,9%.

Wykres. Zmiany liczby bezrobotnych w % (wrzesień 2012 –wrzesień 2013)



Źródło: Informacja Nr 8/2013 o sytuacji na rynku pracy w Województwie Warmińsko-Mazurskim we wrześniu 2013 roku



Stopa bezrobocia w Regionie Warmii i Mazur we wrześniu 2013 roku ukształtowała się na poziomie 20,4%, w kraju zaś 13,0%. W odniesieniu do sierpnia 2013 wartość stopy bezrobocia w województwie wzrosła o 0,2 pkt proc., natomiast w kraju pozostała na niezmiennym poziomie. W ujęciu rocznym wysokość tego wskaźnika wzrosła w regionie o 0,9 pkt proc. natomiast w kraju o 0,6 pkt proc. W stosunku do grudnia 2012 roku wartość stopy bezrobocia rejestrowanego spadła w województwie o 0,8 pkt proc., natomiast w kraju o 0,4 pkt proc.

W Gminie Miłomłyn według GUS w roku 2012 bezrobotnych było 452, w tym 248 stanowiły kobiety. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosił 13,8%.

Ze sprawozdania o rynku pracy za wrzesień 2013 opracowanego przez PUP w Ostródzie wynika, iż w Gminie Miłomłyn było 413 zarejestrowanych bezrobotnych. W poniższej tabeli przedstawiono szczegółowe dane dotyczące stanu bezrobocia w Gminie Miłomłyn.

Tabela. Stan bezrobocia w Gminie Miłomłyn

Wyszczególnienie		Bezrobotni zarejestrowani		Z prawem do zasiłku		Udział osób z prawem do zasiłku
		Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	
3.	Gmina Miłomłyn	413	232	103	44	24.94%
3.1.	Miasto Miłomłyn	187	104	50	25	26.74%
3.2.	Gmina Miłomłyn	226	128	53	19	23,45%

Źródło: PUP w Ostródzie

W najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy były osoby o niskim poziomie wykształcenia lub bez kwalifikacji zawodowych. Najwyższa stopa bezrobocia wystąpiła wśród osób z wykształceniem podstawowym ukończonym i nieukończonym. Spośród osób o tym poziomie wykształcenia szczególnie w trudnej sytuacji byli mieszkańcy miast, bowiem dla tej słabo wykształconej grupy ludności nie było ofert pracy.



W województwie warmińsko-mazurskim w roku 2012 dochód rozporządzalny na 1 osobę wynosił³ 1109,95 zł, to jest 86,8% dochodu na osobę w Polsce.

1.2.4. Turystyka

Przeważająca część Gminy Miłomłyn leży na Pojezierzu Ławskim, a pozostała część (od strony południowo-wschodniej) na Pojezierzu Chełmińsko-Dobrzyńskim. Cały teren Gminy wchodzi w skład obszaru funkcjonalnego „Zielonych Płuc Polski”. Jest on bogaty pod względem zasobów przyrodniczych.

Gmina Miłomłyn zalesiona jest w ponad 40% ogólnej powierzchni. Zajmuje ona 2 miejsce w Powiecie Ostródzkim (po Gminie Łukta) pod względem lesistości. Leżąca na jej terenie część kompleksu Puszczy Taborskiej decyduje w znacznej mierze o wysokiej lesistości Gminy. Głównym gatunkiem drzewostanu Puszczy jest sosna, stanowiąca ponad 80% z domieszką: buka (2,7%), dębu (2,4%) na lepszych glebach i brzozy (5,8%) oraz olchy (5,5%) na glebach podmokłych. Wysoka lesistość stanowi duży atut do rozwoju turystyki dla osób poszukujących ciszy, spokoju i kontaktu z naturą.

Wody zajmują ponad 10% powierzchni Gminy. Przeważającą część wód stanowią jeziora. Ilość jezior wynosi 19. Są one istotnym i bardzo charakterystycznym wyróżnikiem tych terenów. Ponadto granice Gminy przebiegają po linii brzegowej jeziora Bartężek, Ruda Woda, Jeziorak, Jaśkowskie, Kocioł i Drwęckie.

Szczególnym elementem sieci hydrograficznej Gminy Miłomłyn jest Kanał Elbląski, będący najatrakcyjniejszym w kraju turystycznym szlakiem wodnym. Swój początek bierze w jeziorze Drwęckim i poprzez system pochylni łączy się z jeziorem Drużno. Kanał łączy szereg jezior, w tym między innymi znajdujące się na terenie Gminy jezioro Ilińsk. Kanał Elbląski posiada swoje lokalne odgałęzienia. Z Miłomłyna poprzez Kanał Ławski można dopłynąć do jeziora Karnickiego i dalej do Ławy.

Bardzo duży odsetek lasów i wód powierzchniowych stwarza dobre warunki do rozwoju wszystkich form wypoczynku oraz rekreacji. Wybitne walory przyrodnicze i kulturowe oraz bardzo

³ Dochód rozporządzalny: Suma bieżących dochodów gospodarstw domowych z poszczególnych źródeł pomniejszona o zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych płacone przez płatnika w imieniu podatnika (od dochodów z pracy najemnej oraz od niektórych świadczeń z ubezpieczenia społecznego i świadczeń pozostałych), o podatki od dochodów z własności, podatki płacone przez osoby pracujące na własny rachunek, w tym przedstawiciele wolnych zawodów i osób użytkujących gospodarstwo indywidualne w rolnictwie oraz o składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne. W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi dochody pieniężne i niepieniężne, w tym spożycie naturalne (towary lub usługi konsumpcyjne pobrane na potrzeby gospodarstwa domowego z gospodarstwa indywidualnego bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek - rolniczej i pozarolniczej) oraz towary i usługi otrzymane bezpłatnie. Dochód rozporządzalny jest przeznaczony na wydatki oraz przyrost oszczędności.



niskie uprzemysłowienie wyznaczają temu obszarowi, jako jedną z podstawowych funkcji – turystykę.

W Gminie Miłomłyn aktualnie funkcjonuje kilka obiektów turystycznych, w tym 2 hotele, gospodarstwa agroturystyczne oraz 2 pola namiotowe. Na terenie Gminy dostępne są 242 miejsca noclegowe.

Z noclegów na terenie Gminy w roku 2011 skorzystało 9 217 osób. W tabeli poniżej przedstawiono porównanie danych roku 2002 i 2011.

Tabela. Liczba korzystających z miejsc noclegowych na terenie Gminy Miłomłyn w roku 2002 i 2011

Rok	Korzystający		Udzielone noclegi		Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w %
	ogółem	w tym turyści zagraniczni	ogółem	w tym turystom zagranicznym	
2002	7 392	1 456	17 146	4 963	18,1
2011	9 217	1 833	31 626	8 025	33,1

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Analiza przedstawionych danych wskazuje, że na przestrzeni okresu nastąpił znaczny wzrost korzystających z noclegów, w tym turystów z zagranicy. O 56% wzrosła liczba udzielonych noclegów.

Liczba turystów zagranicznych korzystający z noclegów w Miłomłynie w roku 2012 w rankingu gmin Województwa Warmińsko-Mazurskiego ułożyła Miłomłyn na 27 miejscu. Jest to bardzo dobry rezultat mimo wzrastającej konkurencji w postaci hoteli, które powstały w Ostródzie.

Na terenie Gminy Miłomłyn znajdują się trasy rowerowe o charakterze lokalnym przebiegające przez tereny atrakcyjne turystycznie. W Rejestrze Zabytków Województwa Warmińsko-Mazurskiego aktualnie znajduje się 40 obiektów, w tym m. in.:

- historyczny układ urbanistyczny miasta Miłomłyn wraz z zabytkami architektury i kulturowymi nawarstwieniami starego miasta;
- zespół pałacowo – parkowy w Karnitach;
- zabytkowe cmentarze i stanowiska archeologiczne;
- kościół św. Bartłomieja Apostoła zbudowany w latach 1898-1901 z zachowaniem północnej ściany kościoła z XIV wieku.

Ratusz, budynek banku, młyn, szpital, zakłady mleczarskie i masarnicze oraz kamienice z gęstą siecią sklepów i punktów usługowych to nieistniejąca już zabudowa okalająca rynek, na którym obok kościoła w ułożonym z bruku herbie miasta widnieje data upamiętniająca



pięćsetną rocznicę nadania praw miejskich dla Miłomłyna (1835 r.) Niemal doszczętnie zniszczone po przejściu frontu II wojny światowej Miłomłyn odzyskał prawa miejskie w 1997 roku.

Dziełem sztuki inżynierskiej przyciągającym turystów jest Kanał Elbląski oddany do użytku w 1852 roku. Kanał z używanymi do dziś zabytkowymi urządzeniami hydrotechnicznymi na 5–ciu jego pochylniach, dzięki którym statki przesuwają się po szynach, są niespotykanym rozwiązaniem technicznym na skalę światową. Z kolei na odcinku Miłomłyn – Ostróda statki pokonują różnice poziomów przy pomocy śluz. Urządzenia te oraz piękny, urozmaicony krajobraz na trasie stanowią jedyną tego typu w Europie atrakcję turystyczną. Kanał ten jest najdłuższym kanałowym szlakiem żegludowym w Polsce.

Łącznie różnymi formami ochrony przyrody na terenie Gminy objęta jest powierzchnia wynosząca 13.240,5 ha, co stanowi 82% powierzchni ogólnej, w tym:

- obszary chronionego krajobrazu: 12.800 ha;
- rezerваты przyrody: 440,5 ha.

Olbrzymiego znaczenia dla rozwoju rozproszonych ofert turystycznych na obszarach wiejskich nabiera informacja turystyczna, promocja usług i reklama. Szczególną rolę i zaangażowanie w zakresie inicjowania i rozwoju usług agroturystycznych spełniają Ośrodki Doradztwa Rolniczego, co potwierdza ilość zarejestrowanych gospodarstw świadczących te usługi.

Aktywizacja turystyki na wsi wymaga ścisłej współpracy samorządów lokalnych i mieszkańców wsi, m. in. w zakresie dbałości o środowisko naturalne, jak i o zabytki historyczne.

Rozwój turystyki i agroturystyki Gminy Miłomłyn to jeden z elementów wielofunkcyjnego rozwoju terenów wiejskich, jak i jeden z elementów aktywizacji środowiska lokalnego, ograniczenia bezrobocia.



1.3. Sfera gospodarcza

1.3.1 Główni pracodawcy

Na terenie Gminy Miłomłyn funkcjonują następujący, liczący się pracodawcy:

- SONAROL s.j. – funkcjonuje tam cynkownia ogniowa, w której można zamówić pokrycie różnego rodzaju wyrobów metalowych, zajmuje się wyrobami stalowymi, w ofercie posiada pojemniki na odpady, kosze z tworzywa i blachy, produkty i akcesoria do systemu kanalizacyjnego;
- TERMO sp. z o. o. – producent wyrobów styropianowych, podstawowy produkt to płyty styropianowe oraz bloki styropianowe;
- INVESTPLAN sp. z o. o. – zajmuje się przetwórstwem i sprzedażą drewna, zakres usług: przetarcia drewna iglastego i liściastego, strugania tarcicy, suszenia tarcicy do 8-10% wilgotności w nowoczesnych, sterowanych komputerowo suszarniach, impregnowania zanurzeniowego;
- BIANCO sp. z o. o. – produkcja elementów: kolumny, fasady, filary;
- Nadleśnictwo Miłomłyn – zajmuje się między innymi: ochroną lasów, zagospodarowaniem lasów, łowiectwem, edukacją i turystyką.
- Urząd Miasta i Gminy Miłomłyn

Obiekty turystyczno-noclegowe na terenie Gminy Miłomłyn to:

- Hotel - Zamek Karnity;
- Centrum Rehabilitacji Kardiologicznej i Ogólnomedycznej Miłomłyn;
- Ośrodek Wypoczynkowy Tarda;
- Ośrodek Konferencyjno-Szkoleniowy w Faltyjankach;
- Zajazd Przystanek Piławki;
- Ośrodek War-Tur w Piławkach.



Tabela. Agroturystyka i pokoje gościnne na terenie Gminy Miłomłyn

L.p.	Nazwa własna obiektu	Adres obiektu
1.	C. P. Żurawscy	Liwa ul. Zielona 5, 14 - 140 Miłomłyn
2.	"ŻREBACZÓWKA" Monika Żurawska-Wiącek i Adam Wiącek	Liwa ul. Krzywa 22, 14 - 140 Miłomłyn
3.	Sławomir Szabelski	Glimy 1A, 14 - 140 Miłomłyn
4.	"U BARBARY" Barbara Rębacz	ul. Iławska 4, 14 -140 Miłomłyn
5.	„AGROLAS” Janina Chmielewska	Bagieńsko 4 14-140 Miłomłyn
6.	„AKSAMICIANKA” Waldemar Aksamit	Dębinka 4 14-140 Miłomłyn
7.	AGROTURYSTYKA MAZURY „GRAŻKA” Grażyna Makuś	Winiec 8 14-140 Miłomłyn
8.	Agroturystyka „U Anety”	Liksajny 47A, 14-140 Miłomłyn
9.	„Jasiowy Zakątek” Bożena Mikołajska	ul. Ilińska 16, 14-140 Miłomłyn
10.	Budynek nr 2 DEPENDANCE	Karnity 10, 14-140 Miłomłyn
11.	Adrian Dankowiakowski Osada Danków	Wielimowo 4, 14-140 Miłomłyn
12.	Szymland Marcin Szymański	Majdany Wielkie ½, 14-140 Miłomłyn

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Miłomłyn

1.3.2. Struktura podstawowych branż gospodarki (rolnictwo, przemysł, usługi, w tym turystyka)

Liczba podmiotów gospodarczych w Gminie Miłomłyn w 2011 roku według danych Urzędu Statystycznego wyniosła 320, z tego 11 w sektorze publicznym i 309 w sektorze prywatnym. Zakłady osób fizycznych stanowią 84,14% podmiotów sektora prywatnego, a ich liczba wynosiła 260. 48,44% podmiotów gospodarczych znajduje się w Mieście Miłomłyn. W poniższej tabeli przedstawiono strukturę podstawowych branż gospodarki (rolnictwo, przemysł, usługi, w tym turystyka) w roku 2011 w Województwie Warmińsko-Mazurskim, Powiecie Ostródzkim i Gminie Miłomłyn .



Tabela. Struktura podstawowych branż gospodarki (rolnictwo, przemysł, usługi, w tym turystyka) w roku 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Sektor		Z liczby ogółem					
		publiczny	prywatny	spółki handlowe		spółki cywilne	spółdzielnie	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
				Razem	w tym z udziałem kapitału zagranicznego				
WOJEWÓDZTWO	117172	5515	111657	6409	963	6548	698	4534	85187
POWIAT OSTRÓDZKI	8070	319	7751	407	77	429	36	305	5850
Miłomłyn	320	11	309	15	6	8	3	16	260
w tym miasto	165	9	156	8	5	4	2	10	127

Źródło: Bank Danych Lokalnych



Podmioty prowadzące działalność gospodarczą w Miłomłynie wg PKD 2007 i rodzajów działalności w roku 2012 zakwalifikowane do 3 podstawowych rodzajów działalności: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (50 podmiotów), przemysł i budownictwo (91 podmiotów), pozostała działalność (182 podmioty). W tabeli poniżej przedstawiono szczegółowe dane za lata 2009-2012.

Tabela. Podmioty wg PKD 2007 i rodzajów działalności

	Jednostka miary	2009	2010	2011	2012
Ogółem	jed.gosp.	296	305	320	323
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	jed.gosp.	37	35	47	50
przemysł i budownictwo	jed.gosp.	82	90	93	91
pozostała działalność	jed.gosp.	177	180	180	182

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W poniższej tabeli przedstawiono wybrane wskaźniki podmiotów gospodarki narodowej w Mieście i Gminie Miłomłyn. W latach 2009-2012 wzrosła o blisko 7% liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności. Niestety spada liczba podmiotów nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności. W roku 2009 wyniosła 70, w roku 2010 94 a w roku 2012 nastąpił spadek do 65 podmiotów. Niepokojącym zjawiskiem jest zbliżona liczba podmiotów nowo zarejestrowanych i wykreślonych. W roku 2012 powstały jedynie 2 podmioty więcej niż zostały wykreślone.

Tabela. Podmioty gospodarki narodowej - wskaźniki

Wskaźnik	Jednostka miary	2009	2010	2011	2012
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	jed.gosp.	594	596	630	637
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	jed.gosp.	70	94	92	65
jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	jed.gosp.	86	78	78	63
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	jed.gosp.	8	7	8	8
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	jed.gosp.	28	27	32	32

Źródło: Bank Danych Lokalnych



W benchmarkingu gmin Województwa Warmińsko-Mazurskiego za rok 2012 Miłomłyn wypada poniżej średniej dla wybranych wskaźników podmiotów gospodarki narodowej:

- podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności – 91 miejsce;
- jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności – 91 miejsce;
- jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności – 91 miejsce;
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym – 91 miejsce.



1.4. Infrastruktura techniczna

1.4.1. Komunikacyjna

W skład systemu transportowego Gminy Miłomłyn wchodzi droga krajowa, drogi powiatowe, gminne, wewnętrzne i zakładowe, a także drogi wodne. Przebiegająca przez teren Gminy Miłomłyn droga krajowa (odcinek o długości 9,875 km) sprawia, że Gmina posiada dobre połączenie z podstawowym układem transportowym kraju. Jest to droga krajowa S 7 Gdańsk-Olsztynek-Warszawa – granica państwa (Chyżne), zaliczana do dróg ekspresowych. Miłomłyn posiada obwodnicę oraz powiązanie poprzez węzeł dwupoziomowy z drogą powiatową nr 1192 N (Miłomłyn-Ruś).

Ponadto na obszarze Gminy Miłomłyn znajduje się 41,482 km dróg powiatowych. Drogi te pełnią funkcję głównych powiązań sieci osadniczej na terenie Gminy, a także wystarczająco wiążą Gminę z województwem. Barię w ich prawidłowym funkcjonowaniu jest pogarszający się stan techniczny spowodowany wzrostem wskaźnika motoryzacji, zwiększającym się systematycznie natężeniem ruchu drogowego i zaniedbaniami organizacyjnymi z lat ubiegłych oraz brakiem planowych modernizacji i odnow dróg.

Do podstawowych dróg zapewniających powiązanie Gminy z województwem należą:

- droga nr 1219N – Miłomłyn-Samborowo;
- droga nr 1307 N – Miłomłyn-Zalewo;
- droga nr 1188 N - Wólka Majdańska-Kupin;
- droga nr 1192 N – Miłomłyn-Ruś.

Drogi gminne i wewnętrzne tworzą układ komunikacyjny bezpośrednio obsługujący sieć osadniczą rozproszoną, ośrodki turystyczne oraz zapewniają dojazd do pól, lasów.

Tabela. Długość dróg gminnych i wewnętrznych:

Wyszczególnienie	Długość dróg km	Stan nawierzchni w %		
		Dobry	dostateczny	zły
Gminne	32,4	30	60	10
Ulice miejskie	21,729	40	30	30
Drogi wewnętrzne i drogi zakładowe	78,00 47,00	-	-	-

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Miłomłyn



Znaczna część w/w dróg wymaga poprawy stanu technicznego poprzez budowę nowych nawierzchni na odcinkach szczególnie ważnych dla funkcjonowania Gminy i prawidłowej obsługi mieszkańców.

Tabela. Miłomłyn - ulice powiatowe

Lp.	Nr. drogi	Nazwa ulicy	Dł. drogi
1	1219 N	Twarda	2,038
2	1219 N	Ostródzka	0,475
3	1219 N	Łławska	2,290
4	1194 N	Przejazdowa	0,827
5	1194 N	Tartaczna	0,252
6	1194 N	Kościelna	0,386
7	1194 N	Pasłęcka	0,418
RAZEM:			6,686

Drogi gminne obsługujące Gminę Miłomłyn o łącznej długości 32,4 km posiadają w większości nawierzchnię gruntową lub ulepszoną, w tym:

- drogi o nawierzchni bitumicznej – 2 km – 10 tys. m²;
- drogi o nawierzchni brukowanej – 2 km – 10,3 tys. m²;
- drogi o nawierzchni tłuczniowej – 6,7 km – 33,5 tys. m²;
- drogi o nawierzchni wzmocnionej żwirem i żuzłem – 6,1 km – 36,6 tys. m²;
- drogi o nawierzchni gruntowej – 15,6 km – 93,7 tys. m².

Na drogach gruntowych usytuowanych jest 7 obiektów mostowych o długości 87,2 mb i powierzchni 409,57m². Część z nich ze względu na nośność wymaga szybkiej przebudowy. Na 1 km² powierzchni Gminy przypada średnio 0,52 km dróg publicznych, w tym 0,2 km dróg gminnych, 0,26 km powiatowych i 0,06 km dróg krajowych. Średnia krajowa – 0,53 km dróg publicznych na km² obszaru kraju jest zbliżona do średniej w Gminie.

Łączna długość ulic znajdujących się w mieście Miłomłyn wynosi 21,7 km (120 tys. m²), w tym o nawierzchni:

- bitumicznej: 7,3 km, 48,1 tys. m²;
- betonowej: 1,0 km, 5,3 tys. m²;
- brukowej: 1,1 km, 6,6 tys. m²;
- gruntowej: 12,3 km, 60,0 tys. m².

Powierzchnia chodników to 4.800 m².

Do żeglownych dróg wodnych śródlądowych należą: Kanał Elbląski (17 km na terenie Gminy) i Kanał Łławski (10 km) o znaczeniu wyłącznie turystycznym.



Transport publiczny zapewniają lokalne oraz przelotowe linie autobusowe. Główne kierunki to:

- Ostróda-Miłomłyn-Warszawa;
- Miłomłyn-Elbląg-Gdańsk;
- Miłomłyn-Samborowo-Toruń;
- Miłomłyn-Zalewo-Toruń.



1.4.2. Ochrony środowiska: wodno-kanalizacyjna, gospodarki odpadami (w tym stan infrastruktury i liczba osób z niej korzystających)

Na terenie Gminy istnieje 5 wodociągów grupowych zasilających następujące miejscowości: Miłomłyn, Kamieńczyk, Liksajny, Malinnik, Wólka Majdańska, Majdany Wielkie, Winiec, Liwa, Zalewo, Boguszewo, Rogowo, Karnity, Lig, Bynowo. Łączna długość sieci wodociągowej wynosi 55,3 km. Do sieci wodociągowej podłączone są 552 budynki i 1120 mieszkań, co stanowi 78,7% zasobów mieszkaniowych. Mieszkańcy zaopatrywani są w wodę pitną z 5 ujęć podziemnych ze stacjami uzdatniania wody znajdującymi się w: Miłomłynie, Liwie, Bynowie, Majdajnach Wielkich i Karnitach. Z uwagi na możliwość ujmowania wód użytkowych zaopatrzenie w wodę nie stanowi problemu rozwojowego.

Pozostałe, bardzo małe miejscowości posiadają własne lokalne ujęcia i przyłącza wodociągowe. Z wodociągów lokalnych korzysta 261 mieszkań, tj. 18,3%. Łącznie w instalacje wodociągowe wyposażonych jest 96% mieszkań. Do 27 gospodarstw rolnych woda dowożona jest spoza gospodarstwa.

Tabela. Wybrane dane statystyczne – wodociągi

	Jednostka miary	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	45,3	45,4	46,3	49,0	50,8	50,8	52,8
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt	388	824	907	913	924	924	965
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam3	73,6	103,8	122,2	123,0	123,0	155,0	148,0
ludność korzystająca z sieci wodociągowej w miastach	osoba	2133	2132	2156	2170	2241	2244	-
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	4076	4432	4472	4489	4615	4579	-

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 45,5 km. Do kanalizacji z odprowadzeniem do sieci podłączonych jest 653 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Łącznie z kanalizacją korzysta 2 3641 osób (ok 37% ogółu mieszkańców Gminy). Generalnie gospodarka ściekowa wymaga dalszego uporządkowania, co w sytuacji wysokiego stopnia zwodociągowania zapobiegnie degradacji środowiska i wyeliminuje zagrożenie dla podziemnych warstw wodonośnych stanowiących źródło wody pitnej.



Tabela. Wybrane dane statystyczne – kanalizacja

	Jednostka miary	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	Km	35,7	35,7	35,7	35,7	35,7	35,7	45,5
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	Szt	336	336	343	350	371	371	653
ścieki odprowadzone	dam ³	65,7	76,3	82,0	85,9	56	61	76
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w miastach	Osoba	1729	1728	1750	1766	1827	1834	-
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	Osoba	2179	2173	2195	2217	2327	2364	-

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Tabela. Korzystający z instalacji w % ogółu ludności

	Jednostka miary	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Ogółem							
Wodociąg	%	81,7	89,4	90,0	90,1	90,2	90,2
Kanalizacja	%	43,7	43,8	44,2	44,5	45,5	46,6
Gaz	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
w miastach							
Wodociąg	%	92,2	92,2	92,3	92,4	92,5	92,5
Kanalizacja	%	74,7	74,7	74,9	75,2	75,4	75,6
Gaz	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
na wsi							
Wodociąg	%	72,6	86,9	88,0	88,0	88,0	88,0
Kanalizacja	%	16,8	16,8	16,9	17,1	18,5	20,0
Gaz	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Utylizację ścieków realizuje od 2005 roku 1 biologiczno-mechaniczna oczyszczalnia ścieków. Wielkość (przepustowość) oczyszczalni wg projektu wynosi 410 m³/dobę. W roku 2012 odprowadzono ogółem 76,0 dam³ ścieków. Oczyszczono biologicznie 100% ścieków. W tabeli poniżej przedstawiono liczbę osób korzystających z oczyszczalni.

Tabela. Ludność korzystająca z oczyszczalni wg lokalizacji

	Jednostka miary	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ogółem	osoba	2385	2420	2400	2582	2460	3150
w miastach	osoba	2000	2200	2000	2152	2200	2200
na wsi	osoba	385	220	400	430	260	950

Źródło: Bank Danych Lokalnych



W przedstawionym okresie wzrosła liczba korzystających z oczyszczalni o 24,3% ogółem, z tego na wsi aż o 60%. Problemem jest niewystarczający poziom korzystających z oczyszczalni w ogólnej liczbie mieszkańców. 37,97% mieszkańców Gminy nie korzysta z oczyszczalni ścieków. Na terenie Gminy funkcjonowało w 2011 roku 494 zbiorników bezodpływowych i 6 oczyszczalni przydomowych.

Tabela. Gromadzenie i wywóz nieczystości ciekłych

	Jednostka miary	2007	2008	2009	2010	2011
zbiorniki bezodpływowe	Szt	-	483	482	492	494
oczyszczalnie przydomowe	Szt	-	5	5	6	6
stacje zlewne	Szt	-	1	1	1	1

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Na terenie Gminy Miłomłyn nie ma składowiska odpadów. Zostało ono zamknięte w 1999 roku i zrehabilitowane w 2003 roku. Odpady komunalne i komunalnopodobne składowane są na wysypisku w Rudnie. Gmina Miłomłyn jest członkiem Związku Gmin „Czyste Środowisko”. W poniższej tabeli przedstawiono wybrane dane o odpadach komunalnych w Gminie.

Tabela. Odpady komunalne

	Jednostka miary	2007	2008	2009	2010	2011
Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku						
Ogółem	T	329,86	319,93	737,28	752,45	707,50
z gospodarstw domowych	T	232,51	222,15	588,28	540,70	529,02
udział odpadów zdeponowanych na składowiskach w ilości odpadów zebranych zmieszanych	%	100,00	45,17	-	-	-
budynki mieszkalne objęte zbieraniem odpadów z gospodarstw domowych	Szt	-	-	811	941	828
odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca	Kg	46,7	44,6	118,1	105,6	103,6
jednostki odbierające odpady w badanym roku wg obszaru działalności	Szt	-	-	2	4	3

Źródło: Bank Danych Lokalnych



1.4.3. Energetyczna

Na terenie Gminy Miłomłyn zapotrzebowanie na energię elektryczną i infrastrukturę energetyczną na chwilę obecną jest wystarczająca. W przyszłości, w przypadku zwiększonego zapotrzebowania na moc może istnieć potrzeba inwestycji w infrastrukturę energetyczną.



1.5. Infrastruktura społeczna

1.5.1 Edukacyjna

Od wyposażenia w infrastrukturę społeczną zależy w dużej mierze rozwój gospodarczy danego obszaru, atrakcyjność życia na wsi, aktywność społeczna w danym środowisku. Dobra struktura sprzyja korzystnym zmianom warunków życia na wsi. W poniższej tabeli przedstawiono podstawowe dane o edukacji w Gminie Miłomłyn.

Tabela. Wybrane dane statystyczne dotyczące edukacji w Gminie Miłomłyn

	2009/10	2010/11	2011/12
Żłobki ogółem	-	-	-
Dzieci przebywające w żłobkach w ciągu roku			
Placówki wychowania przedszkolnego	5	5	5
w tym przedszkola	-	-	-
Miejsca w przedszkolach	-	-	-
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego, w tym w przedszkolach	119	108	119
Szkoły podstawowe	3	3	3
Uczniowie szkół podstawowych	296	305	290
Szkoły gimnazjalne	1	1	1
Uczniowie szkół gimnazjalnych	191	167	159
Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów w szkołach dla dzieci i młodzieży:			
podstawowych	5	5	5
gimnazjalnych	9	8	16
Komputery z dostępem do Internetu przeznaczone do użytku uczniów w szkołach dla dzieci i młodzieży:			
podstawowych	59	59	59
gimnazjalnych	22	22	10

Źródło: GUS



1.5.2. Sportowa

Na bazę sportowo-rekreacyjną w Mieście i Gminie Miłomłyn składają się następujące obiekty:

- boiska sportowe w miejscowościach: Liwa, Miłomłyn, Liksajny, Majdany Wielkie;
- sala gimnastyczna w Miłomłynie (wspólna dla Szkoły Podstawowej i Gimnazjum).

Wiodącą rolę w kulturze fizycznej spełniają:

- **LKS Tęcza Miłomłyn** (klub ten liczy 96 członków, w tym 80 zawodników. Połowę zawodników stanowi młodzież do lat 18-tu);
- **SKS przy Szkole Podstawowej w Miłomłynie** (podstawową dyscypliną jest piłka nożna, gdyż nie wymaga kosztownego sprzętu i specjalnie przygotowanych obiektów sportowych).

1.5.3. Kultury

Na terenie Gminy Miłomłyn funkcjonuje 1 biblioteka, tj. Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Miłomłynie. Według danych statystycznych w 2012 roku liczba ludności na 1 placówkę biblioteczną wynosiła 5078 osób. W roku zarejestrowanych było 584 czytelników, którzy wypożyczyli 7485 pozycji (w wolumenach), co daje 12,8 wypożyczeń w wolumenach na 1 czytelnika. Biblioteka dysponowała 11811 woluminami. Wskaźnik czytelnictwa w Gminie jest niski. 10% mieszkańców Gminy zapisanych jest w bibliotece.

Znaczącą rolę w krzewieniu kultury odgrywa Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Miłomłynie. Ośrodek ten zajmuje się organizacją imprez rozrywkowych, prowadzeniem edukacji kulturalnej mieszkańców Gminy i wspieraniem zespołów artystycznych. Służy stałą pomocą metodyczną dla amatorskiego ruchu artystycznego, grup twórczych i środowiskowych. Tworzy także warunki do rozwoju twórczości, folkloru, rękodzieła ludowego i artystycznego.

Integracji środowiska wiejskiego sprzyjają świetlice wiejskie w miejscowościach: Boguszewo, Bynowo, Liksajny.

1.5.4. Ochrony zdrowia i opieki społecznej

W związku z wprowadzoną w życie reformą ubezpieczeń zdrowotnych zmianie uległa dotychczasowa struktura organizacyjna podstawowej opieki zdrowotnej w Mieście i Gminie Miłomłyn. Główny jej ciężar przejął Samodzielny Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Miłomłynie. Ze specjalistycznej opieki zdrowotnej mieszkańcy korzystają głównie w Ostródzie oraz w Olsztynie. SNZOZ w Miłomłynie funkcjonuje w godzinach od 7 do 18. Siedziba SNZOZ wymaga kapitalnego remontu, łącznie z rozbudową części fizykoterapeutycznej. W trakcie



realizacji remontu i modernizacji budynku zostaną zniesione wszelkie bariery architektoniczne utrudniające osobom niepełnosprawnym swobodne korzystanie z infrastruktury.

Tabela. Przychodnie - ambulatoryjna opieka zdrowotna

	Jm	2009	2010	2011
Ogółem	ob.	2	2	2
Niepubliczne	ob.	2	2	2
praktyki lekarskie w miastach	ob.	1	1	1
placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 10 tys. ludności	ob.	4	4	4

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Liczba osób przypadających na zakład wyniosła w 2011 roku 2539 osób. W roku 2011 udzielono 13032 porad ambulatoryjnych.

W roku 2011 wydatki na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej wyniosły 4104,4 tys. zł.

Na przestrzeni lat maleje liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. W roku 2008 korzystało 1207 osób, w roku 1980, nastąpił spadek udziału osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w latach 2008-2011 o 5,1%.

W tabeli poniżej przedstawiono dane dotyczące korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej.

Tabela. Korzystający ze środowiskowej pomocy społecznej

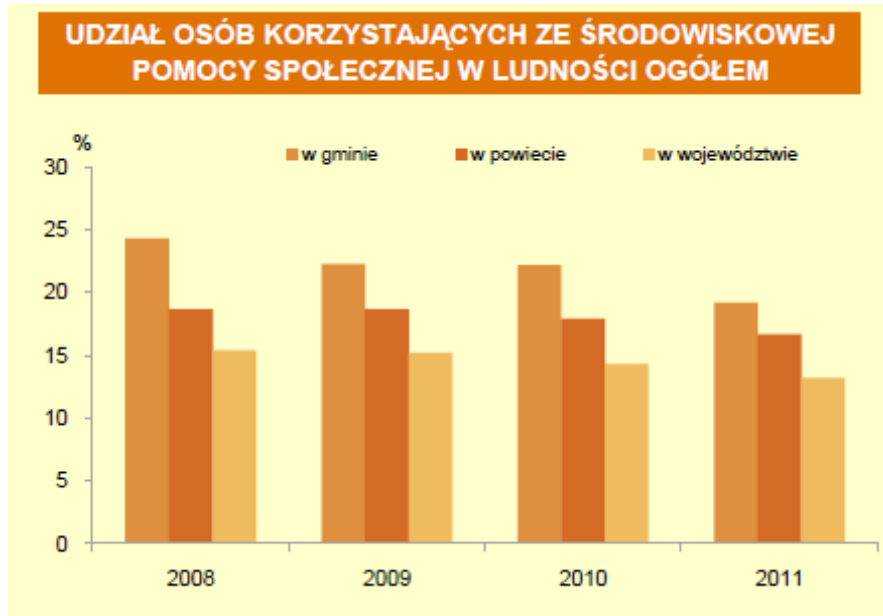
	Jm	2008	2009	2010	2011
gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	gosp.dom.	399	403	406	402
osoby w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	osoba	1207	1113	1138	980
udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	%	24,3	22,3	22,2	19,2

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Na poniższym rysunku przedstawiono udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w latach 2008-2011 w porównaniu do powiatu i województwa.



Rysunek. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem



Źródło: GUS

1.5.5 Możliwości budżetowe Gminy Miłomłyn (przychody, struktura wydatków)

Dochody ogółem Gminy w latach 2007-2012 wzrosły o 4 360 263,17 zł tj. 26%. W tabeli poniżej zawarto dane o dochodach Gminy.

Tabela. Dochody ogółem Gminy Miłomłyn

Jm	2007	2008	2009	2010	2011	2012
zł	12373188,14	13070579,66	14422357,07	15631091,43	16304816,64	16733451,31

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Dochód ogółem na 1 mieszkańca w Mieście i Gminie Miłomłyn wyniósł w 2012 roku 3296,58 zł, zaś dochód własny 955,37 zł. Dochody te w latach 2007-2012 wzrosły odpowiednio o 24,68% (ogółem) i 9,45% (dochody własne). Szczegółowe dane w przedstawiono w poniższej tabeli.



Tabela. Dochody na 1 mieszkańca

	Jm	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ogółem	Zł	2483,08	2626,72	2894,89	3054,14	3192,02	3296,58
dochody własne	Zł	865,08	1009,15	978,20	969,47	1118,04	955,37

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Na poniższym rysunku zaprezentowano dochody budżetu Gminy Miłomłyn według działów.

Rysunek. Dochody budżetu Gminy Miłomłyn w według działów.

DOCHODY BUDŻETU GMINY WEDŁUG DZIAŁÓW			
	2009	2010	2011
	w %		
Dochody ogółem	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	1,6	1,4	4,9
Transport i łączność	8,9	7,0	0,7
Gospodarka mieszkaniowa	5,3	5,9	4,6
Administracja publiczna	0,6	0,7	0,7
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,5	0,1	0,2
Różne rozliczenia	34,4	33,0	35,7
Oświata i wychowanie	0,1	0,1	1,2
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społ.	21,4	24,2	25,0
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,9	0,7	0,6
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	0,0	0,1	0,1
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,0	0,0	0,0
Kultura fizyczna ^a	x	0,0	x
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych	25,6	23,7	25,9
Pozostałe	0,6	3,2	0,4

a Do 2010 r. nazwa działu brzmiała „Kultura fizyczna i sport”.

Źródło: GUS

Gmina Miłomłyn w ostatnich latach zrealizowała wiele projektów dofinansowanych ze środków z Unii Europejskiej. Liczba wniosków w roku 2012 w ramach RPO WiM uplasowała Miłomłyn na 68 miejscu wśród gmin w regionie, zaś liczba wniosków w ramach POKL na miejscu 22.

W poniższej tabeli przedstawiono finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych.



Tabela. Finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych

	J.m.	2010	2011	2012
dochody razem	zł	1730355,72	1449550,22	1240473,30
środki z budżetu państwa lub inne przekazane jako współfinansowanie programów i projektów realizowanych z udziałem środków z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE	zł	33976,39	46218,72	96416,26
płatności z budżetu środków europejskich (od 1 stycznia 2010 r.)	zł	1696379,33	1403331,50	1144057,04

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Proporcjonalnie do wzrostu dochodów wzrosły także wydatki Gminy Miłomłyn. W latach 2007-2012 wydatki wzrosły o 29,73%, w poniższej tabeli przedstawiono szczegółowe dane.

Tabela. Wydatki z budżetu ogółem

	J.m.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ogółem	Zł	12562883,91	12891729,65	14855335,62	15693315,05	14833865,49	17877695,02

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Wydatki na 1 mieszkańca w latach 2007-2012 wzrosły ogółem o 28,42%, na oświatę o 22,93%, na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego o 25,91%. W poniższej tabeli przedstawiono wydatki na 1 mieszkańca.

Tabela. Wydatki na 1 mieszkańca

	J.m.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ogółem	Zł	2521,15	2590,78	2981,80	3066,30	2904,05	3522,00
na oświatę i wychowanie	Zł	866,55	994,69	990,94	1051,05	1089,16	1124,43
na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego	Zł	40,43	47,98	50,76	56,15	49,19	54,57

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Na poniższym rysunku zaprezentowano dochody i wydatki budżetu Gminy Miłomłyn w według działów.



Wykres. Wydatki budżetu Gminy Miłomłyn według działów

WYDATKI BUDŻETU GMINY WEDŁUG DZIAŁÓW			
	2009	2010	2011
	w %		
Wydatki ogółem	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	2,3	5,4	2,8
Transport i łączność	13,9	10,5	2,2
Gospodarka mieszkaniowa	0,8	0,8	0,6
Administracja publiczna	12,5	11,5	13,4
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1,1	0,9	6,4
Różne rozliczenia	x	x	x
Oświata i wychowanie	33,2	34,3	37,5
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społ.	23,0	26,1	27,7
Edukacyjna opieka wychowawcza	3,2	3,2	2,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1,5	2,0	1,8
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1,7	1,8	1,7
Kultura fizyczna ^a	0,5	0,4	0,5
Działalność usługowa	0,8	0,9	1,0
Ochrona zdrowia	0,7	0,6	0,7
Pozostałe	4,8	1,6	1,4

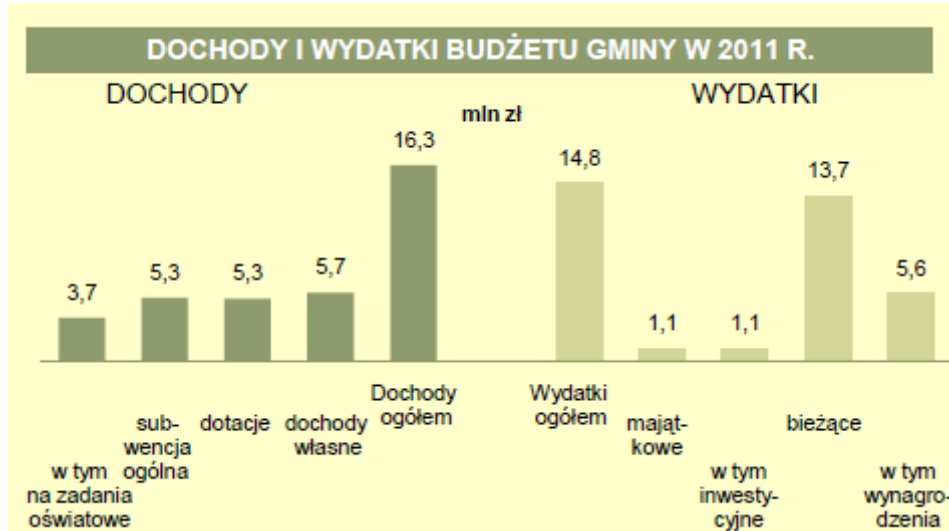
W 2011 r. wydatki gminy na 1 mieszkańca wyniosły: 2904 zł

Źródło: GUS

Na poniższym rysunku zaprezentowano dochody i wydatki budżetu Gminy Miłomłyn w roku 2011



Wykres. Dochody i wydatki budżetu Gminy Miłomłyn w roku 2011



Źródło: GUS

Wybrane wskaźniki budżetowe Gminy Miłomłyn

Ocena zadłużenia w jednostkach samorządowych dokonywana jest na podstawie wskaźników wynikających z ustawy z dnia 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych. Pierwszy wskaźnik zadłużenia informuje o udziale zobowiązań ogółem w dochodach ogółem. Zgodnie z ww. ustawą, łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec roku budżetowego nie może przekroczyć 60% dochodów ogółem tej jednostki.

Tabela. Wskaźnik zadłużenia Gminy Miłomłyn w latach 2010-2013

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Kwota długu (tys. zł)	2 992,24	2 463,78	3 573,46	3 196,83
Dochody ogółem (tys. zł)	15 631,09	16 304,82	16 733,45	16 179,86
Wskaźnik zadłużenia (%)	19,14	15,11	21,36	19,76

Źródło: opracowanie własne na podstawie uchwały nr XXXVI/216/2013 Rady Miejskiej w Miłomłynie z dnia 27.03.2013 r.

W latach 2010–2013 wskaźnik zadłużenia Gminy Miłomłyn kształtował się korzystnie i nie przekroczył progu wskazanego w ustawie o finansach publicznych. Wartość wskaźnika w analizowanym okresie oscylowała w okolicy 20%. Poziom wskaźnika informuje o tym, że Gmina Miłomłyn w stopniu umiarkowanym korzystała z kredytów i pożyczek, zachowując bezpieczny poziom zadłużenia. Niewielkie wartości wskaźników zadłużenia niekoniecznie są zjawiskiem pozytywnym, świadczą bowiem o umiarkowanym stopniu inwestycji. Gmina powinna korzystać z kredytów i pożyczek, umożliwiających uruchomienie przedsięwzięć inwestycyjnych na szerszą skalę. Poziom tego wskaźnika świadczy o bezpiecznej i stabilnej wysokości zadłużenia badanej Gminy.



Wskaźnik poziomu obsługi zadłużenia obrazuje udział wydatków na obsługę zadłużenia i spłat rat kapitałowych w dochodach ogółem. Łączne koszty obsługi długu jednostki samorządowej przypadające do zapłaty w danym roku budżetowym oraz potencjalne spłaty kwot wynikających z udzielonych poręczeń, zgodnie z ustawą o finansach publicznych, nie mogą przekroczyć 15% jej dochodów ogółem.

Tabela. Wskaźnik obsługi zadłużenia Gminy Miłomłyn w latach 2010-2013

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Raty + odsetki (tys. zł)	1 179,27	1 023,50	1 361,16	1 436,92
Dochody ogółem (tys. zł)	15 631,09	16 304,82	16 733,45	16 179,86
Wskaźnik obsługi zadłużenia (%)	7,54	6,28	8,13	8,88

Źródło: opracowanie własne na podstawie uchwały nr XXXVI/216/2013 Rady Miejskiej w Miłomłynie z dnia 27.03.2013 r.

W Gminie Miłomłyn wskaźnik obsługi zadłużenia kształtuje się na niskim, bezpiecznym poziomie. Najwyższa wartość wskaźnika wystąpiła w 2013 roku – 8,88%, a najniższa w 2010 roku – 6,28%. Niski poziom obsługi zadłużenia w każdym z badanych lat wskazuje na fakt, iż ryzyko niewypłacalności Gminy Miłomłyn jest niewielkie.

Opisane wskaźniki zadłużenia nie wyrażają jednak rzeczywistej zdolności kredytowej jednostki. Należy zatem zastosować również inne miary kondycji finansowej oraz zdolności kredytowej. Znaczącym elementem tej oceny oprócz wysokości osiąganych dochodów jest poziom wolnych środków. Wolne środki stanowią dodatnią różnicę między dochodami ogółem a bieżącymi wydatkami budżetowymi (tzw. wolne środki brutto). Wygospodarowanie wolnych środków determinuje zdolność jednostki do obsługi zobowiązań długoterminowych, które mogą być przez nie pokryte.

Tabela. Wskaźnik pokrycia obsługi długu pierwszego stopnia Gminy Miłomłyn w latach 2010-2013

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Wolne środki (tys. zł)	2 041,40	2 610,35	2 201,25	1 551,02
Raty + odsetki (tys. zł)	1 179,27	1 023,50	1 361,16	1 436,92
Współczynnik wolnych środków do obsługi zadłużenia	1,73	2,55	1,62	1,08

Źródło: opracowanie własne na podstawie uchwały nr XXXVI/216/2013 Rady Miejskiej w Miłomłynie z dnia 27.03.2013 r.

Analizując poziom wskaźnika obsługi długu pierwszego stopnia w Gminie Miłomłyn należy stwierdzić, że w latach 2010-2013 przyjmował wartości większe od jedności, a w ostatnim badanym roku, tj. 2013 – 1,08%. Wartości wskaźnika powyżej 1,0 wskazują na fakt, że wystąpiło pełne pokrycie kwoty długu i kosztów jego obsługi wyłącznie wolnymi środkami.



Kolejną miarą zdolności kredytowej jednostki samorządowej jest wskaźnik pokrycia obsługi długu drugiego stopnia. Informuje on o poziomie pokrycia wolnymi środkami zobowiązań, które wynikają z tytułu obsługi zaciągniętych kredytów i pożyczek.

Tabela. Wskaźnik pokrycia obsługi długu drugiego stopnia Gminy Miłomłyn w latach 2010-2013

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Wolne środki (tys. zł)	2 041,40	2 610,35	2 201,25	1 551,02
Koszt obsługi zadłużenia (tys. zł)	136,69	148,55	172,02	274,00
Współczynnik	14,93	17,57	12,79	5,66

Źródło: opracowanie własne na podstawie uchwały nr XXXVI/216/2013 Rady Miejskiej w Miłomłynie z dnia 27.03.2013 r.

Najwyższy poziom wskaźnika odnotowano w 2011 roku, wynosił wówczas 17,57. W kolejnych latach wartość wolnych środków charakteryzowała się tendencją malejącą, co ma również odzwierciedlenie w poziomie wskaźnika, który z roku na rok systematycznie spada. Jednak pomimo tego, że w kolejnych latach wskaźnik kształtował się na niższym poziomie, to jest on uznawany za bezpieczny.

1.5.6. Planowanie strategiczne (opracowane programy średniookresowe) i promocja Gminy

Program rozwoju lokalnego Miasta i Gminy Miłomłyn na lata 2004-2013

Program Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Miłomłyn jest kompleksowym dokumentem określającym zadania jednostki samorządowej na lata 2004-2006, wskazującym także planowane działania w latach 2007-2013.

Dokument opracowano na podstawie:

- Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Miłomłyn na lata 2004-2013;
- Studium Ukierunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Miłomłyn.

Program Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy przedstawia sytuację społeczno-gospodarczą i ekonomiczną Gminy, formułuje cele i wyznacza priorytety rozwoju oraz zadania, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia strategicznego celu: Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Miłomłyn. Szacuje spodziewane efekty planowanych inwestycji i przedsięwzięć, określa wpływ ich realizacji na przebieg procesów rozwojowych, wskazuje kierunki zaangażowania środków strukturalnych i własnych.



Strategia działania w zakresie edukacji w Gminie Miłomłyn na lata 2004-2013

Strategia działania w zakresie edukacji w Gminie Miłomłyn stanowi podstawę do prowadzenia racjonalnej polityki oświatowej w latach 2004-2013, a także wyznacza zadania zarówno podmiotowi odpowiedzialnemu za tworzenie infrastruktury, jak też odpowiedzialnemu za poziom i efektywność kształcenia.

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta i Gminy Miłomłyn (uchwalany co roku)

Program ma zastosowanie do wszystkich zwierząt domowych, w tym kotów wolno żyjących oraz zwierząt gospodarskich, jednak większość działań określonych w Programie dotyczy psów i kotów, ponieważ skala bezdomności tych zwierząt jest największa w całym kraju, jak również na terenie Miasta i Gminy Miłomłyn.

1.5.7 Kapitał społeczny (liczba organizacji pozarządowych, aktywność mieszkańców, aktywność wyborcza)

Współpracę z organizacjami pozarządowymi reguluje uchwalany przez Radę Miejską w Miłomłynie roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na terenie Gminy Miłomłyn. Program stanowi element polityki społeczno-finansowej Gminy. Zgodnie z zapisami programu jego celem nadrzędnym jest *Wzmocnienie społeczeństwa obywatelskiego oraz budowanie tożsamości lokalnej, budowanie partnerstwa i rozwój współpracy samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi*. W programie zawarto także cele szczegółowe:

1. *Umocnienie lokalnych działań, stworzenie warunków dla powstania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnych;*
2. *Zwiększenie wpływu organizacji sektora pozarządowego na kreowanie polityki społecznej w Gminie Miłomłyn;*
3. *Wzmocnienie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za wpływ na życie lokalnej wspólnoty;*
4. *Zwiększenie zaangażowania mieszkańców Gminy Miłomłyn;*
5. *w rozwiązywanie lokalnych problemów;*
6. *Umożliwienie wczesnej identyfikacji potrzeb społecznych, co doprowadzi do pełniejszego ich zaspokojenia, a tym samym do poprawy jakości życia mieszkańców;*
7. *Udział zainteresowanych podmiotów przy tworzeniu programu współpracy, a także realizacji innych działań podejmowanych w celu wzmocnienia współpracy między organami administracji publicznej i organizacjami pozarządowymi;*
8. *Otwarcie na innowacyjność poprzez umożliwienie organizacjom pozarządowym indywidualnego wystąpienia z ofertą realizacji projektów konkretnych zadań publicznych;*



9. *Wzmocnienie wsparcia dla inicjatyw, zarówno indywidualnych mieszkańców jak i organizacji pozarządowych, podejmowanych w celu eliminowania negatywnych zjawisk dotyczących społeczności lokalnej⁴.*

W Gminie Miłomłyn funkcjonuje kilkanaście organizacji pozarządowych. Lista organizacji pozarządowych z terenu Gminy Miłomłyn⁵:

1. **Ludowy Klub Sportowy „Tęcza” Miłomłyn**
14-140 Miłomłyn ul. Pasłęcka 27
2. **Uczniowski Klub Sportowy „LIDER”**
14-140 Miłomłyn, ul. Pasłęcka 15, tel. 89 647 30 15
3. **Ochotnicza Straż Pożarna w Miłomłynie**
14-140 Miłomłyn, ul. Twarda 1/1, tel. 89 647 32 12
email: ospmilomlyn@o2.pl
4. **Ochotnicza Straż Pożarna w Liwie**
14-140 Miłomłyn, Liwa ul. Zielona 1
e-mail: ospliwa@gmail.com
5. **Ochotnicza Straż Pożarna w Bynowie**
14-140 Miłomłyn, Bynowo 37, tel. 89 647 34 14
6. **Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „MOZAIKA”**
14-140 Miłomłyn, ul. Nadleśna 1A, tel. 89 647 30 38
7. **Stowarzyszenie Miłomłyn 2010**
14-140 Miłomłyn, ul. Ostródzka 2B
8. **Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Miłomłyn**
14-140 Miłomłyn ul. Twarda 12
9. **Stowarzyszenie „Nasze Dzieci” przy Szkole Podstawowej Miłomłynie**
14-140 Miłomłyn ul. Pasłęcka 15 tel. 89 642 31 23
10. **Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Koło nr 5 w Miłomłynie**
14-140 Miłomłyn, ul. Leśna 24/7
11. **„Liksajny Jutra”**
14-140 Miłomłyn, Liksajny 42
12. **Stowarzyszenie „Razem dla Innych”**
14-140 Miłomłyn, Liwa ul. Długa 26
13. **Ostródzkie Zrzeszenie Hodowców Bydła Mlecznego i Producentów Mleka**
14-140 Miłomłyn, ul. Pasłęcka 33
14. **Związek Harcerstwa Polskiego, Komenda Hufca w Ostródzie, XV Drużyna Harcerska Miłomłyn**
14-140 Miłomłyn, ul. Pasłęcka 15

⁴ Program współpracy Gminy Miłomłyn z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2013

⁵<http://www.bip.milomlyn.pl>



15. Stowarzyszenie „Liwa aktywnie dziś – aktywnie jutro”

14-140 Miłomłyn, Liwa, ul. Długa 7

e-mail: liwa-aktywnie.dzis@gmail.com

Frekwencja wyborcza w Mieście i Gminie Miłomłyn

Frekwencja wyborcza na przestrzeni lat w wyborach samorządowych przekracza 50%. W roku 2006 frekwencja w wyborach wyniosła blisko 52,7%, w 2010 roku wyniosła blisko 54,8%.

Niższa frekwencja występuje w przypadku wyborów ogólnopolskich, np. wybory parlamentarne, wybory Prezydenta RP. W roku 2005 w 1 turze wyborów prezydenckich wyniosła 39,49%, w 2 turze 40,61%. W roku 2010 frekwencja wyniosła 44,88%.

W przypadku ogólnopolskiego referendum w sprawie wyrażenia zgody na ratyfikację Traktatu dotyczącego przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej frekwencja w Gminie wyniosła 49%, przy średniej w powiecie 54%, regionie 55%, kraju 59%.

Liczba osób uczestniczących w wyborach w Gminie jest wyższa od kraju gdzie frekwencja w wyborach samorządowych wyniosła 47,16%.

Aktywne uczestnictwo w wyborach świadczyć może o zaangażowaniu mieszkańców Miasta i Gminy Miłomłyn oraz o wysokim potencjalnie społecznym tej grupy. Należy wykorzystać zaangażowanie mieszkańców do wspólnego działania na rzecz rozwoju społeczności lokalnej oraz swojej „małej ojczyzny”.



2. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">- Dobre położenie komunikacyjne;- Bogate i czyste środowisko przyrodnicze;- Położenie wśród lasów i jezior;- Kanał Elbląski jako zabytek hydrotechniki;- Kanał Elbląski i Iławski jako drogi wodne;- Wytyczone ścieżki rowerowe i konne;- Dobrze rozwinięta agroturystyka;- Duże zasoby ludzkie do wykorzystania;- Dobra baza do rozwoju przemysłu drzewnego – surowcowa i techniczna;- Istnieją zabytki dziedzictwa kulturowego;- Przygotowane tereny pod zabudowę jednorodzinna i rekreacyjną.	<ul style="list-style-type: none">- Wysokie bezrobocie;- Niskie dochody mieszkańców Gminy;- Zły stan dróg powiatowych i gminnych;- Niedostateczny stan infrastruktury technicznej - środowiskowej;- Niski poziom przedsiębiorczości;- Ograniczona dostępność infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej;- Niski poziom wykształcenia społeczeństwa;- Słabe więzi społeczne;- Zbyt mało terenów pod budownictwo przemysłowe;- Niewystarczające działania marketingowe
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">- Utworzenie strefy uzdrowiskowej w Miłomłynie- Możliwość korzystania ze środków pomocowych Unii Europejskiej;- Wykorzystanie atutów do rozwoju turystyki;- Wzrost zapotrzebowania na aktywne formy wypoczynku;- Zagospodarowanie terenów przy trasie międzynarodowej Gdańsk-Warszawa S 7- Promocja Gminy;- Pozytywne oddziaływanie Ostródy	<ul style="list-style-type: none">- Rosnąca konkurencja ze strony innych samorządów;- Odptyw wykwalifikowanej kadry - atrakcyjniejsze oferty pracy poza regionem dla wykształconej młodzieży;



3. Wizja rozwoju Gminy Miłomłyn

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Miłomłyn na lata 2014-2020 powstała na podstawie przeprowadzonych warsztatów strategicznych z udziałem przedstawicieli środowisk lokalnych. W trakcie spotkań zidentyfikowano i usystematyzowano obszary problemowe Gminy. Na tej podstawie określono problemy, cele oraz działania zawarte w strategii.

Metoda uspołeczniona tworzenia strategii jest zgodna z obowiązującymi standardami tworzenia dokumentów o znaczeniu strategicznym.

Wizja Strategii Rozwoju Gminy Miłomłyn na lata 2014-2020.

Gmina Miłomłyn atrakcyjnym miejscem zamieszkania oferującym wysoką jakość życia i konkurencyjność, w pełni wykorzystująca i wspierająca rozwój subregionu elbląskiego.

Wizja została wypracowana na podstawie wniosków płynących z przeprowadzonych warsztatów strategicznych, a także konsultacji z Władzami Gminy Miłomłyn.

Wysoka jakość życia jest podstawową potrzebą społeczności lokalnej. Składa się na nią wiele elementów, zarówno o charakterze miękkim, jak i twardym. Czyste, bezpieczne i urozmaicone środowisko, zapewniające dobre warunki do pracy, nauki i wypoczynku są głównym elementem wysokiej jakości życia. Konkurencyjność Gminy Miłomłyn, to umiejętność wykorzystywania dostępnych zasobów i szans w wygrywaniu konkurencji z innymi gminami. Konkurencyjność należy rozumieć jako rywalizowanie o wysoką jakość życia oraz rozwój społeczny i gospodarczy⁶.

Należy jednak pamiętać, że Gmina powinna przede wszystkim konkurować z gminami o podobnym potencjale społeczno-gospodarczym oraz o podobnych walorach geograficzno-przyrodniczych, w mniejszym stopniu z gminami bezpośrednio sąsiadującymi. Sąsiedzi powinni raczej wykorzystywać wspólnie swoje walory w celu wzmocnienia atrakcyjności. Służą do tego związki i porozumienia przewidziane w ustawie o samorządzie gminnym⁷.

Zgodnie z literaturą przedmiotu konkurencyjność może być postrzegana na kilka sposobów. Można mówić o konkurencyjności częściowej gminy, tzn. o zdolności do osiągnięcia wysokiej pozycji w danej dziedzinie wśród innych gmin.

⁶ T. Markowski, Stymulowanie i regulowanie konkurencyjności regionów w świetle procesów globalizacji gospodarki, Samorząd Terytorialny nr 3, 2000

⁷ <http://www.wspolnota.org.pl/aktualnosci/aktualnosc/konkurencja-gmin/>



1. **konkurencyjność środowiskowa** – zdolność do oferowania mieszkańcom, turystom i kuracjom różnorodnych i nienaruszonych działalnością ludzką walorów naturalnych;
2. **konkurencyjność gospodarcza**, którą można oddzielnie lub jednocześnie postrzegać jako:
 - a. bezwzględną lub stosunkową wartość wytworzonych (sprzedanych) na terenie gminy dóbr i usług;
 - b. gospodarczą atrakcyjność lokalizacji gminy oraz zasobów naturalnych (np. kopalin) położonych na terenie gminy;
3. **konkurencyjność socjalna** – zdolność układu terytorialnego do zapewnienia mieszkańcom pracy, opieki zdrowotnej, miejsc zamieszkania, pożądanego poziomu edukacji, usług komunalnych, usług kulturalno-rozrywkowych itp.;
4. **konkurencyjność inwestycyjna** tzn. atrakcyjność gminnej oferty korzyści zewnętrznych adresowanej do lokalnych i zewnętrznych podmiotów gospodarczych⁸.

W przypadku Gminy Miłomłyn konkurencyjność rozumiana powinna być w następujących wymiarach:

1. Konkurencja o mieszkańców – umiejętność przyciągania nowych mieszkańców, przede wszystkim z Ostródy;
2. konkurencja o inwestorów i przedsiębiorców – zarówno przyciąganie nowych inwestorów zewnętrznych, jak i wspieranie konkurencyjności firm lokalnych na rynkach ponadlokalnych;
3. konkurencja o turystów – umiejętność zachęcenia turystów do odpoczynku i rekreacji jednodniowej na terenie Gminy;
4. konkurencja o środki publiczne – wygrywanie konkurencji z innymi gminami o środki publiczne, szczególnie pochodzące z budżetu UE.

⁸ Andrzej Sztando, *Konkurencyjność gospodarcza a dochodowy fragment gminnej polityki budżetowej*. W: *Konkurencyjność miast i regionów*, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 2001, s. 149-164.



4. Cel główny

Cel główny Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Miłomłyn określono następująco:

Zrównoważony Rozwój Społeczno-Gospodarczy Gminy Miłomłyn w oparciu o funkcję uzdrowiskową

Rozwój Gminy Miłomłyn w oparciu o funkcję uzdrowiskową wpłynie na poprawę konkurencyjności Gminy. Atrakcyjność Gminy jako miejsca zamieszkania, prowadzenia biznesu, atrakcyjnego turystycznie ma na celu wzmocnienie lokalnej gospodarki, dającej miejsca pracy i zapewniającej dostęp do różnego rodzaju usług.



5. Cele strategiczne (obszary priorytetowe)

Podejmowanie określonych działań w ramach Strategii Rozwoju Gminy Miłomłyn na lata 2014-2020 skoncentrowane jest wokół czterech głównych obszarów problemowych, tzw. „obszarów priorytetowych”. Wybrane obszary priorytetowe Strategii, w ramach których wyznaczono kierunki i cele rozwoju oraz projekty, przedstawia poniższy schemat. Wybór obszarów priorytetowych rozwoju jest wynikiem analizy posiadanych potencjałów.

Cele strategiczne Miłomłyna odpowiadają celom strategicznym nakreślonym w Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025. W określeniu celów uwzględnione zostały wyniki przeprowadzonych warsztatów strategicznych, diagnozy i analizy SWOT.



Rysunek. Cele strategiczne Strategii Rozwoju Gminy Miłomłyn na lata 2014-2020



Źródło: Opracowanie własne



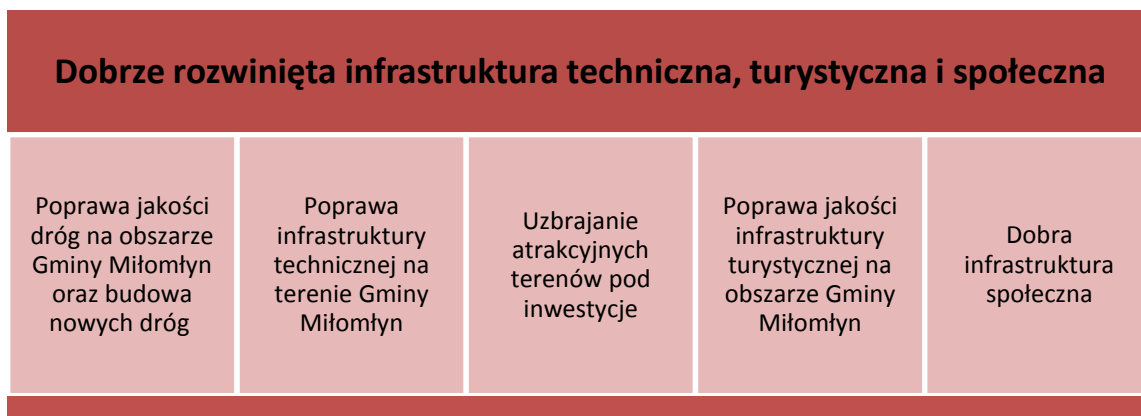
6. Cele operacyjne

W oparciu o zdefiniowane cele strategiczne, w kolejnym etapie prac nad strategią, przypisano im cele szczegółowe, które zaprezentowano w poniższych tabelach. Do każdego z celów przypisano od 2 do 4 celów operacyjnych. W dalszej części strategii wskazano zadania do realizacji w ramach każdego z celów szczegółowych wraz z okresem ich realizacji.

Cele operacyjne opisane są w dwóch częściach. W pierwszej wskazane jest uzasadnienie wyróżnienia celów i efekty, jakie są oczekiwane, w drugiej zaś wymienione są kierunki działań.

W tabeli poniżej zaprezentowano cel strategiczny 1 *Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna, turystyczna i społeczna* oraz cele operacyjne, których realizacja umożliwi osiągnięcie celu strategicznego.

Rysunek. Cel strategiczny 1 oraz operacyjne



W tabeli poniżej zaprezentowano cel strategiczny 2 *Wykorzystany i zwiększony potencjał turystyczny* oraz cele operacyjne, których realizacja umożliwi osiągnięcie celu strategicznego.



Tabela. Cel strategiczny 2 oraz cele operacyjne

Wykorzystany i zwiększony potencjał turystyczny		
Utworzenie i uzbrojenie terenów inwestycyjnych w obszarze uzdrowiskowym	Aktywizacja działań samorządu gminnego oraz organizacji pozarządowych na rzecz promocji turystyki	Promocja turystyczna Gminy Miłomłyn

W tabeli poniżej zaprezentowano cel strategiczny 3 *Rozwój przedsiębiorczości* oraz cele operacyjne, których realizacja umożliwi osiągnięcie celu strategicznego.

Tabela. Cel strategiczny 3 oraz cele operacyjne

Rozwój przedsiębiorczości	
Promocja gospodarcza Gminy Miłomłyn	Stworzony system wspierający rozwój przedsiębiorczości i rynku usług

W tabeli poniżej zaprezentowano cel strategiczny 4 *Aktywne, zaangażowane społeczeństwo i integracja wewnętrzna Gminy* oraz cele operacyjne, których realizacja umożliwi osiągnięcie celu strategicznego.



Tabela. Cel strategiczny 4 oraz cele operacyjne

Aktywne, zaangażowane społeczeństwo i integracja wewnętrzna Gminy		
Zaangażowane społeczeństwo na rzecz rozwoju Gminy	Promocja działań lokalnych liderów, ngo	Wdrożenie nowoczesnych metod zarządzania Gminą

Przedstawione cele szczegółowe będą realizowane w oparciu o działania warunkujące realizację zarówno celów operacyjnych, jak i celów strategicznych niniejszego dokumentu.

6.1. Kierunki działań w celach operacyjnych

Cele operacyjne opisano w dwóch częściach. W pierwszej z nich wskazano uzasadnienie wyróżnienia celów i efekty, jakie są oczekiwane, w drugiej zaś wymieniono kierunki działań.

CEL OPERACYJNY 1.1. POPRAWA JAKOŚCI DRÓG NA OBSZARZE GMINY MIŁOMŁYN ORAZ BUDOWA NOWYCH DRÓG

Jednym z podstawowych warunków rozwoju Gminy Miłomłyn jest dostępność komunikacyjna zarówno wewnętrzna jak i zewnętrzna. Drogi o niskim standardzie nie będą zachęcać potencjalnych inwestorów, turystów oraz mieszkańców do podróżowania do Miłomłyna.

Cel obejmuje następujące kierunki działań:

Inwestycje drogowe – Gmina, której zależy na rozwoju powinna posiadać dobre połączenia komunikacyjne, umożliwiające szybki i bezpieczny dojazd do głównych dróg wojewódzkich i krajowych. Biznes, turyści, mieszkańcy gminy oczekują sprawnego systemu komunikacyjnego. Komunikacja drogowa jest dużym problemem Gminy, który uniemożliwia z jednej strony zintegrowanie wewnętrzne Gminy, a z drugiej pełne otwarcie na otoczenie zewnętrzne.

Urząd Miasta i Gminy będzie podejmował działania zmierzające do realizacji projektów poprawiających komunikację w ramach powiatu ostródzkiego. Lokalna infrastruktura drogowa, która obsługuje lokalny ruch pasażerski i towarowy na drogach gminnych będzie remontowana wg. potrzeb i możliwości finansowych Gminy.



Budowa oświetlenia ulicznego - Działanie to realizowane będzie samodzielnie jak i w powiązaniu z inwestycjami drogowymi. Inwestycje drogowe powinny być realizowane komplementarnie w powiązaniu do budowy oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Miłomłyn, gdyż umożliwi to obniżyć koszty inwestycji.

CEL OPERACYJNY 1.2. POPRAWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ NA TERENIE GMINY MIŁOMŁYN

Istotnym warunkiem rozwoju Gminy Miłomłyn jest dobra i dostępna infrastruktura techniczna. Jej niska jakość lub brak mogą zniechęcać potencjalnych inwestorów, turystów oraz mieszkańców do podróżowania do Miłomłyna.

Cel obejmuje następujące kierunki działań:

Budowa sieci wodno-kanalizacyjnych wraz z rozbudową i modernizacją oczyszczalni ścieków – z przedstawionych w diagnozie danych wynika, że nie wszyscy mieszkańcy Gminy mają dostęp do sieci wodno-kanalizacyjnej oraz nie oddają ścieków do oczyszczalni. W przypadku Gminy, której cele rozwojowe oparte są na funkcji uzdrowiskowej, działania zmierzające do poprawy infrastruktury technicznej służącej ochronie środowiska powinny być obowiązkowo realizowane i traktowane w planach budżetowych priorytetowo.

Budowa cmentarza – na terenie Gminy Miłomłyn istnieje pilna potrzeba budowy nowego cmentarza komunalnego. Stary cmentarz nie spełnia swoich funkcji a jego powierzchnia uniemożliwia zapewnienie pochówku zmarłym.

CEL OPERACYJNY 1.3. UZBRAJANIE ATRAKCYJNYCH TERENÓW POD INWESTYCJE

Jednym z podstawowych warunków rozwoju potencjału gospodarczego są przygotowane tereny pod inwestycje, wyposażone w pełną infrastrukturę komunalną. Dlatego też działania tego typu należy potraktować priorytetowo. Istotnym elementem uzbrojenia terenów inwestycyjnych może być współpraca z zainteresowanymi inwestorami w ramach PPP.

Cel obejmuje następujące kierunki działań:

Kreowanie zrównoważonej polityki przestrzennej - zapewnienie przejrzystej polityki przestrzennej, z jasno określonym przeznaczeniem terenów, jest niezbędnym wymogiem przemyślanego lokowania inwestycji na terenie Gminy. Przyczynia się tym samym do zapobiegania konfliktom społecznym oraz do zachowania walorów przyrodniczych i kulturowych Gminy.



Uzbrojenie terenów w strefie uzdrowiskowej – zapewnienie obszaru inwestycyjnego przeznaczonego pod uzdrowisko jest warunkiem koniecznym do pozyskania strategicznego inwestora dla tej inwestycji. W ramach działań należy kompleksowo uzbroić teren. Podniesie to atrakcyjność i wartość tego obszaru.

CEL OPERACYJNY 1.4. POPRAWA JAKOŚCI INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNEJ NA OBSZARZE GMINY MIŁOMŁYN

Cele obejmują następujące kierunki działań:

Stworzenie systemu tras rowerowych, pieszych – realizacja inwestycji drogowych powinna być powiązana z poszerzaniem długości tras rowerowych i pieszych. Miłomłyn chcąc rozwijać turystykę, jako jeden z filarów rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy, powinien nieustannie rozwijać trasy rowerowe i piesze, gdyż stanowi to jedną z atrakcji Gminy.

Budowa amfiteatru w Miłomłynie - w Miłomłynie brakuje miejsca, w którym odbywać się mogą imprezy plenerowe dla większej liczby osób. Budowa amfiteatru pozwoli na organizację imprez, koncertów dla mieszkańców, turystów itp.

Budowa ekomariny i plaży w Miłomłynie - z uwagi na położenie Miłomłyna oraz rozwój funkcji uzdrowiskowej w Gminie należy uzupełnić infrastrukturę turystyczną o ekomarinę dla jachtów, kajaków i innego sprzętu pływającego, w której będzie można przycumować jacht, zostawić nieczystości a także skorzystać z plaży.

Rewitalizacja centrum Miłomłyna – rewitalizacja centrum Miłomłyna jest istotna z uwagi na poprawę wizerunku Miasta. Realizację tych działań należy rozpocząć od stworzenia kompleksowego planu rewitalizacji centrum Miłomłyna. W ramach tych działań należy poprawić infrastrukturę techniczną, w tym także drogową. Realizując działania rewitalizacyjne należy pamiętać o rewitalizacji społecznej skierowanej do mieszkańców obszaru rewitalizowanego. Brak działań „miękkich” wpłynie negatywnie na zmniejszenie efektów rewitalizacji.

CEL OPERACYJNY 1.5. DOBRA INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Cel obejmuje następujące kierunki działań:

Wzrost jakości i dostępności opieki zdrowotnej – w ramach działania należy przeprowadzić działania mające na celu zwiększenie dostępności usług medycznych i podniesienie standardu świadczeń zdrowotnych. Istotnym elementem opieki zdrowotnej są programy z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia.



Stworzenie warunków do opieki nad osobami starszymi – w ramach działania należy stworzyć warunki do opieki nad osobami starszymi. Z uwagi na wzrost liczby seniorów Gmina powinna zapewnić mieszkańcom Gminy odpowiednie warunki do życia, spędzania czasu wolnego i opieki zdrowotnej. Z uwagi na funkcję uzdrowską osoby starsze przy dobrze przygotowanej infrastrukturze mogą być ważnymi klientami uzdrowiska, którzy korzystać będą z usług oferowanych przez uzdrowisko jak i Gminę Miłomłyn.

CEL OPERACYJNY 2.1. UTWORZENIE I UZBROJENIE TERENÓW INWESTYCYJNYCH W OBSZARZE UZDROWISKOWYM

Cel obejmuje następujące kierunki działań:

Stworzenie strefy uzdrowskiej w Miłomłynie – strefa uzdrowska, a następnie uzdrowisko jest dużą szansą na rozwój Gminy. Władze lokalne powinny dołożyć wszelkich starań do utworzenia uzdrowiska a następnie uruchomić szeroką akcję informacyjną, promocyjną zachęcającą prywatnych inwestorów do inwestycji w strefie. Brak inwestora strategicznego na wiele lat zaprzepaści szanse na szybki rozwój strefy, a tym samym Miłomłyna. Bez środków zewnętrznych Gmina sama nie podoła trudowi budowy uzdrowiska.

Uzbrojenie terenów w strefie uzdrowskiej – w ramach zadania należy opracować plan zagospodarowania przestrzennego obszaru, wykonać projekty budowlane na uzbrojenie terenu a następnie pozyskać środki zewnętrzne na realizację inwestycji. Istotnym elementem tego działania muszą być badania geologiczne w postaci odwiertów potwierdzające właściwości lecznicze zasobów naturalnych w strefie uzdrowskiej. W przypadku braku środków zewnętrznych w kolejnym okresie programowania UE na uzbrojenie terenów inwestycyjnych, inwestycję tą będzie można wykonać poprzez powołaną do tego celu spółkę komunalną, która będzie mogła zrealizować inwestycję z kredytu lub w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.

CEL OPERACYJNY 2.2. AKTYWIZACJA DZIAŁAŃ SAMORZĄDU GMINNEGO ORAZ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH NA RZECZ PROMOCJI TURYSTYKI

Cel obejmuje następujące kierunki działań:

Samoorganizacja branży turystycznej – przedstawiciele branży turystycznej w trakcie warsztatów strategicznych wyrazili potrzebę integracji środowiska oraz jej samoorganizacji. Działania te mają przyczynić się do poprawy oferty turystycznej oraz stworzenia komplementarnych produktów turystycznych oferowanych na terenie Gminy Miłomłyn. Obecnie przedsiębiorcy działają indywidualnie, bez porozumienia. Wspólne działanie zapewni synergię i poprawi efektywności prowadzonych działań. Należy rozważyć powołanie Forum



Turystyki - zespół lokalnych ekspertów, miłośników regionu, biznesmenów - opracowywanie programów służących rozwojowi turystyki w Gminie.

Stworzenie kompleksowej oferty turystycznej – lokalne produkty turystyczne - w ramach działania należy wykonać następujące etapy:

- Przygotowanie analiz eksperckich (audyt otoczenia, analiza zasobów, ocena dotychczasowych strategii działań);
- Przygotowanie cyklu spotkań warsztatowych w celu wydiskutowania pożądanego wizerunku Miłomłyna jako obszaru atrakcyjnego turystycznie, określenie priorytetów i przygotowanie planów działań;
- Opracowanie dokumentu kierunkowego dotyczącego rozwoju turystyki dla Gminy Miłomłyn;
- Przygotowanie oferty turystycznej.

Urozmaicenie bazy rekreacyjno-wypoczynkowej – wzrost aktywności mieszkańców wiąże się z uprawianiem rozmaitych form rekreacji i wypoczynku, w tym różnych sportów. W związku z tym, koniecznym jest podjęcie działań inwestycyjnych oraz organizacyjnych zapewniających dostępność urozmaiconej oferty wszystkim mieszkańcom, niezależnie od miejsca zamieszkania na terenie Gminy. Wzrost aktywności fizycznej mieszkańców przyczyni się do polepszenia stanu zdrowia społeczności lokalnej. Obecna baza rekreacyjno-sportowa na terenie Gminy Miłomłyn jest niewystraszająca i mało atrakcyjna. Baza ta w ograniczonym stopniu zaspokaja potrzeby mieszkańców. W ramach działania powinno się kontynuować budowę ścieżek rowerowych, pieszych, wodnych, zbudować ekomarinę oraz plażę a także stworzenie parku rekreacyjnego, tężni, pijalni. W samym mieście brakuje miejsc, w których można odpocząć – w ramach działań rewitalizacyjnych należy zaplanować utworzenie obszarów zielonych w mieście. W ramach urozmaicenia bazy rekreacyjno-wypoczynkowej należy wykonać adaptację istniejących budynków na cele turystyczne.

Stworzenie oferty wypoczynku dla osób starszych – z uwagi na otwarcie Miłomłyna na osoby starsze, które mają być klientami uzdrowiska a także na usługi dla osób starszych poza uzdrowiskiem, konieczne jest zapewnienie infrastruktury społecznej niezbędnej dla osób starszych (CEL OPERACYJNY 1.4. DOBRA INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA, zadanie Stworzenie warunków do opieki nad osobami starszymi). W Miłomłynie i jego otoczeniu musi powstać oferta wypoczynku dostosowana do potrzeb i możliwości osób starszych. Stworzenie kompleksowej oferty dedykowanej osobom starszym umożliwi Miłomłynowi pozyskanie inwestorów zainteresowanych stworzeniem domów opieki nad osobami starszymi itp.



CEL OPERACYJNY 2.3. PROMOCJA TURYSTYCZNA GMINY MIŁOMŁYN

Cel obejmuje następujące kierunki działań:

Promocja turystyczna Gminy – w ramach zadania należy stworzyć strategię promocji Miłomłyna a następnie wdrożyć założone w niej działania. Istotnym elementem będzie aktywizacja działań Urzędu w zakresie promocji turystycznej. Najbardziej efektywnym kanałem promocji jest dobrze przygotowana, czytelna strona internetowa urzędu, która prezentuje ofertę turystyczną i zachęca turystów do odwiedzenia Miłomłyna.

CEL OPERACYJNY 3.1. PROMOCJA GOSPODARCZA GMINY MIŁOMŁYN

Gmina Miłomłyn wymaga wysokiej aktywności promocyjnej ukierunkowanej na cele, jakimi powinny być: wzrost inwestycji zewnętrznych (kapitał krajowy i zagraniczny) oraz wzrost liczby turystów.

Ze względu na swoje położenie oraz relacje gospodarcze, promocja biznesowa powinna być ukierunkowana na rynek Rosyjski (Obwód Kaliningradzki FR), Elbląg, Ostródę. Promocja gospodarcza będzie wykorzystywać miejscowe, indywidualne i niespotykane gdzie indziej zasoby środowiskowe. Pozwoli to na prowadzenie aktywnej polityki kierunkowego pozyskiwania kapitału zewnętrznego.

W ramach tego celu przewidywane są następujące kierunki działań:

Promocja gospodarcza na rynkach krajowych i zagranicznych - Urząd Miasta i Gminy będzie rozwijał działalność promocyjną (m.in. poprzez szerokie zastosowanie technologii komunikacyjno-informacyjnych), koncentrując swoją uwagę na instrumentach promocji wykorzystujących bezpośrednie kontakty z potencjalnymi inwestorami. Urząd będzie uczestniczył w istotnych targach inwestycyjnych.

Rozwój współpracy z Centrum Obsługi Inwestora - Urząd Miasta i Gminy będzie kontynuował współpracę z COI, a także innymi instytucjami mogącymi przyczynić się do większego zainteresowania Miłomłynem. Gmina nawiąże stałe kontakty z najważniejszymi instytucjami promującymi biznes Województwa Warmińsko-Mazurskiego, których celem będzie jak najlepsza informacja o możliwościach inwestycyjnych w mieście, ale także wykorzystanie potencjału gospodarczego i edukacyjnego dla poszerzenia możliwości inwestycyjnych w całym województwie.

Przygotowanie strategii promocji Miłomłyna – stworzony dokument powinien kłaść duży nacisk na promocję gospodarczą i turystyczną Gminy i Miasta Miłomłyn, a także przyczynić się do budowy jego marki.



CEL OPERACYJNY 3.2. STWORZONY SYSTEM WSPIERAJĄCY ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I RYNKU USŁUG

Rozwój przedsiębiorczości może być wspierany poprzez stosowanie kilku ważnych instrumentów, które są w gestii samorządu lokalnego. Należą do nich inwestycje infrastrukturalne, instrumenty podatkowe, jak i działania miękkie. Miłomłyn potrzebuje wciąż prac w zakresie budowania dobrego klimatu dla przedsiębiorców.

W ramach tego celu przewidywane są następujące kierunki działań:

Stworzenie systemu zachęt i udogodnień dla przedsiębiorców – Gmina Miłomłyn stworzy przejrzysty system zachęt podatkowych dla przedsiębiorców, którego celem będzie złagodzenie trudniejszych, w porównaniu z konkurencją, warunków prowadzenia działalności gospodarczej w oddaleniu od głównych centrów gospodarczych. Należy rozważyć powołanie podległej bezpośrednio Burmistrzowi komórki promocji inwestycji i rozwoju gospodarczego - pełnomocnictwo do oficjalnego reprezentowania Gminy przed inwestorami, odpowiedzialność za pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych;

Edukacja w zakresie przedsiębiorczości i kreatywności młodzieży z terenu Gminy – w ramach zadania realizowane będą programy edukacyjnych w przedszkolach, szkołach podstawowych i gimnazjach ukierunkowane na rozwój przedsiębiorczości;

Powołanie rady gospodarczej - Urząd Miasta i Gminy będzie aktywizował i moderował dyskusję z przedstawicielami MSP. Celem współpracy będzie lepsze zrozumienie środowisk biznesowych i administracji, a także poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej w mieście.

CEL OPERACYJNY 4.1. ZAANGAŻOWANE SPOŁECZEŃSTWO NA RZECZ ROZWOJU GMINY

Cel obejmuje następujące kierunki działań:

Aktywizacja społeczności lokalnej i wzmocnienie kapitału społecznego - Wysokiej jakości kapitał społeczny kojarzony jest najczęściej z umiejętnością rozwiązywania problemów i podejmowania działań we współpracy z innymi. Współpraca oparta na zaufaniu jest ważna zarówno w wymiarze gospodarczym jak i społecznym. Urząd powinien wspierać aktywność organizacji pozarządowych oraz rozwój partycypacji społecznej. Urząd Miasta będzie wspierał działalność organizacji pozarządowych, ale także liderów i grup liderów lokalnych ukierunkowaną na współpracę różnych środowisk oraz różnych partnerów. Jednocześnie rozwijać należy ideę partycypacji społecznej, zarówno w sferze zachęcania społeczności lokalnej do aktywnego rozwiązywania problemów lokalnych.

Należy kontynuować działania skierowane do różnych grup społecznych (z naciskiem na dzieci, młodzież i osoby starsze). Ważne są przede wszystkim działania/projekty pobudzające



aktywność, budujące ofertę spędzania wolnego czasu. Organizacją tego typu działań/projektów powinny zająć się organizacje pozarządowe, szkoły, przedszkola, świetlice środowiskowe we współpracy z Urzędem Miasta i Gminy.

Rozwój świetlic wiejskich – świetlice wiejskie są istotnym elementem aktywizacji środowisk lokalnych. Na terenie Gminy Miłomłyn funkcjonuje kilka świetlic. Należy rozważyć powołanie kolejnych świetlic wiejskich w miejscowościach, w których mieszka odpowiednia liczba mieszkańców i w takich, które są zainteresowane aktywnym uczestnictwem w ich funkcjonowaniu. Świetlice wiejskie to program, oferta nie budynek i o tym należy pamiętać. Brak atrakcyjnej oferty wpłynie negatywnie na zainteresowanie mieszkańców korzystaniem z ich oferty.

CEL OPERACYJNY 4.2. PROMOCJA DZIAŁAŃ LOKALNYCH LIDERÓW, NGO

Cel obejmuje następujące kierunki działań:

Kształcenie liderów lokalnych – bezpośrednim realizatorem tego zadania nie jest UMIG w Miłomłynie. W ramach dostępnych środków na szkolenia z UE należy stworzyć program kształcenia liderów lokalnych. Sprawni liderzy, skuteczne organizacje pozarządowe muszą być dobrze przygotowane do codziennej pracy. Zapewnić im to mogą szkolenia, staże w innych organizacjach. Zadanie to powinno być realizowane przez duże organizacje pozarządowe o uznanej renomie, które działają skutecznie od wielu lat.

Promocja działań lokalnych liderów, organizacji pozarządowych - Wymiana doświadczeń, dobrych praktyk, pozytywne przykłady działania, wzajemna pomoc pozwoli uaktywnić wiele inicjatyw lokalnych. Na terenie Miłomłyna funkcjonuje zaledwie kilka prężnie działających organizacji pozarządowych. Jest do zdecydowanie zbyt mała liczba. Warto rozważyć promowanie działań lokalnych liderów, ngo poprzez publikację na stronie www urzędu informacji o ich działalności, a także uruchomienie, przez UMIG w Miłomłynie, konkursu na najlepszą inicjatywę lokalną.

CEL OPERACYJNY 4.3. WDROŻENIE NOWOCZESNYCH METOD ZARZĄDZANIA GMINĄ

- otwarcie Urzędu Miasta i Gminy na nowe rozwiązania z zakresu zarządzania, bazujące na przepływie informacji pomiędzy mieszkańcami, biznesem, społeczeństwem a Urzędem wpłynie na osiągnięcie wzajemnego zrozumienia, co przyczyni się do lepszego zaspokojenia potrzeb.

Cel obejmuje następujące kierunki działań:

Usprawnienie systemu komunikacji w Gminie – między władzą samorządową a mieszkańcami – w ramach zadania powinno się wdrożyć mechanizmy konsultacji



społecznych w zakresie istotnych dla mieszkańców spraw. Można zastosować do tego platformy internetowe dedykowane konsultacjom społecznym.

Wprowadzenie standardów obsługi interesantów w Urzędzie Miasta i Gminy – Urząd, chcąc pozyskać inwestorów a także otworzyć się na turystów, powinien wprowadzić nowoczesne standardy obsługi interesantów. Warto rozważyć wyodrębnienie komórki odpowiedzialnej za obsługę inwestorów i promocję Gminy Miłomłyn, a także uruchomienie punktu obsługi klienta w urzędzie.



7. Zgodność ze strategicznymi dokumentami

7.1. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR) wyznacza cele polityki regionalnej wobec poszczególnych terytoriów w kraju, w tym w szczególności obszarów miejskich i wiejskich, oraz definiuje ich relacje w odniesieniu do innych polityk publicznych o wyraźnym terytorialnym ukierunkowaniu.

W części określającej priorytety polityki regionalnej do roku 2020 określono trzy cele:

1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów;
2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych;
3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

Układ celów KSRR odzwierciedla podstawowe obszary oddziaływania KSRR do 2020 roku i tworzy triadę: konkurencyjność-spójność-sprawność.

W KSRR określono dla 3 celów kierunki działania dla obszarów wiejskich.



Tabela. Cele i działania KSRR dla obszarów wiejskich

Cel	OBSZARY WIEJSKIE
Cel 1 KONKURENCYJNOŚĆ	<ol style="list-style-type: none">1. Tworzenie warunków dla integracji funkcjonalnej z miastami – włączenie obszarów wiejskich otaczających miasta w procesy rozwojowe2. Rozwijanie potencjału rozwojowego i absorpcyjnego obszarów wiejskich3. Zwiększanie wykorzystania zasobów ludzkich – zwiększenie mobilności zawodowej i przestrzennej (w tym wahadłowej)4. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego5. Rozwój miast powiatowych – lokalnych ośrodków rozwoju6. Tworzenie warunków do zwiększania inwestycji pozarolniczych7. Rozwój lokalny dla poprawy jakości życia, atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej
Cel 2 SPÓJNOŚĆ	<ol style="list-style-type: none">1. Zapóźnione obszary wiejskie - restrukturyzacja społeczna i gospodarcza i przestrzenna2. Poprawianie dostępu do usług publicznych i ich jakości3. Zwiększanie dostępu do szerokopasmowego Internetu i e-usługi4. Przeciwdziałanie wykluczeniu z procesów rozwojowych obszarów skrajnie peryferyjnych5. Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, integracja społeczna
Cel 3 SPRAWNOŚĆ	<ol style="list-style-type: none">1. Wzmacnianie strategicznego podejścia na wszystkich szczeblach2. Lepsze ukierunkowanie terytorialne środków publicznych3. Mechanizmy koordynacyjne, w tym zarządzanie wieloszczeblowe4. Budowanie kapitału społecznego przez sieci współpracy między aktorami polityki regionalnej

Źródło: Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020

Założone w ramach Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Miłomłyn na lata 2014-2020 cele wpisują się w kierunki wyznaczone w KSRR.

7.2. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego

W planie wyodrębniono kilka stref polityki przestrzennej. Miłomłyn należy do elbląskiej strefy polityki przestrzennej. Lokalnym ośrodkiem rozwoju jest m.in. Miłomłyn. Wymaga one pilnych działań aktywizujących w sferach gospodarczej i społecznej. Zlokalizowane w tych ośrodkach urzędnia usługowe o znaczeniu lokalnym wymagają modernizacji lub rozbudowy.

Zgodnie z zapisami planu kierunki rozwoju przestrzennego powinny zmierzać do rozwoju wielofunkcyjnego, co oznacza rozwój równorzędny wielu funkcji gospodarczych, takich jak: rolnictwo, turystyka, agroturystyka, uzdrowiska, przemysł, leśnictwo, rybactwo oraz instytucji wspierania przedsiębiorczości.



W elbląskiej strefie polityki przestrzennej zarysowują się następujące obszary problemowe, które określają kierunki polityki przestrzennej:

- Powiat Ostródzki, Iławski i Elbląski, ze szlakiem wodnym Kanału Elbląskiego, wymagają programów wsparcia w zakresie rozwoju infrastruktury usługowej związanej z zagospodarowaniem turystycznym i wypromowaniem kanału oraz zabezpieczeniem konserwatorskim tego unikalnego zabytku technicznego w skali światowej;
- Powiaty Elbląski, Iławski i Ostródzki, z przebiegiem przez ich obszar istniejących i projektowanych dróg szybkiego ruchu, wymagają programów wsparcia związanych z realizacją tych dróg.

7.3. Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Miłomłyn na lata 2014-2020 wpisuje się w cele strategii regionalnej i będzie je realizować.

W ramach prac nad strategią wyznaczono Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) odzwierciedlające potencjały i problemy rozwojowe w układzie terytorialnym, które będą przedmiotem zainteresowania Strategii. OSI dotyczą zarówno obszarów o szczególnym potencjale rozwojowym, jak i tych, które wymagają troski ze względu na występujące zapóźnienia. W toku prac nad Strategią wyróżniono 9 takich obszarów:

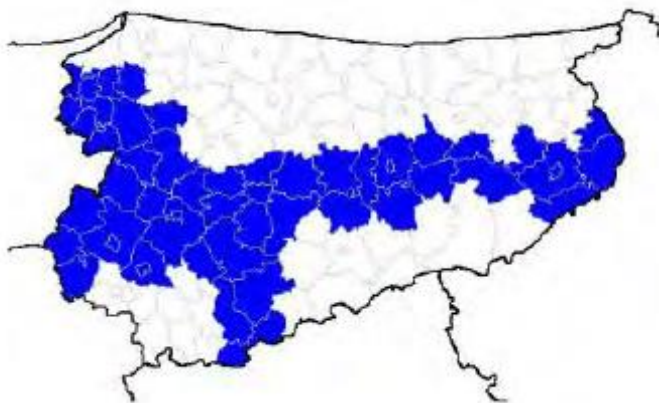
1. Tygrys warmińsko-mazurski;
2. Aglomeracja Olsztyna;
3. Ośrodki subregionalne;
4. Nowoczesna wieś;
5. Obszary peryferyzacji społeczno-gospodarczej;
6. Obszary o słabym dostępie do usług publicznych;
7. Obszary przygraniczne;
8. Obszary wymagające restrukturyzacji i rewitalizacji;
9. Obszary o ekstremalnie niskiej dostępności komunikacyjnej.

Miłomłyn wpisuje się w następujące OSI:

Tygrys warmińsko-mazurski – wyznaczony wokół głównych dróg województwa, tj. drogi nr 16 i nr S 7. Strategia zakłada w tym zakresie dynamizację procesów gospodarczych, powiązań sieciowych, innowacyjności, a co za tym idzie również atrakcyjności inwestycyjnej i jakości życia. Ważnym elementem zwiększającym możliwości rozwojowe „tygrysa” będzie wzrost kooperacji w układach krajowych i międzynarodowych.



Rysunek. Tygrys warmińsko-mazurski



Źródło: *Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025*

Oczekiwane efekty interwencji: dynamizacja procesów gospodarczych, rozwój współpracy sieciowej – w tym w zakresie innowacyjności, wzrost atrakcyjności inwestycyjnej, wzrost jakości życia, wzrost kooperacji krajowej i międzynarodowej.

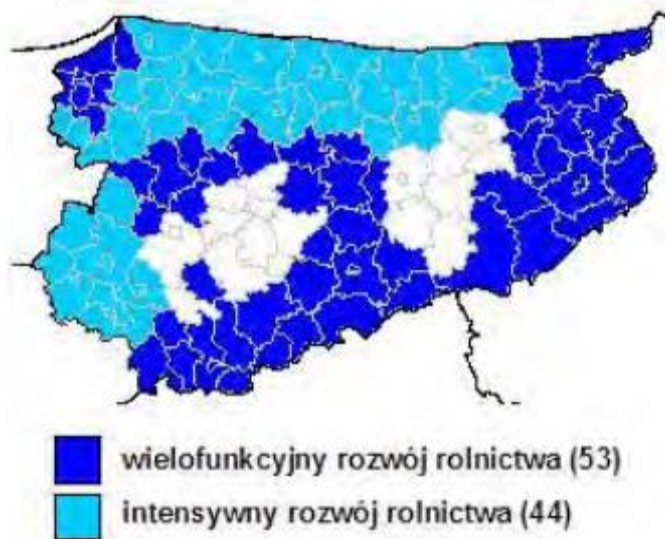
Nowoczesna wieś – kryterium wyboru obszaru: waloryzacja przestrzeni województwa ze względu na kierunki rozwoju rolnictwa dokonana przez Warmińsko-Mazurskie Biuro Planowania Przestrzennego w Olsztynie. Waloryzacja ta uwzględnia zarówno możliwości wielofunkcyjnego rozwoju rolnictwa, w tym ekologicznego (typ A), jak i kierunek intensywnego rozwoju rolnictwa pokrywającego się z najlepszymi parametrami rolniczej przestrzeni produkcyjnej (typ B).

Uzasadnienie strategicznej interwencji: Wzrost konkurencyjności obszarów oferujących najlepsze warunki dla produkcji żywności wysokiej jakości oraz wzrostu produktywności produkcji rolniczej.

Oczekiwane efekty interwencji: wzrost specjalizacji w zakresie produkcji żywności wysokiej jakości bazującej na regionalnych zasobach przyrodniczych, wspierającej poziom dochodów mieszkańców regionu; wzrost współpracy biznesowej, a także aktywności promocyjnej i targowej; wzrost przedsiębiorczości.



Rysunek. OSI – Nowoczesna wieś



Źródło: Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025

Cel główny Strategii województwa brzmi: **Spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna Warmii i Mazur z regionami Europy** przy czym:

- **spójność ekonomiczna** oznacza wzrost gospodarczy umożliwiający osiągnięcie i utrzymanie przez województwo udziału własnego w produkcie krajowym brutto na poziomie co najmniej 3%;
- **spójność przestrzenna** to włączenie się województwa (formalne i jakościowe) do głównej sieci infrastruktury transportowej w Polsce oraz w transeuropejską sieć korytarzy transportowych;
- **spójność społeczna** rozumiana jest jako tworzenie miejsc pracy i wzrost przedsiębiorczości (oferta nowych miejsc pracy skierowana zostanie przede wszystkim do ludzi młodych z uwagi na ich naturalną aktywność, mobilność, otwartość na zdobywanie nowych kwalifikacji), a także poprawę warunków życia ludności (w szczególności dostępu do usług publicznych) zbliżającą do standardów życia występujących w Unii Europejskiej.

Cele strategiczne wynikają z przyjętych trzech priorytetów i uwzględniają fakt występowania zależności między nimi. Dlatego sformułowano 4 cele strategiczne:

- **wzrost konkurencyjności gospodarki**, który zawiera najważniejsze zagadnienia na styku gospodarka – społeczeństwo (cel strategiczny 1);
- **wzrost aktywności społecznej** – zawiera cele operacyjne ze sfery społeczeństwo – sieci (cel strategiczny 2);



- **wzrost liczby i jakości powiązań sieciowych** – ukierunkowanych głównie na sferę gospodarczą, dlatego znajduje się na styku gospodarki i nowoczesnych sieci (cel strategiczny 3);
- **nowoczesna infrastruktura rozwoju** – ten cel najsilniej wpływa na realizację wszystkich pozostałych celów strategicznych, dlatego umieszczony jest w centralnej części układu celów (cel strategiczny 4).

7.4. Strategia Rozwoju Powiatu Ostródzkiego do roku 2015

Cele zawarte w strategii Miłomłyna wpisują się w cele strategiczne Powiatu Ostródzkiego. Są to:

1. **Rozwój przedsiębiorczości** - W sytuacji Powiatu Ostródzkiego jedną z kluczowych kwestii jest rozwój przedsiębiorczości, a w szczególności przemysłu i usług. Zasadność wytyczenia takiego celu potwierdzają przedstawiciele Komitetu Rozwoju Lokalnego, podkreślając potrzebę tworzenia różnorodnych instrumentów stymulujących rozwój przedsiębiorczości, zarówno o charakterze organizacyjnym, jak i finansowym, np. stworzenie punktu doradczego dysponującego informacjami między innymi na temat źródeł finansowania, czy funduszu poręczeń kredytowych;
2. **Rozwój turystyki i kultury** - Powiat Ostródzki można uznać za atrakcyjny turystycznie. Niezaprzeczalnymi walorami są czyste jeziora, przepływająca przez Ostródę Drwęca - jedna z najczystszych polskich rzek, a przede wszystkim Park Krajobrazowy Wzgórz Dylewskich, szlak Kanału Elbląskiego biorący początek właśnie w Ostródzie oraz historyczne miejsce bitwy pod Grunwaldem. Na terenie powiatu usytuowanych jest szereg enklaw przyrodniczych. Wykorzystując te walory oraz podnosząc ich atrakcyjność, np. poprzez tworzenie tras rowerowych, pieszych, szlaków wodnych, małej infrastruktury turystycznej, ma szanse większego rozwoju turystyki na swoim terenie;
3. **Restrukturyzacja i rozwój obszarów wiejskich** - Z uwagi na rolniczy charakter Powiatu, dość znaczny odsetek jego mieszkańców utrzymuje się z produkcji rolnej. Dlatego też, jedną z kluczowych kwestii jest restrukturyzacja obszarów wiejskich. Dlatego też, jako alternatywą dla zatrudnienia w rolnictwie przyjmuje się rozwój przetwórstwa i sektora usług związanego z rolnictwem oraz wspieranie inwestorów, tworzących nowe miejsca pracy poza rolnictwem;
4. **Rozwój infrastruktury technicznej** - W Powiecie Ostródzkim istnieją znaczne potrzeby w zakresie rozbudowy infrastruktury technicznej. W celu poprawy poziomu życia mieszkańców oraz stworzenie lepszych warunków dla ewentualnych przyszłych inwestorów, planuje się naprawę istniejących i budowę nowych dróg, budowę tras rowerowych, rozwiązanie problemu gospodarki odpadami, modernizację wyposażenia szkół, wprowadzenie nowoczesnych form opieki społecznej.



8. System wdrażania i monitorowania

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Miłomłyn na lata 2014-2020 jest dokumentem ponadkadencyjnym, określającym cele i programy działań na kilka lat oraz wymagającym ciągłej pracy nad podnoszeniem jego jakości. Proces jego wdrażania jest złożonym przedsięwzięciem, wymagającym dobrego przygotowania informacyjnego i stałej komunikacji ze społeczeństwem. Wdrożeniu programu towarzyszyć będzie jego ewaluacja, która będzie się opierać na pozyskiwaniu obiektywnej informacji o jego przebiegu, skutkach i publicznym odbiorze.

Ze względu na swój długookresowy charakter wdrażanie założeń Strategii jest procesem ciągłym, wymagającym stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych oraz elastyczności w dostosowaniu się do priorytetów w zakresie uzyskiwania zewnętrznych środków finansowych.

Strategia powstała przy udziale pracowników Urzędu oraz przedstawicieli mieszkańców. Treść niniejszego opracowania była konsultowana z radnymi Gminy, którzy przedstawili zawartość dokumentu osobom zainteresowanym, a także informowali o zasadności sporządzenia Strategii w przypadku zamierzeń realizacji inwestycji na terenach wiejskich przy udziale środków Unii Europejskiej. Plan i harmonogram Strategii został skonsultowany, zweryfikowany pod względem możliwości finansowych oraz organizacyjnych Gminy.

Poszczególne projekty będą wdrażane w oparciu o harmonogram ich realizacji zawarty we wcześniejszej części niniejszego dokumentu.

8.1. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

Monitorowania wdrażania Strategii oraz jego poszczególnych elementów dokonywać będzie zespół wyznaczony przez władze lokalne.

Do zadań zespołu należy:

1. Wskazanie źródeł finansowania Strategii;
2. Wytyczenie strategicznych, operacyjnych i cząstkowych celów rozwoju Strategii;
3. Nakreślenie planu i harmonogramu prac nad opracowaniem Strategii na swoim pierwszym posiedzeniu;
4. Kontrola procesu wdrażania Strategii i weryfikacja poszczególnych zadań i kierunków działania;
5. Ocena efektów wdrożenia Strategii i finansowych relacji z budżetem Gminy.



Monitoring wdrażania Strategii powinien odbywać się w sposób ciągły, aby osiągnąć postawione w nim cele. Zaniechanie kontroli realizacji Strategii może spowodować spadek skuteczności i efektywności procesu wdrażania. Będzie się ona odbywać systematycznie (raz w roku) na spotkaniach zespołu.

8.2. Ocena Strategii

Podstawowym warunkiem wiarygodności i skuteczności ewaluacji jest jej niezależność. Ocena Strategii będzie dotyczyć zadań związanych z okresem programowania, tj. lat 2014-2020 oraz dwóch lat po jego zakończeniu. Bieżąca ewaluacja realizacji celów strategicznych będzie się odbywać na posiedzeniach zespołu. Wyniki tej oceny będą przedstawiane Burmistrzowi.

Podstawą oceny Strategii będzie zestaw wskaźników dla każdego celu strategicznego (załącznik nr 1 do Strategii). Pracownicy Zespołu do 31 stycznia każdego roku przygotowują raport dotyczący roku poprzedniego. W raporcie tym znajdują się w szczególności informacje o:

- skuteczności - kryterium to pozwala określić czy cele danego projektu (jak i całej Strategii) określone na etapie programowania zostały osiągnięte;
- efektywności - kryterium to porównuje zasoby finansowe zaangażowane przy realizacji projektu i Strategii z rzeczywistymi osiągnięciami projektu i Strategii na poziomie produktu, rezultatu lub oddziaływania;
- użyteczności - kryterium to pozwala ocenić faktyczne efekty projektu i Strategii na poziomie produktu, rezultatu i oddziaływania w nawiązaniu do wcześniej zdefiniowanych w Strategii potrzeb i problemów.

W raporcie ewaluacyjnym zawarte będą także rekomendacje i proponowane zmiany w Strategii. Strategia będzie aktualizowana uchwałą Rady Miejskiej na podstawie rekomendacji i propozycji zmian zawartych w raporcie ewaluacyjnym. Szczegółowe zasady wprowadzania korekt i aktualizowania Strategii powinna określać specjalna uchwała w sprawie Strategii Rozwoju Gminy Miłomłyn na lata 2014-2020.

8.3. Komunikacja społeczna i promocja Strategii

W celu sprawnego funkcjonowania Strategii należy umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie jej tworzenia oraz realizacji. Partnerzy sektora publicznego mają możliwość zgłaszania zmian w treści Strategii w zakresie wymagającym ich współpracy. Oceny zasadności proponowanych zmian dokonuje Rada Miejska.



Ponadto władze samorządowe w trakcie wdrażania Strategii muszą znaleźć skuteczną metodę przekazywania informacji do otoczenia. Powinny także zwrócić baczną uwagę na sprawny system przyjmowania informacji z otoczenia, od partnerów społecznych.

Promocja Strategii ma na celu stanowienie i utrzymanie wzajemnej współpracy między samorządem a społeczeństwem. Ponadto Gmina Miłomłyn, jako instytucja wdrażająca, zapewnia środki informacyjne i promocyjne w zakresie udzielonej pomocy z funduszy strukturalnych. Wykorzystywane środki informacyjne i promocyjne będą miały na celu przede wszystkim informowanie potencjalnych i faktycznych odbiorców pomocy o możliwościach wsparcia ze strony UE oraz informowanie opinii publicznej o zakresie pomocy unijnej dla poszczególnych projektów i rezultatach tych działań.

8.4. Zmiany w Strategii

Wobec potencjalnych zmian zarówno w otoczeniu prawnym, gospodarczym, technologicznym jak i społecznym, tak w wymiarze ogólnokrajowym, regionalnym i lokalnym, spowodowanych czynnikami zewnętrznymi, jak i wewnętrznymi, niniejsza Strategia może ulec pewnym zmianom bądź uzupełnieniom w drodze stosownej uchwały Rady Miejskiej. W szczególności Strategia może zostać zmieniona bądź uzupełniona na wniosek Rady Miejskiej lub Burmistrza.

Przesłankami do wprowadzenia zmian mogą być wnioski lub sugestie funkcjonujących w Gminie podmiotów gospodarczych, organizacji społecznych lub poszczególnych mieszkańców albo ich grup, a w szczególności zespołu pracowników Urzędu Miejskiego prowadzących monitoring wdrażania Strategii. Zasadność wprowadzenia proponowanych zmian oceniać będzie Burmistrz. Zmiana działań, o których mowa w Strategii, jak również ich uszczegółowienie i uzupełnienie, może nastąpić w trakcie wdrażania niniejszego dokumentu, w szczególności po przyjęciu uchwały budżetowej na kolejny rok budżetowy, określającej zadania inwestycyjne lub innych programów, w szczególności Wieloletniego Programu Inwestycyjnego.



9. Źródła finansowania

Realizacja Strategii uzależniona jest od wysokości pozyskanych środków zarówno krajowych jak i z funduszy strukturalnych. Biorąc pod uwagę prognozę dopuszczalnej wysokości zobowiązań w poszczególnych latach i wysokość środków, jakie mogą być wydatkowane bezpośrednio z budżetu, możliwości finansowe gminy wskazują, że na realizację przyjętych celów zostanie zabezpieczony wymagany wkład własny w stosunku do uzyskanych środków wspólnotowych.

Instytucją wdrażającą Strategię jest Urząd Miasta i Gminy w Miłomłynie. Urząd, jako instytucja wdrażająca Strategię, odpowiedzialny będzie za:

- opracowanie i składanie wniosków o finansowanie zewnętrzne;
- bezpośrednią realizację działań przewidzianych w Strategii w zakresie przygotowania przetargów, gromadzenia dokumentacji bieżącej, nadzoru nad wykonawstwem pod kątem terminowości i jakości wywiązania się ze zobowiązania;
- informowanie o współfinansowaniu przez UE realizowanych projektów.

Działania planowane do realizacji w danym roku zostaną uruchomione poprzez zamieszczenie w uchwale budżetowej na dany rok limitu wydatków na nie przeznaczonych. Kolejne uchwały budżetowe będą określały nakłady na poszczególne działania w wysokości umożliwiającej ich terminowe zakończenie.

Zmiana nakładów przeznaczonych na realizację Strategii będzie się odbywać w drodze uchwały Rady Miejskiej zmieniającej treść uchwały podstawowej.



10. Opis konsultacji społecznych

W opracowywaniu niniejszej Strategii udział brali przedstawiciele jednostek administracji oraz innych podmiotów niekomercyjnych:

- Urząd Miasta i Gminy w Miłomłynie;
- Jednostki organizacyjne Urzędu Miasta i Gminy w Miłomłynie;
- Sołtysi;
- Przedstawiciele organizacji pozarządowych;
- Przedsiębiorcy.

Z przedstawicielami powyższych podmiotów przeprowadzono cztery spotkania warsztatowe. Spotkania dotyczyły przede wszystkim diagnozy stanu obecnego oraz kierunków rozwoju Gminy.

Wersja robocza Strategii wraz z prognozą oddziaływania na środowisko została poddana konsultacjom społecznym na terenie Gminy poprzez publikacje na stronie www Urzędu.

Dane, informacje i sugestie zebrane w trakcie warsztatów i spotkań zostały uwzględnione w niniejszej Strategii.



11. Załączniki

1. Wskaźniki realizacji strategii

Podstawowym celem monitoringu jest uzyskanie mierzalnych wyników progresji osiągnięcia celów Strategii. Wymusza to opracowanie szeregu wskaźników agregujących na poziomie strategicznym wyniki działań podejmowanych na rzecz informatyzacji województwa.

Wskaźniki monitoringowe, stanowiące podstawę oceny stopnia realizacji Strategii, zamieszczone zostały w tabelach poniżej.

Tabela. Wskaźniki dla celu 1: Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna, turystyczna i społeczna

Lp.	Wskaźnik	Miara
1	Liczba kilometrów dróg budowanych i modernizowanych w danym roku	km
2	Liczba mieszkańców Gminy Miłomłyn korzystających z sieci kanalizacyjnej	%
3	Liczba mieszkańców Gminy Miłomłyn korzystających z sieci wodociągowej	%
4	Powierzchnia uzbrojonych terenów inwestycyjnych	ha

Tabela. Wskaźniki dla celu 2: Wykorzystany i zwiększony potencjał turystyczny

Lp.	Wskaźnik	Miara
1	Liczba turystów korzystających z noclegów na 1 miejsce noclegowe	Liczba
2	Liczba turystów zagranicznych korzystających z noclegów na 1000 mieszkańców	Liczba
3	Długość ścieżek rowerowych	km



Tabela. Wskaźniki dla celu 3: Rozwój przedsiębiorczości

Lp.	Wskaźnik	Miara
1	Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców	Liczba
2	Dochody budżetu Gminy z tytułu udziału w podatku od osób prawnych	Liczba
3	Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowana w danym roku na 1000 mieszkańców	Liczba
4	Udział liczby podmiotów zarejestrowanych w danym roku w Mieście i Gminie Miłomłyn w ogóle podmiotów zarejestrowanych w danym roku w Powiecie Ostródzkim	Liczba

Tabela. Wskaźniki dla celu 4: Aktywne, zaangażowane społeczeństwo i integracja wewnętrzna gminy

Lp.	Wskaźnik	Miara
1	Liczba mieszkańców Gminy zrzeszonych w organizacjach zlokalizowanych na terenie Gminy	Liczba
2	Liczba organizacji zlokalizowanych na terenie Gminy	Liczba
3	Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w projektach organizowanych przez instytucje na terenie Gminy	Liczba
4	Liczba projektów i inicjatyw realizowanych przez Urząd Miasta i Gminy i jednostki podległe we współpracy z innymi gminami i instytucjami w kraju i za granicą	Liczba



PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla

*Strategii Rozwoju Miasta i Gminy
Miłomłyn na lata 2014-2020*

Miłomłyn, listopad 2013r.

SPIS TREŚCI

1. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.....	4
2. Wprowadzenie	5
3. Opis analizowanego dokumentu	6
3.1 Cele analizowanego dokumentu	6
3.2 Powiązania z innymi dokumentami	8
3.3 Sposób wdrażania zapisów dokumentu	10
4. Zakres prognozy	12
4.1 Użyte metody przy sporządzaniu prognozy	12
4.2 Obszar oddziaływania objęty dokumentem	15
4.3 Horyzont czasowy oceny	17
4.4 Źródła danych	17
4.5 Rozpatrywane warianty.....	19
5. Cele wynikające ze zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska.....	20
5.1 Przyjęte cele ustanowione na szczeblu międzynarodowym, Wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	20
5.1.1 Woda	20
5.1.2 Powierzchnia ziemi / odpady	21
5.1.3 Powietrze i klimat	21
5.1.4 Fauna, flora i bioróżnorodność	23
5.1.5 Krajobraz i dziedzictwo kulturowe	24
5.1.6 Ludność i zdrowie ludzkie	25
5.2 Standardy jakości stanu środowiska	26
5.2.1 Normy jakości powietrza i ochrony klimatu.....	26
5.2.2 Wartości dopuszczalne poziomu dźwięku	26
5.2.3 Normy jakości wód i gruntów.....	27
6. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	28
6.1 Ocena stanu środowiska na obszarze objętym dokumentem	28
6.1.1 Geomorfologia i budowa geologiczna	28
6.1.2 Warunki klimatyczne i powietrze atmosferyczne	28
6.1.3 Hałas. Określenie terenów o podwyższonym hałasie	29
6.1.4 Zasoby wód powierzchniowych.....	29
6.1.5 Zasoby wód podziemnych	30
6.1.6 Gospodarka wodna i ściekowa.....	30
6.1.7 Gospodarka odpadami.....	31
6.1.8 Ochrona przyrody	31
6.1.9 Formy ochrony przyrody	31
6.1.10 Źródła promieniowania elektromagnetycznego.....	32

6.2	Prawdopodobne zmiany w środowisku w przyjętym horyzoncie czasowym.....	32
6.3	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie.....	33
6.4	Ocena środowiska z użyciem przyjętych celów	34
7.	Skutki oddziaływania planowanych przedsięwzięć w ramach analizowanego dokumentu	35
7.1	Opis przedsięwzięć z ich wzajemnymi powiązaniem.....	35
7.2	Uzasadnienie realizacji przedsięwzięć z punktu widzenia społeczno-gospodarczego	35
7.3	Opis rozwiązań alternatywnych	36
7.4	Przyjęte środki w celu uniknięcia, zmniejszenia lub zrównoważenia szkodliwego oddziaływania	36
7.5	Przewidywane oddziaływania na środowisko.....	37
7.5.1	Oddziaływanie transgraniczne	38
7.6	Ocena przedsięwzięć i ich alternatyw z użyciem przyjętych celów	38
8.	Rekomendacje do zastosowania w procesie przyjmowania dokumentu	40
8.1	Wymagania prawne i zobowiązania dobrowolne	40
8.2	Potencjalne konflikty między aspektami środowiskowymi a innymi.....	40
8.3	Zalecenia w procesie przyjmowania dokumentu	40
8.3.1	Propozycje rozwiązań służących zapobieganiu, ograniczaniu lub kompensacji negatywnych oddziaływań na środowisko.....	42
8.4	Zalecenia dla innych dokumentów	43
9.	Monitoring.....	45
9.1	Ocena i weryfikacja wskaźników	45
10.	Braki i trudności.....	48
11.	Spis tabel	49
12.	Spis rysunków.....	49
13.	Załączniki.....	49
13.1	Matryca oceny oddziaływania	49



1. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym

Wymagania prawne sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Miłomłyn na lata 2014-2020¹ (tzw. oceny strategicznej oddziaływania na środowisko) zawarte są zarówno w dyrektywie europejskiej, jak i w polskich przepisach dotyczących ochrony środowiska.

Przedmiotem oceny był projekt Strategii z 2013r. – aktualizacja listopad 2013r.

Strategia Miasta i Gminy Miłomłyn to podstawowy dokumentem średniookresowy, który określa misję, wizję, kierunki i cele rozwoju gminy.

Przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko projektu Strategii odnosiła się do oceny wpływu przyjętych kierunków rozwoju na środowisko i jego zasoby.

Przy określaniu potencjalnych niekorzystnych oddziaływań na środowisko brano pod uwagę:

- oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska i potencjalne ich skutki,
- zasoby dziedzictwa kulturowego,
- ochronę i użytkowanie zasobów naturalnych (w tym jakość i ilość wody, jakość powietrza, hałas, odpady stałe),
- zagospodarowanie przestrzenne.

Celem Prognozy jest również identyfikacja i ocena stopnia oraz sposobu uwzględnienia aspektów środowiskowych w analizowanym dokumencie.

W Prognozie odniesiono się także do niezbędnych modyfikacji Strategii tak, by w jak największym stopniu był on spójny i komplementarny z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz innymi dokumentami programowymi. Analizowano również możliwości eliminacji lub ograniczenia niepożądanych i nieakceptowanych celów i działań zapisanych w Strategii.

Przeprowadzona analiza wykazała, że wdrożenie działań Strategii będzie miało zasadniczo pozytywny wpływ na środowisko i jego zasoby, a przyjęte założenia oraz planowane działania mogą spowodować poprawę istniejącego stanu środowiska i warunków życia mieszkańców gminy.

Jednak w niektórych przypadkach realizacja zapisów Strategii może powodować ujemny wpływ na określone elementy środowiska i mieszkańców gminy. Negatywne efekty, które wiążą się najczęściej z działaniami inwestycyjnymi i które nie są całkowicie do uniknięcia, powinny w każdym przypadku być analizowane i minimalizowane.

Analizowany projekt Strategii w większości swoich zapisów obejmuje odwołania i cele związane z zapewnieniem zrównoważonego rozwoju gminy. Po rozszerzeniu ich o niezbędne korekty / rekomendacje wynikające z niniejszej analizy, będzie można wskazywać ją jako dokument, z którym powinny być zgodne również pozostałe ważne i strategiczne dokumenty wewnętrzne miasta i gminy Miłomłyn.

¹ dalej Strategii



2. Wprowadzenie

Podstawą prawną wykonania niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Miłomłyn są zapisy ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko², która wprowadza do polskiego prawodawstwa zapisy Dyrektywy Parlamentu i Rady Europy Nr 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001r. w sprawie oceny skutków niektórych planów i programów na środowisko (tzw. Dyrektywa SEA³). Przepisy ustawy odnoszą się również do zapisów Dyrektywy 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska oraz Dyrektywy 2003/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE.

Prognozę wykonano w oparciu o projekt Strategii z 2013r. – aktualizacja listopad 2013r.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie, organ opracowujący zmianę Strategii, wystąpił do właściwych organów w celu określenia zakresu wymaganego dla niniejszej prognozy:

- pismo z 04.10.2013r. do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie
- pismo z 04.10.2013r. do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie

Powyższe organy ustaliły zakres informacji, zgodny z art. 51 ust.2 UOOS:

- pismo RDOŚ znak WSTE.411.35.2013.KS z 23.10.2013r. (data wpływu 28.10.2013r.)
- opinia sanitarna z 08.11.2013r.

Przygotowana prognoza powinna być poddana konsultacjom społecznym wraz z opracowanym projektem Strategii.

Organ opracowujący projekt dokumentu jest zobowiązany wziąć pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie ww. organów oraz rozpatrzyć uwagi i wnioski zgłoszone w wyniku udziału społeczeństwa w procesie konsultacji społecznych.

Następnie, po zatwierdzeniu projektu dokumentu, powinien on być udostępniony społeczeństwu wraz z informacją w jaki sposób ocena środowiskowa została uwzględniona.

² zwanej dalej UOOS

³ zwanej dalej DSEA



3. Opis analizowanego dokumentu

3.1 Cele analizowanego dokumentu

Strategia na lata 2014-2020 określa cel główny rozwoju gminy:

Zrównoważony Rozwój Społeczno-Gospodarczy Miasta i Gminy Miłomłyn w oparciu o funkcje uzdrowiskową

Mając wyznaczony cel główny, wybrano cele strategiczne, w ramach których wskazano cele operacyjne i kierunki działań:

1. Cel Strategiczny *Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna, turystyczna i społeczna*

1.1. Cel operacyjny 1.1.

Poprawa jakości dróg na obszarze miasta i gminy Miłomłyn oraz budowa nowych dróg

1.1.1. Kierunki działań

- Inwestycje drogowe
- Budowa oświetlenia ulicznego

1.2. Cel operacyjny 1.2.

Poprawa infrastruktury technicznej na terenie gminy Miłomłyn

1.2.1. Kierunki działań

- Budowa sieci wodno-kanalizacyjnych wraz z rozbudową i modernizacją oczyszczalni ścieków
- Budowa cmentarza

1.3. Cel operacyjny 1.3.

Uzbrajanie atrakcyjnych terenów pod inwestycje

1.3.1. Kierunki działań

- Kreowanie zrównoważonej polityki przestrzennej
- Uzbrojenie terenów w strefie uzdrowiskowej

1.4. Cel operacyjny 1.4.

Poprawa jakości infrastruktury turystycznej na obszarze miasta i gminy Miłomłyn

1.4.1. Kierunki działań

- Stworzenie systemu tras rowerowych, pieszych
- Budowa amfiteatru w Miłomłynie
- Budowa ekomariny i plaży w Miłomłynie
- Rewitalizacja centrum Miłomłyna



1.5. Cel operacyjny 1.5.

Dobra infrastruktura społeczna

1.5.1. Kierunki działań

- Wzrost jakości i dostępności opieki zdrowotnej
- Stworzenie warunków do opieki nad osobami starszymi

2. Cel Strategiczny *Wykorzystany i zwiększony potencjał turystyczny*

2.1. Cel operacyjny 2.1.

Utworzenie i uzbrojenie terenów inwestycyjnych w obszarze uzdrowiskowym

2.1.1. Kierunki działań

- Stworzenie strefy uzdrowiskowej w Miłomłynie
- Uzbrojenie terenów w strefie uzdrowiskowej

2.2. Cel operacyjny 2.2.

Aktywizacja działań samorządu gminnego oraz organizacji pozarządowych na rzecz promocji turystyki

2.2.1. Kierunki działań

- Samoorganizacja branży turystycznej
- Stworzenie kompleksowej oferty turystycznej – lokalne produkty turystyczne
- Urozmaicenie bazy rekreacyjno-wypoczynkowej
- Stworzenie oferty wypoczynku dla osób starszych

2.3. Cel operacyjny 2.3.

Promocja turystyczna Gminy Miłomłyn

2.3.1. Kierunki działań

- Promocja turystyczna gminy

3. Cel Strategiczny *Rozwój przedsiębiorczości*

3.1. Cel operacyjny 3.1.

Promocja gospodarcza Gminy Miłomłyn

3.1.1. Kierunki działań

- Promocja gospodarcza
- Rozwój współpracy z Centrum Obsługi Inwestora
- Przygotowanie strategii promocji Miłomłyna



3.2. Cel operacyjny 3.2.

Stworzony system wspierający rozwój przedsiębiorczości i rynku usług

3.2.1. Kierunki działań

- Stworzenie systemu zachęt i udogodnień dla przedsiębiorców
- Edukacja w zakresie przedsiębiorczości i kreatywności młodzieży z terenu gminy
- Powołanie rady gospodarczej

4. Cel Strategiczny *Aktywne, zaangażowane społeczeństwo i integracja wewnętrzna gminy*

4.1. Cel operacyjny 4.1.

Zaangażowane społeczeństwo na rzecz rozwoju Gminy

4.1.1. Kierunki działań

- Aktywizacja społeczności lokalnej i wzmacnianie kapitału społecznego
- Rozwój świetlic wiejskich

4.2. Cel operacyjny 4.2.

Promocja działań lokalnych liderów, NGO

4.2.1. Kierunki działań

- Kształcenie liderów lokalnych
- Promocja działań lokalnych liderów, organizacji pozarządowych

4.3. Cel operacyjny 4.3.

Wdrożenie nowoczesnych metod zarządzania Gminą

4.3.1. Kierunki działań

- Usprawnienie systemu komunikacji w Gminie – między władzą samorządową a mieszkańcami
- Wprowadzenie standardów obsługi interesantów w Urzędzie Miasta i Gminy

3.2 Powiązania z innymi dokumentami

Prace nad Strategią były determinowane poprzez inne dokumenty planistyczno-strategiczne. Kierunki oraz cele określone w Strategii musiały być w dużej mierze komplementarne i spójne z tymi dokumentami lub też wprost z nich wynikać.

Koncepcja oraz zakładane założenia w Strategii są zgodne z założeniami i celami **Strategii Rozwoju Kraju 2020**, w tym w szczególności z następującymi priorytetowymi kierunkami interwencji:

- I.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego,
- II.2.1. Zwiększenie produktywności gospodarki,



- II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej,
- II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego,
- II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami,
- II.6.2. Poprawa efektywności energetycznej,
- II.6.4. Poprawa stanu środowiska,
- III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych,
- III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmocnienia potencjału obszarów wiejskich.

Strategia realizuje bezpośrednio również cele zawarte w **Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności** poprzez tworzenie warunków sprzyjających przedsiębiorczości, przeciwdziałaniu ubóstwa i zapobieganiu wykluczeniu społecznemu jednocześnie dążąc do przyśpieszenia rozwoju gminy, przeciwdziałania marginalizacji i peryferyzacji obszarów problemowych. Tym samym, umożliwi to również realizację celów Strategii Lizbońskiej, kładących duży nacisk na wzmocnienie spójności społecznej.

Gmina Miłomłyn podejmując realizację działań, ujętych w Strategii i rozumianych jako proces przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych w gminie, przyczynia się do poprawy jakości życia mieszkańców, przywrócenia ładu przestrzennego i do ożywienia gospodarczego.

Strategia odpowiada także stawianym celom w **Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030**. Poprzez swoje działania wpłynie on na poprawę zagospodarowania przestrzennego i planowania przestrzennego w skali gminy i regionu.

Założenia i przyjęte cele Strategii wpisują się również w realizację zapisów **Strategii Długofalowego Rozwoju Sektora Mieszkaniowego na lata 2005-2025**, której cele strategiczne odnoszą się do realizacji zadań na płaszczyznach odpowiadających podstawowym obecnie deficytom cywilizacyjnym w mieszkalnictwie.

Realizacja działań Strategii pozwoli na także na zwiększenie atrakcyjności gminy i regionu, a także wykorzystanie potencjału związanego z posiadaniem dziedzictwem kulturowym, co będzie zgodne z założeniami **Narodowej Strategii Rozwoju Kultury 2004- 2013** wraz z **Uzupełnieniem Strategii na lata 2004-2020**.



Także na poziomie regionalnym Strategia wpisuje się w realizację najważniejszych dokumentów strategicznych dla województwa warmińsko-mazurskiego:

- **Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025**
Strategia to kolejny krok w wyrównaniu standardów europejskich i przykład dostosowania lokalnej gospodarki do funkcjonowania systemu gospodarczego, zapewni to m.in. mieszkańcom gminy współczesne standardy obsługi ludności doprowadzając do zmniejszenia różnic społecznych i gospodarczych
- **Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego**
Realizacja działań przyjętych w Strategii umożliwi osiągnięcie celu nadrzędnego jakim jest *„ukształtowanie rozwoju przestrzennego województwa tak, by było to atrakcyjne, przyjazne i wyjątkowe miejsce zamieszkania, wypoczynku oraz rozwoju społeczno-gospodarczego w kraju i Europie”*.
- **Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2015-2018 oraz Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2011-2016**
Zgodność Strategii w ww. dokumentami przejawia się w m.in. punkcie: ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody; dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego dla ochrony zdrowia mieszkańców Polski oraz ochrona klimatu.
- **Strategia Rozwoju Kultury w Województwie Warmińsko-Mazurskim do roku 2015**
Zgodność Strategii przejawia się w obszarze: Ochrona dziedzictwa kulturowego, Cel szczegółowy: Prawidłowe warunki ochrony dziedzictwa regionalnego.
- **Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Warmińsko-Mazurskim**
Strategia wpisuje się w cel: Maksymalne i dynamiczne wykorzystanie predyspozycji turystycznych regionu.

3.3 Sposób wdrażania zapisów dokumentu

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za realizację Strategii jest Urząd Miasta i Gminy Miłomłyn, w ramach którego zostanie powołany przez Burmistrza Zespół Zadaniowy ds. Realizacji Strategii. Do podstawowych obowiązków Zespołu należeć będzie m.in.:

- zapewnienie zgodności realizacji Strategii z poszczególnymi dokumentami programowymi wyższego rzędu,
- monitoring i ewaluacja Strategii,
- pomiar efektywności,
- promocja Strategii i zadań związanych z jej realizacją,
- okresowa aktualizacja Strategii.



System realizacji Strategii ściśle zależy od pozyskania środków finansowych z funduszy zewnętrznych, krajowych i zagranicznych. Ma na niego również wpływ aktywność oraz skuteczność działań partnerów społecznych i gospodarczych, organizacji pozarządowych oraz samych mieszkańców Gminy. Wszystkie te podmioty mogą same wspierać pożądane przemiany społeczne i gospodarcze i właśnie dlatego właściwe wdrażanie Strategii wymaga skumulowania działań wszystkich jednostek zaangażowanych w jego wdrożenie i realizację.



4. Zakres prognozy

4.1 Użyte metody przy sporządzaniu prognozy

Przeprowadzenie prognozy oddziaływania na środowisko w ramach postępowania strategicznej oceny oddziaływania dla planów i programów polega m.in. na identyfikacji możliwych do ustalenia skutków środowiskowych oraz zapewnieniu uwzględnienia uwarunkowań ekologicznych, ekonomicznych i społecznych we wczesnej fazie procesu podejmowania decyzji. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko umożliwia również analizę rozwiązań alternatywnych oraz wskazanie i włączenie wskaźników monitorowania skutków środowiskowych.

Celem Prognozy jest identyfikacja i ocena stopnia oraz sposobu uwzględnienia aspektów środowiskowych w Strategii Miasta i Gminy Miłomłyn.

W Prognozie odniesiono się także do niezbędnych modyfikacji analizowanego dokumentu tak, by w jak największym stopniu był on spójny i komplementarny z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz innymi dokumentami programowymi. Analizowano również możliwości eliminacji lub ograniczenia niepożądanych i nieakceptowanych celów i działań zapisanych w Strategii. Choć konieczne jest wyraźne podkreślenie, że rolą Prognozy nie jest zasadnicza zmiana Strategii.

Jako punkt wyjścia przyjęto, że prace nad Prognozą powinny zapewnić/umożliwić:

- identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych realizacji Strategii;
- identyfikację potencjalnych pól konfliktów przyrodniczo-przestrzennych;
- identyfikację sprzeczności z ustaleniami innych dokumentów programowych lub z wymogami prawa;
- wskazanie znaczących aspektów środowiskowych w poszczególnych obszarach Strategii;
- identyfikację i eliminację tych celów, priorytetów i kierunków rozwoju, których negatywne skutki środowiskowe pozostają w sprzeczności z wymogami prawa;
- wskazanie metod ograniczania negatywnych (ale akceptowalnych) oraz wzmocnienia pozytywnych (preferowanych) skutków środowiskowych realizacji Strategii;
- wskazanie rozwiązań alternatywnych, mogących zmniejszyć obciążenia środowiska;
- określenie listy wymogów koniecznych do spełnienia podczas realizacji przedsięwzięć przewidzianych w ramach Strategii;
- określenie listy wskaźników pozwalających monitorować i oceniać realizację Strategii;
- określenie obszarów niepewności i ryzyka opracowywanej Prognozy.

Uwzględniając istniejące ograniczenia, związane m.in. z poziomem uogólnienia danych i informacji wyjściowych, należy zwrócić uwagę na pewne kwestie:

- dokument jakim jest Strategia, bezpośrednio nie powoduje skutków środowiskowych;
- źródłem potencjalnych skutków środowiskowych będzie realizacja przedsięwzięć inwestycyjnych;



- różne oddziaływania środowiskowe uwidaczniać się będą co najmniej w dwóch wymiarach:
 - przestrzennym – poprzez zmiany stanu środowiska,
 - systemowym – poprzez wpływ na możliwość realizacji wymogów zrównoważonego rozwoju,
- zmiany w środowisku są spowodowane wieloma czynnikami, przez co różne przedsięwzięcia mogą mieć zróżnicowany wpływ na środowisko;
- Prognoza nie może precyzyjnie określić skutków środowiskowych planowanych przedsięwzięć, tym samym odnosi się do rodzajów potencjalnych zdarzeń i dokonuje przede wszystkim oceny jakościowej skutków.

Niniejszą Prognozę opracowano wykorzystując metodykę opartą o ocenę ekspercką oraz w oparciu o najlepszą wiedzę i doświadczenie autorów.

Przy określaniu potencjalnych niekorzystnych oddziaływań na środowisko brano pod uwagę:

- oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska i potencjalne ich skutki,
- zasoby dziedzictwa kulturowego,
- ochronę i użytkowanie zasobów naturalnych (w tym jakość i ilość wody, jakość powietrza, hałas, odpady stałe),
- zagospodarowanie przestrzenne.

W ramach analizy zakresu oddziaływania Strategii, oceniono w jaki sposób planowane działania:

- 1) woda
 - a) będą miały wpływ na jakość wód powierzchniowych i/lub podziemnych wg przyjętych standardów
 - b) będą miały wpływ na system hydrogeologiczny
 - c) będą miały wpływ na zużycie zasobów wód
- 2) powierzchnia ziemi
 - a) pomogą chronić właściwości powierzchni ziemi
 - b) będą miały wpływ na tereny zanieczyszczone
 - c) będą promowały gospodarkę odpadami w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem zmniejszeniem ilości deponowanych odpadów i likwidacji składowisk
- 3) powietrze, klimat
 - a) będą prowadziły do redukcji zanieczyszczeń powietrza
 - b) będą prowadziły do redukcji emisji gazów cieplarnianych
 - c) będą miały wpływ na poprawę efektywności energetycznej
 - d) będą miały wpływ na korzystanie ze źródeł odnawialnych
 - e) będą prowadziły do redukcji zanieczyszczeń transportowych



- 4) fauna, flora, bioróżnorodność
 - a) będą wspierały przyjęte cele w zakresie zwiększenia bioróżnorodności
 - b) będą poprawiały jakość i/lub ilość obszarów chronionych, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów w sieci Natura 2000
- 5) krajobraz, dziedzictwo kulturowe
 - a) będą miały wpływ na ochronę krajobrazu przed rozwojem terenów zurbanizowanych
 - b) będą wspierały ochronę bądź odtworzenie cennego krajobrazu kulturowego
 - c) będą ułatwiały ochronę dziedzictwa kulturowego
 - d) będą wspierały rozwój przestrzenny, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju
 - e) będą podnosiły poziom ochrony przeciw naturalnym zagrożeniom
- 6) ludność, ochrona zdrowia
 - a) będą umożliwiały zmniejszenie ekspozycji ludności na hałas
 - b) będą próbowały ograniczyć powiązane ze środowiskiem ryzyka dla zdrowia i życia

Analiza oddziaływania została przeprowadzona na najniższym, dostępnym szczeblu określonych w projekcie Strategii przedsięwzięć i zadań. Przy identyfikacji elementów składowych planowanych działań i potencjalnego wpływu na środowisko, grupy społeczne i dobra materialne, zastosowano metodę matrycową, dostosowaną do rodzaju i skali przedsięwzięć.

Zestaw przeanalizowanych kryteriów bazowych, objął kilkadziesiąt najważniejszych z punktu oddziaływania inwestycji na środowisko oraz wymogów ochrony środowiska. Opracowana matryca objęła 1085 pól. Do opracowania matrycy przyjęto 7-stopniową skalę oceny oddziaływania planowanych działań w ramach Strategii, które następująco zdefiniowano jako:

- *Wzmacniające (W)* – służące bezpośrednio ochronie środowiska;
- *Korzystne (K)* – istotnie zwiększające szansę lub tempo minimalizacji oddziaływania na środowisko;
- *Potencjalnie Korzystne (PK)* – korzyści środowiskowe przeważają w sposób jednoznaczny nad ewentualnymi skutkami negatywnymi, jednak ich osiągnięcie nie jest zagwarantowane i wymaga spełnienia dodatkowych warunków;
- *Neutralne (N)* – nie można zidentyfikować istotnych (znaczących) pól wzajemnych oddziaływań (ani pozytywnych, ani negatywnych) poszczególnych działań z priorytetami ochrony środowiska;
- *Potencjalnie Negatywne (PN)* – koszty/negatywne skutki środowiskowe równoważą lub przewyższają możliwe pozytywy, związane z realizacją przedsięwzięć, jednak ujemny bilans w tym zakresie jest uzależniony od sposobu, lokalizacji lub innych czynników związanych z realizacją danego działania (innymi słowy możliwe jest, przynajmniej częściowe wyeliminowanie negatywnych skutków, pod warunkiem odpowiedniej realizacji działania);



- *Niekorzystne/Hamujące (H)* – realizacja określonego działania, niesie ze sobą niemożliwe do uniknięcia koszty środowiskowe, przeważające ewentualne (o ile występują) pozytywy w tym zakresie;
- *Konflikt (F)* – realizacja danego działania niesie ze sobą niemożliwe do uniknięcia konflikty z innymi celami lub wymogami ochrony środowiska, praktycznie wykluczając możliwość ich osiągnięcia.

Opracowana matryca, stanowi załącznik do niniejszego Raportu. Przyjęta metoda analizy pól konfliktów, pozwala identyfikować potencjalne kolizje, a nie oceniać je w kategoriach rachunku kosztów-korzyści. Należy zatem zwrócić uwagę, że porównywanie ilości oraz próby zrównoważenia wskazań pozytywnych i negatywnych w celu ustalenia czy określone działanie bądź inwestycja jest mniej lub bardziej „przyjazna dla środowiska” jest nieuzasadnione. Mimo najlepszej wiedzy autorów Prognozy, możliwe jest wystąpienie potencjalnych konfliktów w przypadku realizacji niektórych działań w zakresie, dla których analiza celów nie wykazywała oddziaływań potencjalnie negatywnych.

Opis stanu środowiska, z uwzględnieniem planowanego przedsięwzięcia, przygotowany został w oparciu o dostępne wyniki monitoringu środowiska, prowadzone przez odpowiednie służby na terenie miasta i gminy Miłomłyn.

Prognoza wielkości oddziaływania na środowisko sporządzona została w oparciu o wiedzę i doświadczenie autorów raportu, przy wykorzystaniu istniejących materiałów w zakresie skutków dla środowiska podobnych dokumentów oraz przedsięwzięć.

4.2 Obszar oddziaływania objęty dokumentem

Miasto i Gmina Miłomłyn leży na obszarze krainy geograficznej zwanej Pojezierzem Mazurskim. Gmina położona jest w zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, w zachodniej części powiatu ostródzkiego. Gmina graniczy z gminami Morąg, Małdyty, Ostróda i Łukta (powiat ostródzki) oraz gminami Zalewo i Iława (pow. iławski).

Gminę zamieszkuje ok. 5 tys. osób (dane na koniec 2012 roku), z tego w mieście mieszka ok. 2,4 osób. Powierzchnia gminy zajmuje 161 km², a wskaźnik gęstości zaludnienia kształtuje się na poziomie ok. 31 osób/km².

Miłomłyn stanowi centrum administracyjno-gospodarcze dla 30 miejscowości położonych na terenie gminy.

Wiodącą funkcją gospodarki gminy jest rolnictwo rozwijające się na bazie gospodarstw indywidualnych i zespołowych. Przemysł nie stanowi silnej dziedziny lokalnej gospodarki.

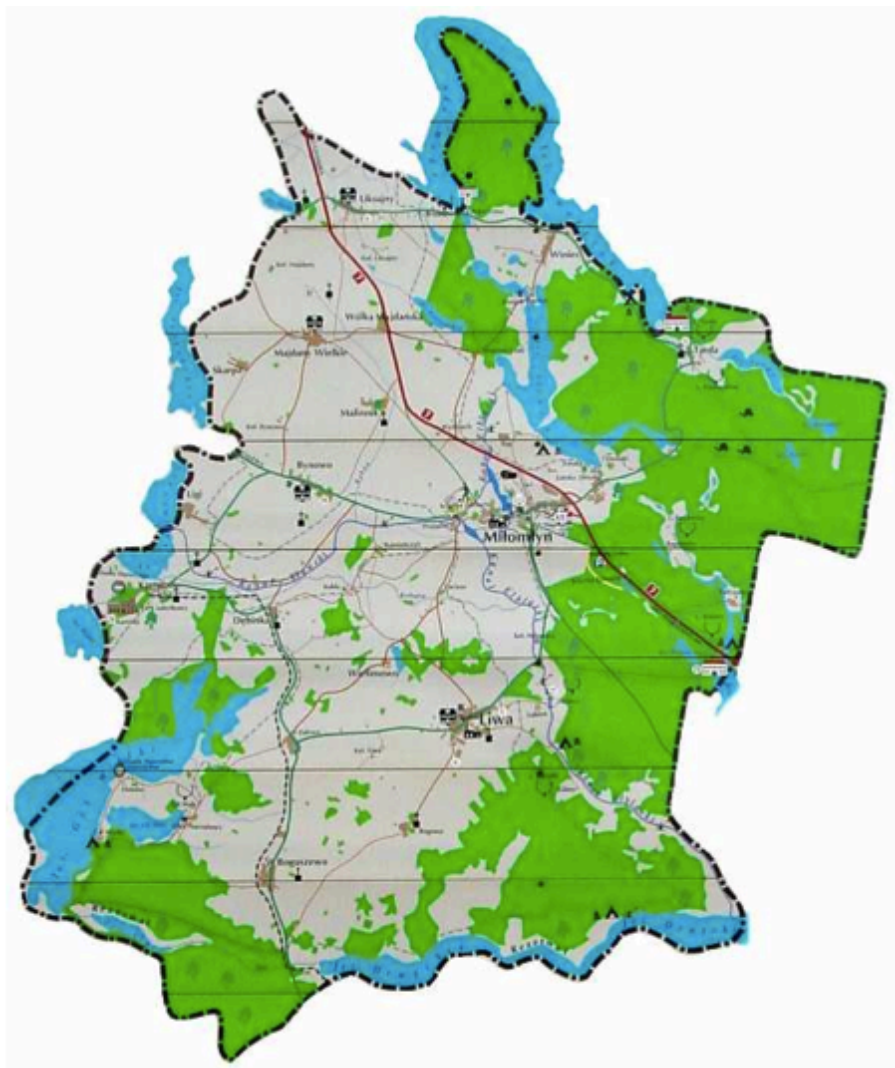
To również miasto turystyczne. Atutem okolic Miłomłyna są czyste lasy i jeziora, nad którymi zlokalizowane są ośrodki wypoczynkowe i domki rekreacyjne. Na obszarze gminy znajduje się najdłuższy kanał żeglowny, będący też unikatowym zabytkiem na skalę światową – Kanał Elbląski.



Na terenie gminy znajduje się też kilka ciekawych zabytków, m.in. wieża dzwonnicza z krużgankami przy kościele w Miłomłynie z XIVw., fragmenty muru obronnego w Miłomłynie z XIVw., zespół pałacowo-parkowy z XIX w. w Karnitach czy neogotycki kościół pw. św. Bartłomieja w Miłomłynie.

Strategia obejmuje swoim zasięgiem całą gminę

Rysunek 1 Obszar oddziaływania Strategii – gmina Miłomłyn



Źródło: Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Miłomłyn



4.3 Horyzont czasowy oceny

W analizowanym dokumencie przyjęto okres programowania na lata 2014– 2020.

W związku z powyższym, okres potencjalnych oddziaływań odniesiono do powyższego okresu, tj. do 2020r.

Rokiem bazowym do oceny aktualnej sytuacji przyjęto stan na dzień 31.12.2012r⁴.

4.4 Źródła danych

W ramach analizy SEA wykorzystano aktualne przepisy prawa polskiego oraz wspólnotowego, raporty i sprawozdania o stanie środowiska, dane Głównego Urzędu Statystycznego, Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Wojewódzkiego Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, Urzędu Marszałkowskiego, Urzędu Wojewódzkiego, Urzędu Miasta, służb ochrony zabytków, literaturę fachową oraz m.in. następujące źródła danych:

- 1) Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030
- 2) Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju
- 3) Strategia Rozwoju Kraju 2020
- 4) Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015
- 5) Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia Narodowa Strategia Spójności
- 6) Narodowy Plan Rozwoju 2004-2006
- 7) Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016
- 8) Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2003-2006
- 9) II Polityka Ekologiczna Państwa
- 10) Narodowa strategia ochrony środowiska na lata 2000-2006; Ministerstwo Środowiska, 2000
- 11) Uchwała Nr 217 Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2010r. w sprawie „Krajowego planu gospodarki odpadami 2014”
- 12) Uchwała Nr 233 Rady Ministrów z dnia 29 grudnia 2006r. w sprawie krajowego planu gospodarki odpadami 2010
- 13) Uchwała Nr 219 Rady Ministrów z dnia 29 października 2002r. w sprawie krajowego planu gospodarki odpadami
- 14) Uchwała Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2009r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Program oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032”
- 15) Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych

⁴ W przypadku braku danych dla wskazanego punktu odniesienia, przyjęto ostatnie aktualne dane.



- 16) Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej
- 17) Krajowa Strategia Ochrony i Zrównoważonego Użytkowania Różnorodności Biologicznej
- 18) Narodowa strategia rozwoju regionalnego
- 19) Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju – Polska 2025
- 20) Krajowy Program Zwiększania Lesistości
- 21) Strategia rozwoju energetyki odnawialnej
- 22) Krajowa strategia ograniczenia emisji metali ciężkich i trwałych zanieczyszczeń organicznych
- 23) Strategia rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Zielone Płuca Polski; Rada Programowa Porozumienia ZPP
- 24) Studium Diagnostyczne Obszaru Funkcjonalnego Zielone Płuca Polski
- 25) Ramowy Program Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Zielone Płuca Polski na lata 2001-2010
- 26) Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do 2025r.
- 27) Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do 2020r.
- 28) Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego
- 29) Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego
- 30) Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2015-2018
- 31) Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014
- 32) Plan Gospodarki Odpadami Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2011-2016
- 33) Plan Gospodarki Odpadami Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010
- 34) Plan Gospodarki Odpadami Województwa Warmińsko-Mazurskiego, na lata 2007-2010
- 35) Program ekoenergetyczny województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2005-2010
- 36) Wojewódzki program zwiększanie lesistości na lata 2001-2010
- 37) Regionalny program rozwoju rolnictwa na lata 2002-2006
- 38) Strategia rozwoju turystyki województwa warmińsko-mazurskiego
- 39) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Miłomłyn
- 40) Operat uzdrowiskowy Obszaru Ochrony Uzdrawiskowej Gminy Miłomłyn
- 41) Raporty o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego WIOŚ
- 42) Implementation of directive 2001/42 on the assessment of the effects of certain plans and programmes on the environment
- 43) Handbook on SEA for Cohesion Policy 2007-2013



- 44) The SEA manual a sourcebook on strategic environmental assessment of transport infrastructure plans and programmes
- 45) A Handbook on Environmental Assessment of Regional Development Plans and EU Structural Funds Programmes
- 46) SEA and Integration of the Environment into Strategic Decision-Making
- 47) The Relationship between the EIA and SEA Directives – Final Report to the European Commission
- 48) Podstawy metodyczne sporządzania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko dla potrzeb planowania przestrzennego
- 49) Zarządzanie obszarami Natura 2000
- 50) Ocena planów i przedsięwzięć znacząco oddziałujących na obszary Natura 2000. Wytyczne metodyczne dotyczące przepisów Artykułów 6(3) i (4) Dyrektywy Siedliskowej 92/43/EWG Podręcznik dobrych praktyk wykonywania opracowań środowiskowych dla dróg krajowych.
- 51) Zarządzanie obszarami Natura 2000. postanowienia artykułu 6 dyrektywy „siedliskowej” 92/43/EWG

4.5 Rozpatrywane warianty

Uwzględniając przyjętą metodykę, przeanalizowano planowane do realizacji w ramach Strategii działania. Podczas oceny odniesiono się do panujących trendów oraz ewentualnego zaniechania planowanych działań (wariant „0”). Rozpatrywano również wariant zaproponowany w Strategii oraz wariant najbardziej korzystny dla środowiska, tj. uwzględniający cele ochrony środowiska w poszczególnych dziedzinach oraz proponowane rekomendacje.

Warto zaznaczyć, że w przypadku wariantu „0” przypadku nastąpi rozproszenie działań, co może skutkować potencjalnymi konfliktami. Brak Strategii dodatkowo utrudni koordynację działań oraz ograniczy możliwość współpracy administracji gminy z jego mieszkańcami, innymi instytucjami oraz podmiotami gospodarczymi, a tym samym hamować będzie rozwój gminy, również w zakresie środowiskowym.



5. Cele wynikające ze zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska

5.1 Przyjęte cele ustanowione na szczeblu międzynarodowym, Wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Tłem do oceny zmian Strategii, są przyjęte cele ochrony środowiska na poziomie międzynarodowym, Wspólnotowym i krajowym. Dla potrzeb tego opracowania przyjęto cele wynikające przepisów i umów międzynarodowych oraz krajowego prawa ochrony środowiska.

Oceniając po kolei stopień uwzględnienia wymogów, czy priorytetów ochrony środowiska określonych w dokumentach takich jak Strategia Lizbońska i Strategia Goeteborska czy Szósty Program Działań na Rzecz Środowiska „Środowisko 2010: Nasza Przyszłość, Nasz wybór” na lata 2002-2012, można stwierdzić, że w odniesieniu do dziedzin, które stanowiąc będą pole działań w ramach Strategii nie występują zasadnicze rozbieżności.

5.1.1 Woda

Na poziomie międzynarodowym zagadnienia związane z ochroną wód oraz gospodarką wodną reguluje kilka konwencji:

- *Konwencja o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego z 1974r.*, która reguluje zagadnienia związane z kompleksową ochroną środowiska morskiego Morza Bałtyckiego.
- *Konwencja Helsińska o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego z 1992r.* (II Konwencja Helsińska). Nowa Konwencja Helsińska wzmacnia zobowiązania stron w porównaniu do Konwencji z 1974 roku. Zgodnie z Art. 7 Konwencji Helsińskiej, każde przedsięwzięcie, które może mieć negatywny wpływ na środowisko Morza Bałtyckiego wymaga przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz powiadomienia Komisji Helsińskiej i państw stron, które mogą być narażone na transgraniczne oddziaływanie planowanej działalności.
- *Konwencja o ochronie i użytkowaniu cieków transgranicznych i jezior międzynarodowych z 1992r.*, która określa zasady umów o współpracy na wodach granicznych w zakresie ochrony środowiska, zapobiegania i przeciwdziałania zanieczyszczeniu środowiska oraz zapewnienia racjonalnego wykorzystania wód przez państwa będące członkami Europejskiej Komisji Gospodarczej Narodów Zjednoczonych.

Wspólnota Europejska dużą rolę przywiązuje także do ochrony wód. Kierunkową rolę w tym zakresie odgrywają *Ramowa Dyrektywa Wodna* wraz z wieloma dyrektywami córkami. Dyrektywa Wodna ustala wymagania jakościowe w stosunku do zrównoważonej gospodarki wodnej. Szczególnie istotne są zapisy *Dyrektywy dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych* – ma ona na celu zredukować zanieczyszczenie wody wskutek niewystarczającego oczyszczania ścieków oraz *Dyrektywy wody pitnej*, która określa wartości graniczne dla zanieczyszczeń wody przeznaczonej do spożycia.



W obszarze ochrony wód morskich Parlament Europejski przyjął *Europejską Strategię Morską* oraz *Strategię Tematyczną na rzecz ochrony i zachowania środowiska morskiego*.

5.1.2 Powierzchnia ziemi / odpady

Z ochroną powierzchni ziemi związanych jest wiele aspektów. Jednym z nich jest oszczędne gospodarowanie gruntem i powierzchnią ziemi, tak by minimalizować ilość dodatkowo zajmowanych powierzchni gruntów. Powyższe podejście jest także ważne z punktu korzystania z zasobów naturalnych, do czego odnosi się *Strategia tematyczna w sprawie zrównoważonego wykorzystywania zasobów naturalnych*, przyjęta przez Parlament Europejski w 2007r.

Istotnym elementem ochrony powierzchni ziemi jest również zapobieganie jej erozji. W tym zakresie ważną rolę odgrywa *Protokół w sprawie stosowania konwencji alpejskiej z 1991 roku w zakresie ochrony gleby*.

Bardzo ważne jest również unikanie wytwarzania odpadów i recyklingu odpadów. Podstawowym celem Wspólnoty Europejskiej jest unikanie wytwarzania odpadów, wspieranie ponownego ich wykorzystywania, recyklingu i utylizacji w celu zmniejszenia oddziaływania na środowisko. Długoterminowym celem jest wdrożenie gospodarowania w ramach obiegu zamkniętego.

W Polsce cele w zakresie gospodarki odpadami określa obecnie *Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014*.

5.1.3 Powietrze i klimat

Zwiększający się poziom zanieczyszczeń powietrza oraz stopniowych zmian klimatu, spowodował przyjęcie w 1992r. w Rio de Janeiro *Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu*, mającej na celu redukcję gazów cieplarnianych. Konsekwencją Konwencji było stopniowe podpisanie przez większość państw w 1997r. *Protokołu z Kyoto*, zakładającego redukcję emisji sześciu gazów cieplarnianych (CO₂, CH₄, N₂O, SF₆, HFCs, PFCs) w okresie 2008-2012 łącznie o 5% poniżej poziomu z 1990r. Unia Europejska początkowo zobowiązała się do redukcji gazów o 8%, by w późniejszym okresie (2007r.) zwiększyć swoje zobowiązania do co najmniej 20% w porównaniu z rokiem 1990 do roku 2020 (a nawet 30% o ile uda się uzyskać porozumienie międzynarodowe w tym zakresie).

Celem strategicznym *Polityki Klimatycznej Polski* jest współdziałanie Polski w dążeniach wspólnoty międzynarodowej do ochrony klimatu. Szczególnie w sektorach energetycznym, przemyśle, transporcie i gospodarce leśnej należy zredukować emisję gazów cieplarnianych. Działania w sektorze gospodarki leśnej powinny ponadto prowadzić do zwiększenia zdolności związania dwutlenku węgla. Cele ten ma być osiągnięty poprzez szereg działań w różnej perspektywie czasowej i na różnych poziomach władzy.



Warto też odnieść się do innych celów w tej dziedzinie, przyjętych na poziomie międzynarodowym. Takim dokumentem z pewnością jest *Konwencja w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości*, sporządzona w Genewie dnia 13 listopada 1979r. Przedmiotem Konwencji jest ochrona człowieka i jego środowiska przed zanieczyszczeniem powietrza poprzez podejmowanie działań polegających na zapobieganiu powstawaniu, dążenie do ograniczenia zanieczyszczeń oraz jego zmniejszaniu, włączając w to transgraniczne zanieczyszczenie powietrza na dalekie odległości. Do Konwencji Genewskiej zostało sporządzonych 8 protokołów z czego Polska podpisała i ratyfikowała tylko jeden.

Inną ważną kwestię związaną z ochroną atmosfery, reguluje *Konwencja w sprawie ochrony warstwy ozonowej* (Konwencja Wiedeńska z 22 marca 1985 roku). Celem Konwencji jest regularne prowadzenie pomiarów zawartości ozonu w atmosferze, pomiarów promieniowania ultrafioletowego słońca – zakresu UV-B oraz badania skutków osłabienia warstwy ozonowej w środowisku.

Z realizacją ww. Konwencji związany jest bezpośrednio *Protokół Montrealski w sprawie substancji zubażających warstwę ozonową* z 16 września 1987 roku. Celem Protokołu jest redukcja zużycia i produkcji substancji niszczących warstwę ozonową. Protokół zobowiązuje do redukcji zużycia i produkcji substancji zubażających warstwę ozonową zgodnie z przyjętym harmonogramem.

Na poziomie Wspólnotowym warto odnieść się do:

- *Strategii tematycznej dotyczącej zanieczyszczenia powietrza*, która wytycza cele i działania w ramach polityki europejskiej na rzecz jakości powietrza do 2020r.
- *Dyrektywy w sprawie krajowych pułapów emisji*, która wyznacza na poziomie państw członkowskich pułapy (limity) emisji czterech najważniejszych czynników zanieczyszczających powietrze (tlenki azotu, dwutlenek siarki, niemetanowe lotne związki organiczne i amoniak), szkodliwych dla zdrowia ludzi i środowiska.
- *Dyrektywy w sprawie jakości powietrza otaczającego i czystego powietrza dla Europy*, która jest jednym z głównych narzędzi w ramach strategii tematycznej dotyczącej zanieczyszczenia powietrza. Jest to zarazem pierwsza dyrektywa UE określająca limity stężeń PM_{2.5} (drobnych cząstek stałych).

Nie mniej istotne dla osiągnięcia zakładanych celów są również przepisy regulujące ograniczenie emisji zanieczyszczeń pochodzących z transportu (m.in. *Biała Księga Europejska Polityka Transportowa 2010*), zwiększenie efektywności energetycznej czy wykorzystanie energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Na terenie całej Unii Europejskiej udział energii odnawialnej w stosunku do zużycia energetycznego ma wynieść do roku 2010 12 %.

W Polsce przyjęto za cel wzrost udziału energii odnawialnej w całkowitym zużyciu energii z poziomu 2,6 % (2005) na 7,5 % w roku 2010 i wzrost do 9,0 % w roku 2015.



5.1.4 Fauna, flora i bioróżnorodność

Bardzo dużą rolę w naszym życiu odgrywa przyroda i jej ogromna bioróżnorodność. Ochrona świata zwierząt i roślin jest treścią wielu umów międzynarodowych, m.in.:

- *Konwencji o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe*, zwłaszcza jako środowisko bytowania ptactwa wodnego (tzw. *Konwencja Ramsarska*) z 2 lutego 1971r.). Celem Konwencji jest ochrona i utrzymanie obszarów wodno-błotnych (według konwencji, obszarami wodno-błotnymi są tereny bagien, błot i torfowisk lub zbiorniki wodne naturalne, sztuczne stałe i okresowe, o wodach stojących lub płynących) wraz z populacją ptactwa wodnego zamieszkującego te tereny lub choćby czasowo na nich przebywającymi.
- *Konwencja o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem* (tzw. *Konwencja Waszyngtońska*) z 3 marca 1973r. Celem Konwencji jest ochrona poprzez reglamentację i kontrolę międzynarodowego handlu dzikimi gatunkami roślin i zwierząt zagrożonych wyginięciem, a także ich częściami i produktami z nich pochodzącymi.
- *Konwencja o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych* (tzw. *Konwencja Berneńska*) z 19 września 1979r.). Celem Konwencji jest ochrona gatunków zagrożonych i ginących roślin i zwierząt oraz ich naturalnych siedlisk, których ochrona wymaga współdziałania kilku państw.
- *Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt* (tzw. *Konwencja Bońska*) z 23 czerwca 1979r. Celem Konwencji jest ochrona zagrożonych wyginięciem wędrownych gatunków dzikich ssaków, ptaków, gadów i ryb wymienionych w załącznikach I i II do Konwencji. Polskie prawo ochrony przyrody uwzględnia ochronę zwierząt gatunków wędrownych, a dla najbardziej zagrożonych gatunków wdrażane są krajowe programy ochrony, np. *Program ochrony nietoperzy* czy *Krajowy program ochrony ryb wędrownych*.
- *Konwencja o różnorodności biologicznej* sporządzona w Rio de Janeiro 5 czerwca 1992r. Celem Konwencji jest zachowanie i ochrona pełnej różnorodności form życia w biosferze poprzez ich ochronę i rozsądne, oszczędne użytkowanie. Ochrona różnorodności biologicznej jako elementu ochrony środowiska jest zagwarantowana w Polsce przez Konstytucję i liczne akty prawne.

Na poziomie Wspólnoty bardzo dużą rolę odgrywają:

- Dyrektywa w sprawie ochrony dzikich ptaków z 1979r.
- Dyrektywa w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory z 1992r.

które stanowią realizację powyższych zobowiązań międzynarodowych.

Dyrektywa Siedliskowa ma na celu ogólnoeuropejską ochronę dzikich gatunków, a także ma zapewnić powiązanie i ochronę tych siedlisk. Połączenie w sieciach ma służyć (od-)tworzeniu i rozwojowi współzależności ekologicznej a także wsparciu procesów rozprzestrzeniania się i ponownego osiedlania zwierząt. Dyrektywa ta tworzy sieć obszarów chronionych zwanych obszarami Natura 2000. Ten system chronionych obszarów uzupełniają tereny chronione dyrektywą ptasią. Przy tworzeniu tych obszarów wykorzystano założenia i wyniki projektu CORINE, zwłaszcza CORINE Biotopes, wskazującego najcenniejsze ostoje przyrody o znaczeniu europejskim.



Istotnym dla ochrony bioróżnorodności jest rozwój i ochrona lasów. W tym zakresie Komisja Europejska przyjęła w roku 1998 *Strategię leśną*, poprzez którą Komisja zamierza wspierać zrównoważony rozwój lasów.

W Polsce najważniejsze cele dla ochrony flory i fauny oraz bioróżnorodności wyznaczają:

- Krajowa Strategia Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania Różnorodności Biologicznej wraz z Programem Działań
- Strategia Ochrony Obszarów Wodno-Błotnych w Polsce wraz z Planem Działań
- Polityka Leśna Państwa

5.1.5 Krajobraz i dziedzictwo kulturowe

Różne aspekty związane z ochroną krajobrazu reguluje na poziomie międzynarodowym *Europejska konwencja Krajobrazowa* z 2000r. W Konwencji tej Wspólnota Europejska uznała, że krajobraz stanowi ważny składnik jakości życia ludzi we wszystkich miejscach: w obszarach miejskich, na wsi, w obszarach o wysokim stopniu degradacji, a także w obszarach o wysokiej jakości, w obszarach uznawanych za niezwykle piękne i obszarach codziennych. Celem Konwencji jest promowanie ochrony, zarządzania i planowania krajobrazem, a także organizacja współpracy europejskiej w zakresie kwestii krajobrazowych.

W szczególności istotne zapisy dotyczące środowiska miejskiego znalazły się w Strategii tematycznej w sprawie środowiska miejskiego przyjętej w 2006r. przez Komisję Europejską.

Biorąc pod uwagę że dziedzictwo kulturalne i dziedzictwo naturalne są coraz bardziej zagrożone zagładą, także wobec zjawiska zmian i zniszczeń, jakie niesie ewolucja społeczna i gospodarcza, zważywszy, że zniszczenie lub uszkodzenie dobra należącego do dziedzictwa kulturalnego lub naturalnego stanowi groźne zubożenie dziedzictwa wszystkich narodów świata Konferencja

Generalna Organizacji Narodów Zjednoczonych dla Wychowania, Nauki i Kultury (UNESCO) w 1972r. przyjęła *Konwencja w sprawie Ochrony Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego*.

W ramach Konwencji za „dziedzictwo kulturowe” uznaje się:

- zabytki: dzieła architektury, rzeźby i malarstwa monumentalnego, elementy i formacje o charakterze archeologicznym, napisy groty i zgrupowania tych elementów, przedstawiające wyjątkową wartość dla całej ludzkości z punktu widzenia historii, sztuki lub nauki;
- zespoły: budowli oddzielnych lub łącznych, które z racji ich architektury, ich jednorodności lub ich integracji w krajobrazie przedstawiają wyjątkową wartość dla całej ludzkości z punktu widzenia historii, sztuki lub nauki, miejsca zabytkowe (sites): dzieła człowieka lub dzieła łączne człowieka i przyrody, jak również strefy, a także stanowiska archeologiczne, przedstawiające wyjątkową wartość dla całej ludzkości z punktu widzenia historycznego, estetycznego, etnologicznego lub antropologicznego.



zas „dziedzictwo naturalne”:

- pomniki przyrody składające się z formacji fizycznych lub biologicznych, albo zgrupowania takich formacji przedstawiające wyjątkową wartość dla całej ludzkości z punktu widzenia estetycznego lub naukowego,
- formacje geologiczne i fizjograficzne oraz strefy ściśle rozgraniczone, stanowiące siedlisko zagrożonych zagładą gatunków zwierząt lub roślin, przedstawiające wyjątkową wartość dla całej ludzkości z punktu widzenia nauki, albo konserwacji,
- miejsca krajobrazowe (sites naturels) oraz strefy naturalne ściśle rozgraniczone, przedstawiające wyjątkową wartość dla całej ludzkości z punktu widzenia nauk, konserwacji lub wrodzonego piękna.

Aspekty ochrony dziedzictwa kulturowego, w tym dóbr kultury regulują również *Konwencja dotycząca ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i narodowego* (Paryż 1972r.), *Konwencja o ochronie dziedzictwa architektonicznego Europy* (Granada 1985r.) czy *Europejska konwencja o ochronie dziedzictwa archeologicznego* (La Valetta 1992r.).

5.1.6 Ludność i zdrowie ludzkie

Ochrona zdrowia jest ściśle związana z ochroną środowiska, stanowiąc składnik różnych dziedzin ochrony środowiska. W praktyce wszystkie cele ochrony w poszczególnych dziedzinach (m.in. klimat/powietrze, woda, ziemia, gospodarka odpadami, ochrona wód), odnoszą się w sposób bezpośredni bądź pośredni do celu ochrony ludzkiego zdrowia.

Również od samego początku powstania, polityka Unii Europejskiej w zakresie ochrony środowiska uwzględniała aspekty zdrowotne. W celu rozwiązania tego złożonego zagadnienia, Komisja Europejska w 2003r. ogłosiła „*Europejską Strategię Środowiska i Zdrowia*”, która opiera się na zintegrowanym podejściu do problemów zdrowia środowiskowego. Działania podejmowane w ramach wdrażania tej strategii stanowią uzupełnienie prac toczących się w dziedzinie ochrony środowiska.

Istotną kwestią, związaną z ochroną zdrowia i środowiska jest ograniczanie oddziaływania hałasu. Kwestie związane z hałasem reguluje dyrektywa 2002/49/WE odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku.



5.2 Standardy jakości stanu środowiska

5.2.1 Normy jakości powietrza i ochrony klimatu

Na właściwy stan jakości powietrza składa się wiele czynników. Dopuszczalne poziomy niektórych substancji w powietrzu oraz dopuszczalne ich odchylenia są normowane przez stosowne regulacje prawne. Wśród nich można wymienić m.in.:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012r. poz. 1031),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 września 2012r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012r. poz.1032),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2010r. Nr 16 poz. 87),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 kwietnia 2011r. w sprawie standardów emisyjnych z instalacji (Dz. U. z 2011r. Nr 95 poz. 558).

5.2.2 Wartości dopuszczalne poziomu dźwięku

Wartości dopuszczalne poziomu dźwięku określają szczegółowo:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. Nr 120, poz.826 z późn.zm.).

Oceniając klimat akustyczny należy brać pod uwagę również higieniczny aspekt wpływu hałasu na człowieka, kiedy przekroczenie poziomów progowych, powodować może ryzyko utraty zdrowia. Państwowy Zakład Higieny opracował na podstawie badań ankietowych, skalę subiektywnej uciążliwości hałasu komunikacyjnego, przyjmując wartości:

- | | |
|---------------------------|--------------------------------|
| • mała uciążliwość | $LA_{eq} < 52 \text{ dB}$ |
| • średnia uciążliwość | $52 < LA_{eq} < 62 \text{ dB}$ |
| • duża uciążliwość | $63 < LA_{eq} < 70 \text{ dB}$ |
| • bardzo duża uciążliwość | $LA_{eq} > 70 \text{ dB}$ |

W analizie klimatu akustycznego w zakresie hałasu komunikacyjnego, można stosować dodatkowo skalę pomocniczą.



Tabela 1 Skala pomocnicza uciążliwości hałasu

Opis warunków	LAeq [dB]	
	Dzień	Noc
Pełny komfort akustyczny	<50	<40
Przeciętne warunki akustyczne	50-60	40-50
Przeciętne zagrożenie akustyczne	60-70	50-60
Wysokie zagrożenie	>70	>60

Źródło: na podstawie Raportów o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego, WIOŚ Olsztyn

5.2.3 Normy jakości wód i gruntów

Normy w zakresie jakości wód określają m.in.:

- ustawa z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2012r. poz. 145 z późn.zm.),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz.U. Nr 137 poz. 984 z późn.zm.),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz.U. Nr 176, poz.1455),

Normy zaś w zakresie jakości gleby i jakości ziemi określają m.in. następujące przepisy:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz.U. Nr 165 poz. 1359).



6. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

6.1 Ocena stanu środowiska na obszarze objętym dokumentem

6.1.1 Geomorfologia i budowa geologiczna

Gmina Miłomłyn położona jest w obrębie jednostki fizjograficznej zwanej Pojezierzem Iławsko-Ostródzkim. Znaczna część powierzchni gminy to obszary sandrów i moreny dennej. Wierzchnią warstwę obszaru gminy ukształtowały utwory czwartorzędowe, czyli piaski, żwiry, gliny zwałowe i głązy narzutowe, na nich wytworzyły się gleby.

Oprócz form naturalnych na terenie miasta i gminy występują także formy powstałe w wyniku działalności człowieka. Są to nasypy budowlane, drogowe i kolejowe oraz wyrobiska poeksploatacyjne, a także wysypiska gruzu.

6.1.2 Warunki klimatyczne i powietrze atmosferyczne

Warunki klimatyczne gminy, należącej należy według Romera do mazurskiej dzielnicy klimatycznej, kształtują klimaty kontynentalny i oceaniczny. Można zaobserwować duże zróżnicowanie temperatur pomiędzy porą zimową a letnią. Roczna suma opadów wynosi około 550- 700 mm. Dominują wiatry z kierunków zachodnich.

W gminie głównymi źródłami zorganizowanej emisji są procesy energetycznego spalania paliw z ciągle niewielkim udziałem paliw ze źródeł odnawialnych oraz – w mniejszym stopniu – z emisją z procesów technologicznych. Wśród tych ostatnich większa emisja związana jest z funkcjonującymi zakładami przetwórstwa spożywczego.

Spośród źródeł zorganizowanej emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego, pochodzącej z procesów energetycznego spalania paliw, czołowe miejsce zajmuje ciepłownictwo. Na terenie gminy ciepło jest pozyskiwane w wyniku spalania głównie węgla. Na zanieczyszczenie powietrza duży wpływ ma położenie również gminy przy głównych szlakach komunikacyjnych. Emisja komunikacyjna oddziałuje szczególnie w sąsiedztwie drogi krajowej E77 i jest zwiększona przede wszystkim w miesiącach letnich.

Na podstawie danych pochodzących z badań WIOŚ można wnioskować, że stan powietrza na terenie gminy i miasta Miłomłyn jest dobry.



6.1.3 Hałas. Określenie terenów o podwyższonym hałasie

Jednym z najistotniejszych obecnie czynników determinujących jakość środowiska stanowi hałas. Hałas pochodzenia antropogenicznego, występujący w środowisku, można podzielić na dwie podstawowe kategorie: hałas komunikacyjny (drogowy, kolejowy, lotniczy) i hałas przemysłowy.

Na terenie gminy Miłomłyn komunikacja, a zwłaszcza komunikacja drogowa, stanowi podstawowe źródło hałasu. Jedną z głównych przyczyn zwiększającego się w ostatnich latach zagrożenia hałasem jest intensyfikacja ruchu drogowego. Uciążliwość tras komunikacyjnych zależy głównie od natężenia ruchu, struktury strumienia pojazdów, prędkości pojazdów, rodzaju i stanu technicznego nawierzchni, stanu technicznego pojazdów oraz odległości zabudowy od drogi.

Przez gminę przebiega ważny, mocno obciążony ciąg komunikacyjny – droga krajowa E 77.

Sama miejscowość Miłomłyn posiada obwodnicę oraz powiązanie poprzez węzeł dwupoziomowy z drogą powiatową nr 26830 (Miłomłyn – Ruś).

Na uciążliwość hałasu w ciągach drogowych wpływa głównie nieodpowiedni stan nawierzchni dróg, wzrastający udział samochodów ciężarowych w ruchu, niezadowalający stan techniczny pojazdów, brak ekranów dźwiękochłonnych izolujących otoczenie dróg tranzytowych, przekraczanie dopuszczalnej ładowności.

Zagrożenie hałasem przemysłowym związane jest przede wszystkim z niewłaściwą lokalizacją zabudowy mieszkaniowej względem zakładów przemysłowych i usługowych (lub z niewłaściwą lokalizacją zakładów przemysłowych i usługowych względem zabudowy mieszkaniowej).

6.1.4 Zasoby wód powierzchniowych

Wody powierzchniowe na terenie gminy Miłomłyn zajmują około 10,5% powierzchni (przy średniej dla województwa 5,73%).

Obszar gminy znajduje się w dorzeczu rzeki Drwęcy.

Osią sieci hydrograficznej obszaru gminy jest Kanał Elbląski dopływający do jeziora Drwęckiego, a największym jego dopływem jest rzeka Korbajna. Dopływem Korbajny jest rzeka Rybna. Południowo-zachodnia część gminy z jeziorem Gil Wielki odwadniana jest do jeziora Drwęckiego poprzez strugę Iłgę.

Na terenie gminy znajduje się 19 jezior o łącznej powierzchni 1 226 hektarów. Z tego 6 jezior jest o powierzchni do 5 ha, 10 jezior w przedziale 5-60 ha. Największe jeziora to:

- Gil Wielki - 558,32 ha,
- Ilińsk - 241,56 ha,
- Karnickie - 156,65 ha.



6.1.5 Zasoby wód podziemnych

Zasoby dyspozycyjne wód podziemnych na obszarze gminy są rzędu 15,8 tys. m³, a ich pobór szacunkowo wynosi 2,3 tys. m³/dobę – co stanowi około 15% tych zasobów.

Jakość wód głębinowych jest w przewadze średnia. Wymagają one zwykle prostego uzdatniania, związanego z zawartością żelaza i manganu.

Wrażliwe na zanieczyszczenie powierzchni terenu są wody podziemne Drwęcko-Taborskiego zbiornika wód podziemnych bez izolacji we wschodniej części gminy, a także wody Hławskiego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych, położone w pobliżu rynien jeziornych w zachodniej części gminy.

Użytkowe wody wgłębne na pozostałych terenach gminy są dość wrażliwe na zanieczyszczenia. Tylko na wysoczyźnie morenowej w północnej części gminy są one w zasadzie odporne na zanieczyszczenia.

6.1.6 Gospodarka wodna i ściekowa

Na terenie gminy istnieje 5 wodociągów grupowych zasilających następujące miejscowości: Miłomłyn, Kamieńczyk, Liksajny, Malinnik, Wólka Majdańska, Majdany Wielkie, Winiec, Liwa, Zalewo, Boguszewo, Rogowo, Karnity, Ligi, Bynowo.

Łączna długość sieci wodociągowej wynosi 52,8 km.

Mieszkańcy zaopatrywani są w wodę pitną z 5 ujęć podziemnych ze stacjami uzdatniania wody znajdującymi się w: Miłomłynie, Liwie, Bynowie, Majdajnach Wielkich i Karnitach.

Pozostałe małe miejscowości posiadają własne lokalne ujęcia i przyłącza wodociągowe.

Ścieki komunalne oczyszczają 3 biologiczno-mechaniczne oczyszczalnie ścieków, które znajdują się w miejscowościach:

- Miłomłyn o wydajności max 600 m³/dobę i średniej mocy przerobowej 450 m³/dobę – ścieki po oczyszczeniu wprowadzane są do Kanału Elbląskiego
- Tarda na terenie Ośrodka Wypoczynkowego o przepustowości 300 m³/dobę – odbiornikiem ścieków jest jezioro Bartązek
- Karnity o przepustowości 300 m³/dobę – odbiornikiem ścieków jest Kanał Hławski.

Długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy wynosi 45,5 km.



6.1.7 Gospodarka odpadami

Gmina Miłomłyn należy do Związku Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko” i realizuje przyjęte przez Związek cele w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

6.1.8 Ochrona przyrody

Gmina Miłomłyn charakteryzuje się dużą ilością cennych obszarów przyrodniczych. Występujące na terenie gminy lasy zajmują ponad 40,8% jej powierzchni.

Lasy i liczne jeziora stanowią siedliska dla wielu cennych gatunków roślin i zwierząt, w tym zagrożonych w skali Polski i Europy

6.1.9 Formy ochrony przyrody

Na terenie gminy znajduje się ok. 14,23 tys. ha różnych form obszarów chronionych.

Na formy prawnej ochrony przyrody, zgodnie z ustawą o ochronie przyrody składają się:

- 1) parki narodowe;
- 2) rezerваты przyrody;
- 3) parki krajobrazowe;
- 4) obszary chronionego krajobrazu;
- 5) obszary Natura 2000;
- 6) pomniki przyrody;
- 7) stanowiska dokumentacyjne;
- 8) użytki ekologiczne;
- 9) zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
- 10) ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Na terenie gminy Miłomłyn występują następujące formy ochrony przyrody:

- ✓ obszary chronionego krajobrazu
 - 1) Obszar Chronionego Krajobrazu Kanału Elbląskiego
 - 2) Obszar Chronionego Krajobrazu Lasów Taborskich
- ✓ rezerваты przyrody
 - 1) Jezioro Iłgi
 - 2) Rzeka Drwęca
- ✓ pomniki przyrody – 16 obiektów



6.1.10 Źródła promieniowania elektromagnetycznego

Promieniowanie niejonizujące związane jest z występowaniem pól elektromagnetycznych. Do głównych źródeł powstawania pól elektromagnetycznych należą:

- linie elektroenergetyczne i stacje transformatorowe,
- obiekty radiokomunikacyjne w tym: stacje nadawcze radiowe i telewizyjne, stacje bazowe telefonii komórkowej,
- stacje radiolokacyjne.

Istotny wpływ na środowisko mają linie i stacje elektroenergetyczne o napięciach znamionowych równych co najmniej 110 kV i wyższych. Na obszarze gminy Miłomłyn nie są zlokalizowane elektroenergetyczne linie napowietrzne o napięciu 110 kV i wyższym.

Na obszarze gminy obiektami radiokomunikacyjnymi, które mogą mieć również wpływ na środowisko, są stacje bazowe telefonii komórkowej. Pole elektromagnetyczne występujące przy antenach telefonii komórkowej występuje na przestrzeni kilkunastu metrów na poziomie zawieszenia anteny. Normy techniczne i przepisy aktualnie stosowane w Polsce, dotyczące umieszczania anten stacji, zabezpieczają wymagane odległości od miejsc przebywania ludzi. Na terenie gminy zlokalizowanych jest 8 nadajników stacji bazowych telefonii komórkowej – 3 w Miłomłynie, 1 w Liksajnach i 4 w Pilawkach.

Jednym ze źródeł promieniowania niejonizującego są stacje nadawcze radiowe i telewizyjne. Na terenie gminy brak jest tego typu urządzeń.

6.2 Prawdopodobne zmiany w środowisku w przyjętym horyzoncie czasowym

Analizowana Strategia obowiązuje w długim okresie czasu – odnosi się do okresu 2014-2020.

W poniższej Prognozie uwzględniono zatem ten horyzont czasu i odniesiono się do prawdopodobnych zmian w środowisku.

W Polsce od wielu lat systematycznie czyni się zróżnicowane działania na rzecz poprawy jakości środowiska i jego ochrony. Mimo wielu trudności związanych z aspektami prawnymi czy posiadanymi środkami finansowymi, zarówno jednostki samorządu terytorialnego, jak i przedsiębiorcy, zobowiązani są do wprowadzania rozwiązań proekologicznych i wyższych standardów środowiskowych.

Odnosząc się do celów dokumentów strategicznych, o których mowa jest w rozdz. 4.1, wśród tych najważniejszych należy wymienić:

- działania na rzecz zapewnienia realizacji zasady zrównoważonego rozwoju
- przystosowanie do zmian klimatu
- ochrona różnorodności biologicznej



Z tego też powodu planowane kierunki działań w najbliższych latach, uwzględniając przyjęte założenia Polityki Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016, to:

- ograniczenie zużycia wód i racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi
- ochrona wód przed zanieczyszczeniami
- wdrożenie rozwiązań systemowych w gospodarce odpadami
- ochrona powierzchni ziemi, w tym gleby
- niezbędne zmiany, związane z wdrażaniem pakietu klimatyczno-energetycznego
- rozszerzenie obszarów cennych przyrodniczo, w tym sieci obszarów Natura 2000

6.3 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie

Istniejące problemy ochrony środowiska były również elementem uwzględnionym podczas analizy stanu gminy.

W ramach przeprowadzonej analizy SWOT stwierdzono m.in.:

Mocne strony:

- bogate i czyste środowisko przyrodnicze
- położenie wśród lasów i jezior
- wytyczone ścieżki rowerowe i konne
- specjalizacja w produkcji mleka, w tym koziego, drobiu i miodu

Słabe strony:

- zły stan dróg powiatowych i gminnych
- niedostateczny stan infrastruktury technicznej – środowiskowej
- brak wykorzystania linii kolejowej
- niewystarczająca infrastruktura turystyki wodnej
- nieprzestrzeganie podstawowych norm ekologicznych przez mieszkańców gminy i turystów

Szanse:

- wzrost popytu na żywność wysokiej jakości
- wzrost zapotrzebowania na produkty regionalne i lokalne
- wzrost zapotrzebowania na aktywne formy wypoczynku

Zagrożenia:

- brak środków finansowych na udział własny w projektach inwestycyjnych



6.4 Ocena środowiska z użyciem przyjętych celów

Uwzględniając przyjęte cele oraz przeprowadzoną analizę w Strategii, środowisko gminy jest oceniane jako cenne i względnie czyste. Stanowi ono o wysokiej atrakcyjności zarówno dla mieszkańców, jak i turystów. Choć z jednej strony dostrzega się konieczność uporządkowania gospodarki przestrzennej i potrzeby inwestycyjne, to jednak nie wskazuje się działań związanych z poprawą lub zachowaniem istniejącego stanu środowiska, co jest jednym z istotnych elementów z dalszym rozwojem gminy i świadczonymi usługami. Wskazuje się jako potrzebne działania, w wyniku których zostanie poprawiony stan aerosanitarny gminy, np. poprawa układu komunikacyjnego, lecz mimo wskazywania złej i pogarszającej się infrastruktury technicznej, nie wskazuje się na konieczne prace w tym zakresie, a w szczególności w kierunku ograniczenia emisji ścieków i zanieczyszczeń wprowadzanych do wód.



7. Skutki oddziaływania planowanych przedsięwzięć w ramach analizowanego dokumentu

7.1 Opis przedsięwzięć z ich wzajemnymi powiązaniami

Zdefiniowanym celom w Strategii, zostały przyporządkowane cele operacyjne i kierunki działań.

Kierunki te wyznaczają pola dla dalszego rozwoju i przedsięwzięć, które będą realizowane zarówno przez Gminę, jak i na jej terenie.

Budowa infrastruktury technicznej, uzbrojenie terenów umożliwi poprawę stanu środowiska. Przyczyni się tym samym do przywrócenia walorów naturalnych obszaru gminy, co zwiększy ofertę dla turystów i poprawi warunki życia mieszkańców. Jednocześnie, obserwowana większa antropopresja, będzie mogła być lepiej kontrolowana – zarówno od strony administracyjnej (poprzez lepsze planowanie i zagospodarowanie terenu), jak również od strony środowiskowej (poprzez zmniejszenie negatywnego oddziaływania).

Istotnym elementem, który może mieć pozytywny wpływ na stan środowiska, jest wizja stworzenia na terenie gminy sanatorium. Planowany obszar ochrony uzdrowiskowej to 7 602,06 ha i obejmuje on miasto Miłomłyn oraz 7 sołectw: Winiec, Tarda, Bagińsko-Zatoka, Wielimowo + Kamieńczyk, Bynowo, Malinnik, Wólka Majdańska. Podstawowym surowcem leczniczym zlokalizowanym na terenie gminy Miłomłyn jest torf o właściwościach leczniczych.

Zgodnie z art. 34 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz.U. z 2005r., Nr 167, poz.1399) gmina, która występuje o nadanie obszarowi statusu uzdrowiska, winna posiadać złoża naturalnych surowców leczniczych oraz klimat o właściwościach leczniczych, potwierdzonych na zasadach określonych w art. 35 i art. 36 tej ustawy. Gmina Miłomłyn spełnia powyższe wymogi ustawowe – na jej terenie występują peloid (borowinę) oraz klimat.

7.2 Uzasadnienie realizacji przedsięwzięć z punktu widzenia społeczno-gospodarczego

W wyniku realizacji Strategii oczekuje się, że w długofalowym okresie nastąpi ożywienie gospodarcze i społeczne w gminie. Jej obszar cechuje się nawarstwieniem zjawisk i procesów niekorzystnych społecznie i gospodarczo, których powstrzymanie jest możliwe tylko poprzez skoordynowane działania podejmowane na poziomie lokalnego samorządu.

Zakładane efekty Strategii to m.in.:

- podniesienie atrakcyjności turystycznej gminy,
- rozwój podmiotów gospodarczych,
- rozwój możliwości inwestycyjnych m.in. poprzez dostosowanie i budowę infrastruktury technicznej (drogi, inwestycje liniowe, tereny inwestycyjne).



7.3 Opis rozwiązań alternatywnych

W ramach Strategii przeprowadzono szczegółową ocenę stanu istniejącego (wariant „0”), uwzględniając:

- sferę przestrzenną, w tym m.in.:
 - zagospodarowanie przestrzenne
 - uwarunkowania przyrodnicze i ochrony środowiska
 - uwarunkowania kulturowe
 - ochronę konserwatorską – granice stref
 - własność gruntów i budynków
 - infrastrukturę techniczną
- strefę gospodarczą, w tym m.in.:
 - strukturę podstawowych branż gospodarki
- sferę społeczną, w tym m.in.:
 - strukturę demograficzną i społeczną – trendy
 - stan i zróżnicowanie dochodowości gospodarstw domowych
 - organizacje pozarządowe
- strefę mieszkaniową, w tym m.in.:
 - stan zasobów mieszkaniowych

Zaproponowano również szereg działań i przedsięwzięć, które mają pomóc osiągnąć założone cele. Jednak w zaproponowanych przedsięwzięciach nie wskazano rozwiązań alternatywnych lub odniesień do czasu, w którym będą analizowane warianty inwestycyjne, w tych przypadkach, w których nie można na tym etapie przeanalizować.

W niniejszej Prognozie odniesiono się do analizy wariantów, a następnie przeprowadzono ocenę wariantu najbardziej korzystnego dla środowiska.

7.4 Przyjęte środki w celu uniknięcia, zmniejszenia lub zrównoważenia szkodliwego oddziaływania

Co do zasady, autorzy Strategii uznali, że jej cele i kierunki działań są zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju i przyczynią się do poprawy stanu środowiska naturalnego i nie wskazali dodatkowych środków w celu uniknięcia, zmniejszenia lub zrównoważenia potencjalnie szkodliwego oddziaływania na środowisko.

Wskazane zostały ogólne zasady związane z zakazem realizowania przedsięwzięć negatywnie oddziałujących na środowisko oraz uzgadniania poszczególnych przedsięwzięć z właściwymi organami w zakresie ochrony środowiska, zdrowia i zabytków.



7.5 Przewidywane oddziaływania na środowisko

Precyzyjne określenie, analiza i skwantyfikowana ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko oraz zabytki, w tym oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, stałych i chwilowych, skumulowanych i wtórnych, krótko-, średnio- i długoterminowych, przy założonym stopniu ogólności zamierzeń w Strategii nie jest możliwe. Można zakładać, że w przypadku większości inwestycji, wpływ na środowisko, zabytki, dobra kultury i inne dobra materialne będzie analizowany w normalnym trybie uzgadniania inwestycji. W przypadku inwestycji liniowych, w szczególności dróg, należy zwrócić szczególną uwagę na ewentualne oddziaływanie na nieznanie wcześniej stanowiska archeologiczne, które wymagają oceny i badania jeszcze przed rozpoczęciem inwestycji. Również z tego typu inwestycjami związana jest niejednoznaczna ocena ryzyka zdrowotnego, gdzie oprócz bezpośrednich skutków wypadków drogowych, należy również uwzględnić długotrwałe emisje związków organicznych, w tym wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, pyłu (a także sadzy) ze śladami metali ciężkich oraz najgroźniejszych w tej grupie prekursorów ozonu oraz podwyższony poziom hałasu.

W związku z powyższym, w ramach przeprowadzonej analizy, dokonano oceny działań zapisanych w Strategii w odniesieniu do istotnych elementów środowiska i jego ochrony.

Zgodnie z załączoną matrycą, obejmującą 1085 pól i prezentującą wyniki analizy, można wskazać kilka wniosków:

- efekty pozytywne (263 pól):
 1. budowa sieci wodno-kanalizacyjnych wraz z rozbudową i modernizacją oczyszczalni ścieków
 2. stworzenie systemu tras rowerowych, pieszych
 3. uzbrojenie terenów w strefie uzdrowiskowej
- efekty negatywne (258 pól):
 1. planowane budowy, modernizacje i działania infrastrukturalne mogą w różnej skali spowodować negatywne oddziaływanie na środowisko
 2. zakładana intensyfikacja działalności gospodarczej może spowodować niekontrolowany wpływ na środowisko
- efekty neutralne (564 pól):
 1. wiele zakładanych działań na terenie gminy, dotyczących istniejących obiektów bądź działań nieinwestycyjnych, nie spowoduje ani poprawy, ani pogorszenia stanu środowiska, bądź zmiany te będą się uzupełniały bądź niwelowały

Dla większości przedsięwzięć przewidywanych do realizacji w Strategii bezpośrednie oddziaływanie na środowisko będzie ograniczone do najbliższego sąsiedztwa. Można zatem wskazać istotne zagrożenia dla środowiska:

- praktycznie nieodwracalne przekształcenia terenów w przypadku realizacji nowych inwestycji mieszkaniowych, infrastrukturalnych czy komunikacyjnych;
- pogorszenie wskaźników zanieczyszczenia powietrza – w przypadku nowych źródeł emisji zanieczyszczeń – źródła punktowe, liniowe czy zanieczyszczenia komunikacyjne;
- podwyższenie poziomu hałasu;



- wzrost ilości odpadów (zwiększenie ilości turystów, nowe obiekty i przedsięwzięcia);
- wzrost ilości ścieków nieoczyszczonych (drogi, nowe tereny zurbanizowane).

Oddziaływania pośrednie to przede wszystkim:

- wzrost intensywności gospodarowania i zmiany zagospodarowania terenu w rejonie nowych inwestycji;
- wzrost intensywności ruchu i związanych z tym emisji zanieczyszczeń.

Reasumując, przyjęte założenia w Strategii oraz planowane działania mogą spowodować poprawę istniejącego stanu środowiska i warunków życia mieszkańców gminy. Negatywne efekty, które wiążą się najczęściej z działaniami inwestycyjnymi i które nie są całkowicie do uniknięcia, powinny w każdym przypadku być analizowane i minimalizowane.

7.5.1 Oddziaływanie transgraniczne

Ze względu na lokalizację działań na terenie gminy Miłomłyn, realizacja celów i działań Strategii będzie miała tylko lokalny wpływ i nie będzie miała oddziaływania transgranicznego.

7.6 Ocena przedsięwzięć i ich alternatyw z użyciem przyjętych celów

W ramach Strategii przewidywane cele i działania powiązane są ze sobą i mogą mieć potencjalne oddziaływanie na obszary oceniane, zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym Dyrektywą w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Strategia zakłada osiągnięcie określonych celów w wyniku podjęcia skutecznych działań. Wszystkie one będą miały pośredni i bezpośredni wpływ na życie mieszkańców oraz stan środowiska. Część z nich jest niezbędna do zapewnienia zrównoważonego rozwoju gminy i jej mieszkańców. Niektóre, mogą mieć negatywny wpływ na środowisko i należy rozważyć ich alternatywy. Należy jednak zaznaczyć, że pozostawienie wariantu „0” czyli stanu obecnego nie zawsze jest najbardziej korzystne dla ochrony środowiska.

W przypadku poszukiwania alternatyw, warto uwzględnić faktyczne uwarunkowania lokalizacji niektórych inwestycji w silnie przekształconym środowisku. Wiąże się z tym często dość ograniczona swoboda w przestrzennym kształtowaniu infrastruktury.

W ramach dokonanej oceny, wykonano analizę wariantów, a następnie przeprowadzono ocenę wariantu najbardziej korzystnego dla środowiska w odniesieniu do:

- oddziaływania na środowisko
- wpływu na standardy jakościowe
- ochronę zasobów



Tabela 2 Synteza wariantowej oceny oddziaływania na środowisko

WARIANTOWA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO		Wariant „0” (status quo)	Wariant I (zaproponowany w Strategii)	Wariant II (korzystny dla środowiska)
prognozowany wpływ na komponenty i cechy środowiska przyrodniczego	świat zwierząt	-	-/+	+
	świat roślin	-	-/+	+
	powierzchnię ziemi, z uwzględnieniem ruchów masowych ziemi	-	-/+	+
	wody powierzchniowe i podziemne	-	+	+
	powietrze i klimat	-	-/+	+
	walory krajobrazowe	-	+	+
wpływ na zdrowie i życie ludzi		-	+	+
wpływ na dobra materialne		-	+	+
wpływ na zabytki i krajobraz kulturowy, objęte istniejącą dokumentacją, w szczególności rejestrem lub ewidencją zabytków		-	+	+
WZAJEMNE ODDZIAŁYWANIE POMIĘDZY WYBRANYMI ELEMENTAMI		-	-/+	+

Źródło: opracowanie własne

gdzie:

Wariant „0” – wariant zakładający pozostawienie obecnego stanu i zaniechanie realizacji celów i działań opisanych w Strategii

Wariant I – wariant odnosi się do zaproponowanych celów i działań opisanych w Strategii

Wariant II – wariant korzystny dla środowiska, obejmujący wprowadzenie niezbędnych korekt do zaproponowanych w Strategii celów i działań

o – potencjalne efekty obojętne

- – potencjalne efekty negatywne

+ – potencjalne efekty pozytywne

-/+ – potencjalne efekty negatywne / pozytywne – zmiana w stosunku do wariantu „0”



8. Rekomendacje do zastosowania w procesie przyjmowania dokumentu

8.1 Wymagania prawne i zobowiązania dobrowolne

Organ opracowujący Strategię jest zobowiązany przepisami prawa do stosowania zapisów zapewniających zachowanie zrównoważonego rozwoju. Wymogi takie między innymi wynikają z Konstytucji RP, Polityki Ekologicznej Państwa, wielu aktów prawnych i dokumentów strategicznych, ustalających cele i zasady ochrony środowiska. Zobowiązania te wynikają również z podpisanych konwencji i traktatów międzynarodowych, w tym z Traktatu Akcesyjnego z Unią Europejską.

Organ może również przyjąć zobowiązania dobrowolne, w których może zwiększyć swoje obowiązki, skrócić czas wdrażania określonych standardów bądź wprowadzić nowe, dodatkowe wymogi, związane z ochroną środowiska.

W analizowanym dokumencie, wyznaczone cele i działania, co do zasady zgodne są z wymaganiami prawa. Strategia zakłada zapewnienie pełnej zgodności z celami opracowywanych strategii i programów na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Organ opracowujący projekt odnosi się do przestrzegania zasady zrównoważonego rozwoju czy unikania antropopresji i wszelkich zagrożeń dla środowiska naturalnego.

Organ nie odnosi się i nie przyjmuje dodatkowych zobowiązań w zakresie zidentyfikowanych celów i potrzeb środowiskowych.

8.2 Potencjalne konflikty między aspektami środowiskowymi a innymi

W kontekście przeprowadzonej analizy, największe potencjalne konflikty stwierdzono w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego.

Oddziaływań potencjalnie negatywnie oddziaływujących na środowisko i jego zasoby stwierdzono 258, co stanowi 23,8% wszystkich pól oddziaływań. Dotyczą one m.in.:

- zagospodarowania terenów pod inwestycje,
- wspieranie inicjatyw mających na celu rozwój aktywności gospodarczej,
- budowy i przebudowy infrastruktury komunikacyjnej.

8.3 Zalecenia w procesie przyjmowania dokumentu

W ramach przeprowadzonej analizy zaproponowano podjęcie niezbędnych korekt zaproponowanych celów i działań w celu osiągnięcia wariantu najbardziej korzystnego dla środowiska. Zostały one ujęte w poniższej tabeli.



Tabela 3 Zestawienie celów/potrzeb ochrony środowiska w procesie przyjmowania Strategii

Zasoby środowiskowe	Cele/potrzeby ochrony środowiska
woda	zapewnienie dobrego stanu wód powierzchniowych, gruntowych i podziemnych do 2015 roku
	ograniczenie ilości substancji wprowadzanych do wód
	ograniczenie zużycia wód
powierzchnia ziemi	racjonalne wykorzystanie obecnych zasobów na cele mieszkalne i komunikacyjne
	ograniczenie przekształceń terenów zajętych na cele inwestycyjne, mieszkaniowe i komunikacyjne
	zmniejszenie produkcji odpadów
	ograniczenie odpadów kierowanych na składowiska
powietrze / klimat	ograniczenie ilości zanieczyszczeń gazowych i pyłów wprowadzonych do atmosfery
	redukcja gazów cieplarnianych
	wzrost udziału energii odnawialnej w wykorzystaniu energii
	promocja alternatywnych środków transportu, w tym budowa niezbędnej infrastruktury dla ruchu rowerowego
fauna, flora, różnorodność biologiczna	zapewnienie różnorodności gatunków poprzez zachowanie naturalnych przestrzeni życiowych
	ochrona dziko żyjących zwierząt i roślin
	zachowanie lub odtworzenie wystarczającej różnorodności i wystarczającej powierzchni przestrzeni życiowej wszystkich dziko żyjących gatunków
krajobraz / dziedzictwo kulturowe	zachowanie niepodzielonych niezurbanizowanych obszarów
	zachowanie i tworzenie nowych korytarzy ekologicznych łączących różne środowiska
	ochrona istniejących zabytków oraz obiektów dziedzictwa kulturowego
ludność, ochrona zdrowia	redukcja emisji pyłu zawieszonego
	wprowadzenie stref ograniczonego ruchu w wyznaczonych miejscach
	rozwój potencjałów dla turystyki zdrowotnej
	promocja zdrowego stylu życia i działania z zakresu edukacji ekologicznej

Źródło: opracowanie własne



8.3.1 Propozycje rozwiązań służących zapobieganiu, ograniczaniu lub kompensacji negatywnych oddziaływań na środowisko

Kierunkiem docelowym Strategii powinno być dążenie do zrównoważonego i spójnego rozwoju gminy, ukierunkowanego na ochronę unikalnych wartości przyrodniczych i kulturowych, które stanowią o jego potencjale rozwojowym. Dotyczy to m.in.:

1. gospodarki przestrzennej,
2. rozwoju turystyki,
3. modernizacji infrastruktury komunikacyjnej,
4. rozwoju świadomości i wiedzy ekologicznej wśród mieszkańców.

Jednym z głównych celów oceny oddziaływania na środowisko planów/programów jest wskazanie możliwości zapobiegania, rekompensowania lub minimalizacji niekorzystnych skutków środowiskowych realizacji zapisów tych dokumentów. W przypadku prognozy dla dokumentu o charakterze strategicznym, ważne jest wskazanie pewnych zasad postępowania w odniesieniu do realizacji poszczególnych celów. Również ocena wykonana na tym etapie, kiedy powstaje Strategia, umożliwi wskazanie skutków, które bezwzględnie należy wyeliminować lub też takich, na które można zareagować właśnie na tak wczesnym etapie, zanim nastąpi decyzja wskazująca konkretne umiejscowienie danego przedsięwzięcia, lub konkretne rozwiązanie technologiczne.

Na poziomie Strategii można wskazać następujące opcje działania w celu unikania, zmniejszania i kompensacji znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko:

1. rezygnacja z zaplanowanych obszarów przedsięwzięć;
2. wprowadzenie dodatkowych obszarów przedsięwzięć;
3. zmiana priorytetów poszczególnych celów i działań.

W ramach ograniczania negatywnych oddziaływań planowanych działań, powinny być stosowane określone zasady zarówno na etapie budowy, jak i eksploatacji poszczególnych inwestycji. Ze względu na skalę możliwych do zaistnienia konfliktów społecznych, istotną uwagę należy poświęcić kwestiom ochrony środowiska przyrodniczego i warunków życia ludzi.

Do tego typu działań ograniczających należą:

- ograniczenie zajęcia terenu,
- prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy;
- stosowania odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- dostosowanie terminów prac do okresu wegetacji i rozrodu poszczególnych gatunków;
- maskowanie elementów dyszharmonijnych dla krajobrazu.

W przypadku niebezpieczeństwa zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie działań kompensacyjnych. Do najczęściej stosowanych rozwiązań należeć będą:

- odtwarzanie zniszczonych siedlisk w innych miejscach;
- wzmacnianie populacji;
- tworzenie alternatywnych korytarzy i połączeń ekologicznych.



W ramach oceny na poziomie poszczególnych celów i działań, zidentyfikowano przede wszystkim planowanie przestrzenne, w tym stworzenie możliwości rozwoju inwestycji oraz działania związane z budową i rozwojem infrastruktury technicznej, w tym drogowej, jako obszary, które mogą powodować możliwe znaczące oddziaływania obciążające środowisko.

Wyraźnie zatem widać, że istotną rolę w realizacji celów Strategii będzie miało wzmocnienie roli planowania przestrzennego oraz jego integracja z ochroną środowiska.

Uwzględniając jednak społeczno-gospodarcze cele rozwoju miasta Miłomłyn, nie zaleca się rezygnacji z tego rodzaju działań inwestycyjnych, a wprowadzenie pewnych korekt i minimalizowania ich oddziaływań podczas późniejszych etapów, związanych z realizacją i wdrażaniem konkretnych przedsięwzięć, zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie.

Istotne jest również zatem, by prowadzić szeroko zaplanowane działania, związane ze wsparciem przedsięwzięć infrastrukturalnych, m.in. stworzenie i wspieranie zdrowego stylu życia czy prowadzenie edukacji ekologicznej na różnych poziomach. Dzięki temu, będzie można stworzyć szansę, by z odpowiednim wyprzedzeniem potraktować zagadnienia przyjaznego dla środowiska rozwoju miasta i jego funkcji. Tego typu działania są również bardzo istotne i zalecane na poziomie planowania przestrzennego oraz wyboru sposobów i technologii realizacji poszczególnych przedsięwzięć inwestycyjnych.

8.4 Zalecenia dla innych dokumentów

Strategia to opracowany, przyjęty i koordynowany przez gminę Miłomłyn wieloletni program działań w sferze przestrzeni, infrastruktury, społeczeństwa i gospodarki zmierzający do stworzenia warunków do dalszego rozwoju gminy.

Celem Strategii jest podniesienie jakości życia mieszkańców oraz podniesienie konkurencyjności gminy w oparciu o działania sprzyjające długofalowemu rozwojowi gospodarczemu i społecznemu.

W kontekście powiązań z innymi dokumentami, należy podzielić je na zewnętrzne i wewnętrzne.

1. Dokumenty zewnętrzne

1. przyjmowane są przez inne organy i instytucje
2. gmina i jej społeczność mogą mieć udział w ich tworzeniu, wypowiadać się na ich temat,
3. po ich zatwierdzeniu, dokumenty wewnętrzne powinny być spójne z nimi i realizować przyjęte i określone cele i działania na poziomie lokalnym

2. Dokumenty wewnętrzne

1. przyjmowane są przez właściwe organy jednostki samorządu terytorialnego
2. mieszkańcy gminy, zainteresowana społeczność oraz inne organy biorą udział w ich tworzeniu, opiniują i konsultują proponowane zapisy
3. po ich zatwierdzeniu, mają charakter kierunkowy, czasami legislacyjny i powinny być ze sobą spójne w realizacji określonej wizji rozwoju danej jednostki



Oceniana Strategia należy do istotnych dokumentów wewnętrznych gminy. To ona wyznacza długofalowe kierunki rozwoju samorządu i potrzeby jego mieszkańców. Tym samym, powinien uwzględniać obowiązujące przepisy i wytyczne w odniesieniu do poszczególnych celów i działań.

Analizowana Strategia w większości swoich zapisów obejmuje odwołania i cele związane z zapewnieniem zrównoważonego rozwoju gminy. Po rozszerzeniu ich o niezbędne korekty / rekomendacje wynikające z niniejszej analizy, będzie można wskazywać ją jako dokument, z którym powinny być zgodne również pozostałe dokumenty wewnętrzne gminy Miłomłyn.



9. Monitoring

9.1 Ocena i weryfikacja wskaźników

Strategia będzie poddawana systematycznej, okresowej analizie i ocenie oraz w razie potrzeby aktualizowana w zakresie dostosowania się do zmieniających się uwarunkowań.

Monitorowanie jest procesem systematycznego zbierania, raportowania i interpretowania danych. Dostarcza informacji o postępie realizacji i efektywności wdrażania poszczególnych projektów oraz programów, jak i sposobie oraz prawidłowości wykorzystania udzielonej pomocy finansowej.

Monitorowanie dotyczyć będzie przede wszystkim kontroli realizacji poszczególnych projektów oraz osiągnięcia planowanych wskaźników produktów i rezultatów.

Monitoring prowadzony będzie w zakresie rzeczowym i finansowym. Ten pierwszy będzie obejmował dane obrazujące postęp we wdrażaniu programu oraz umożliwienie oceny jego wykonania w odniesieniu do celów ustalonych w Strategii i będzie prowadzony w trzech kategoriach:

- wskaźniki produktu,
- wskaźniki rezultatu.

Monitoring finansowy będzie obejmował natomiast dane realizacji projektów będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania przeznaczonych na nie środków finansowych.

Do monitorowania oceny realizacji Strategii i jej aktualizacji, służyć będzie system współpracy pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w realizację Strategii. Na ten system składają się:

- Zespół Zadaniowy ds. realizacji Strategii;
- Partnerzy, w tym:
 - radni,
 - mieszkańcy miasta,
 - przedsiębiorcy,
 - organizacje pozarządowe,
 - partnerzy instytucjonalni.

Projekt Strategii zawiera zatem przykładowe wskaźniki rozwoju, które mają odpowiedzieć na pytanie o trafność zaplanowanych, wykonanych i zakończonych projektów w odniesieniu do potrzeb, ocenić efekty i korzyści z ich wdrożenia, a także ich wpływ na kwestie horyzontalne.

Nie wszystkie one odnoszą się w sposób bezpośredni do celów środowiskowych. W związku z powyższym dla poszczególnych zasobów środowiska, podlegających analizie, zdefiniowano dodatkowe wskaźniki, które mogą stanowić źródło monitorowania i oceny osiągnięcia poszczególnych celów Strategii. Są one komplementarne w odniesieniu do zdefiniowanych w Strategii wskaźników.



Tabela 4 Zestawienie proponowanych wskaźników monitoringu realizacji Strategii

Zasoby środowiskowe	Cele/potrzeby ochrony środowiska	Wskaźniki
woda	ograniczenie ilości substancji wprowadzanych do wód	ładunek zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu
	ograniczenie zużycia wód	zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności
powierzchnia ziemi	racjonalne wykorzystanie obecnych zasobów w granicach gminy na cele mieszkalne i komunikacyjne	udział gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • tereny mieszk. • tereny przemysł. • inne tereny zabudow. • zurb. tereny niezabud. • tereny rekr. wypoczynk. • tereny komunikacyjne (drogi, tereny kolejowe, inne) • użytki kopalne
	ograniczenie przekształceń terenów zajętych na cele inwestycyjne, mieszkaniowe i komunikacyjne	udział gruntów rolnych i leśnych wyłączonych z produkcji rolniczej i leśnej
	zmniejszenie produkcji odpadów	ilość odpadów wytworzonych w ciągu roku
	ograniczenie odpadów kierowanych na składowiska	udział odpadów składowanych do wytworzonych
powietrze / klimat	ograniczenie ilości zanieczyszczeń gazowych i pyłów wprowadzonych do atmosfery	emisja NO _x , SO ₂ i pyłów PM10
	redukcja gazów cieplarnianych	emisja CO ₂ , O ₃ ,
	wzrost udziału energii odnawialnej w wykorzystaniu energii	<ul style="list-style-type: none"> • udział energii odnawialnej w produkcji energii cieplnej • moc instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii
	promocja alternatywnych środków transportu, w tym budowa niezbędnej infrastruktury dla ruchu rowerowego	długość ścieżek rowerowych
fauna, flora, różnorodność biologiczna	zapewnienie różnorodności gatunków poprzez zachowanie naturalnych przestrzeni życiowych	udział w powierzchni całkowitej miasta: <ul style="list-style-type: none"> • użytków rolnych, • gruntów leśnych oraz zadrz. i zakrz. • gruntów pod wodami • użytków ekologicznych • nieużytków



	ochrona dziko żyjących zwierząt i roślin	udział obszarów chronionych w powierzchni całkowitej
	zachowanie lub odtworzenie wystarczającej różnorodności i wystarczającej powierzchni przestrzeni życiowej wszystkich dziko żyjących gatunków	udział nakładów finansowych na utrzymanie terenów zielonych, lasów i obszarów chronionych
krajobraz / dziedzictwo kulturowe	zachowanie niepodzielonych nieurbanizowanych obszarów	udział niepodzielnych nieurbanizowanych obszarów w powierzchni całkowitej miasta
	zachowanie i tworzenie nowych korytarzy ekologicznych łączących różne środowiska	udział korytarzy ekologicznych w powierzchni całkowitej miasta
	ochrona istniejących zabytków oraz obiektów dziedzictwa kulturowego	liczba obiektów podlegających ochronie konserwatorskiej
ludność, ochrona zdrowia	redukcja emisji pyłu zawieszonego	emisja PM _{2,5}
	wprowadzenie stref ograniczonego ruchu w wyznaczonych miejscach	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wprowadzonych stref • zmniejszenie stref o przekroczonym poziomie hałasu
	rozwój potencjałów dla turystyki zdrowotnej	liczba turystów i stopień wykorzystania miejsc noclegowych
	promocja zdrowego stylu życia i działania z zakresu edukacji ekologicznej	liczba działań z zakresu promowania zdrowego stylu życia i edukacji ekologicznej

Źródło: opracowanie własne

Proponowany zakres monitoringu dotyczący wymogów środowiskowych, jest związany bezpośrednio z celami / potrzebami ochrony środowiska wyszczególnionymi w tabeli. W szczególności monitoring będzie musiał odpowiedzieć, czy zostały zastosowane środki zalecane w ramach wykonanej oceny w przypadku działań, które mogą powodować negatywne skutki środowiskowe.

W kontekście monitoringu skutków środowiskowych Strategii, konieczna jest również weryfikacja i kontrola raportów o oddziaływaniu planowanych projektów na środowisko, jeśli takowe będą wymagane dla poszczególnych przedsięwzięć na etapie ich przygotowania i realizacji.



10. Braki i trudności

W trakcie opracowywania niniejszej Prognozy oparto się na przyjętych przez organ dokumentach, przyjętych założeniach oraz przekazanych i pozyskanych informacjach.

W ramach analizy zwrócono uwagę na występujące braki i trudności:

1. niedostępność danych na odpowiednim poziomie dokładności regionalnej lub też ich nieosiągalność przy rozsądnym (efektywnym) nakładzie pracy;
2. brak szeregu danych w pełnym zakresie i dla wszystkich okresów i poziomów szczegółowości.

Można jednak stwierdzić, że podczas prac nad Prognozą dysponowano niezbędnymi danymi w celu przeprowadzenia szczegółowej oceny oddziaływania, zaś zebrane i otrzymane od organu dane wyjściowe były pełne i w sposób jednoznaczny umożliwiały ocenę wpływu na otaczające środowisko.



11. Spis tabel

Tabela 1	Skala pomocnicza uciążliwości hałasu	27
Tabela 2	Synteza wariantowej oceny oddziaływania na środowisko	39
Tabela 3	Zestawienie celów/potrzeb ochrony środowiska w procesie przyjmowania Strategii.....	41
Tabela 4	Zestawienie proponowanych wskaźników monitoringu realizacji Strategii.....	46

12. Spis rysunków

Rysunek 1	Obszar oddziaływania Strategii – gmina Miłomłyn	16
-----------	---	----

13. Załączniki

13.1 Matryca oceny oddziaływania

kryteria oceny		ochrona zasobów						
		ochrona zasobów przyrody nieożywionej				adaptacja do zmian klimatycznych/ograniczanie skutków klęsk żywiołowych		
Cele i Działania Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Miłomłyn na lata 2014-2020		ochrona krajobrazu naturalnego i urzeczynianie różnicowania krajobrazu rolniczego	urzeczynianie i ochrona obszarów naturalnej retencji	ograniczanie eutrofizacji rzek i jezior	ochrona zasobów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych	stabilizacja/wyrównywanie przepływów wody	ochrona przeciwpowodziowa	nivelowanie skutków suszy
1	2	31	32	33	34	35	36	37
Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna, turystyczna i społeczna								
	Inwestycje drogowe	H	PN	PN	PN	PN	PN	PN
	Budowa oświetlenia ulicznego	N	N	N	N	N	N	N
	Budowa sieci wodno-kanalizacyjnych wraz z rozbudową i modernizacją oczyszczalni ścieków	PK	K	W	W	PK	PK	N
	Budowa cmentarza	PK	N	PN	PN	N	N	N
	Kreowanie zrównoważonej polityki przestrzennej	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK
	Uzbrojenie terenów w strefie uzdrowiskowej	PK	PK	PK	PK	N	N	N
	Stworzenie systemu tras rowerowych, pieszych	PK	N	PK	PK	PK	PK	N
	Budowa amfiteatru w Miłomłynie	N	N	PN	PN	PN	PN	PN
	Budowa ekomariny i plaży w Miłomłynie	N	N	PN	PN	PN	PN	PN
	Rewitalizacja centrum Miłomłyna	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK
	Wzrost jakości i dostępności opieki zdrowotnej	N	N	N	N	N	N	N
	Stworzenie warunków do opieki nad osobami starszymi	PN	N	PN	PN	PN	PN	N
Wykorzystany i zwiększony potencjał turystyczny								
	Stworzenie strefy uzdrowiskowej w Miłomłynie	N	N	PN	PN	PN	PN	PN
	Uzbrojenie terenów w strefie uzdrowiskowej	PK	PK	PK	PK	N	N	N
	Samoorganizacja branży turystycznej	N	N	N	N	N	N	N
	Stworzenie kompleksowej oferty turystycznej – lokalne produkty turystyczne	N	N	N	N	N	N	N
	Urozmaicenie bazy rekreacyjno-wypoczynkowej	N	N	PN	PN	PN	PN	PN
	Stworzenie oferty wypoczynku dla osób starszych	PN	N	PN	PN	PN	PN	N
	Promocja turystyczna gminy	N	N	N	N	N	N	N

kryteria oceny		oddziaływanie na środowisko													
		ograniczenie emisji do środowiska								zrównoważona gospodarka energią				zrównoważone	
Cele i Działania Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Miłomłyn na lata 2014-2020		ścieki	podstawowe zanieczyszczenia powietrza	gazy "szklarniowe"	odpady	depozycja trwałych zanieczyszczeń w glebie/wodach gruntowych	hałas	promieniowanie elektromagnetyczne	ograniczenie ryzyka awarii	ograniczenie strat energii	zwiększenie/ racjonalizacja zużycia energii	zmiana struktury nośników energii	wzrost podaży energii z OZE	wody	drewno i biomasa
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Rozwój przedsiębiorczości															
	Promocja gospodarcza gminy	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Rozwój współpracy z Centrum Obsługi Inwestora	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Przygotowanie strategii promocji Miłomłyna	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Stworzenie systemu zachęt i udogodnień dla przedsiębiorców	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PN	PK	PK	PK	PK	PN	PN
	Edukacja w zakresie przedsiębiorczości i kreatywności młodzieży z terenu gminy	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Powołanie rady gospodarczej w Gminie	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Aktywne, zaangażowane społeczeństwo i integracja wewnętrzna gminy															
	Aktywizacja społeczności lokalnej i wzmocnienie kapitału społecznego	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK
	Rozwój świetlic wiejskich	PN	PN	PN	PN	PN	PN	N	PN	PN	PN	PK	PK	PN	PN
	Kształcenie liderów lokalnych,	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK
	Promocja działań lokalnych liderów, organizacji pozarządowych	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Usprawnienie systemu komunikacji w Gminie – między władzą samorządową a mieszkańcami	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Wprowadzenie standardów obsługi interesantów w Urzędzie Miasta i Gminy	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N

LEGENDA

Wzmacniające (W) – służące bezpośrednio ochronie środowiska

Korzystne (K) – istotnie zwiększające szansę lub tempo minimalizacji oddziaływania na środowisko

Potencjalnie Korzystne (PK) – korzyści środowiskowe przeważają w sposób jednoznaczny nad ewentualnymi skutkami negatywnymi, jednak ich osiągnięcie nie jest zagwarantowane i wymaga spełnienia dodatkowych warunków;

Neutralne (N) – nie można zidentyfikować istotnych (znaczących) pól wzajemnych oddziaływań (ani pozytywnych, ani negatywnych) poszczególnych działań z priorytetami ochrony środowiska;

Cele i Działania Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Miłomłyn na lata 2014-2020	kryteria oceny	standardy jakościowe													
		wykorzystywanie zasobów			dostęp do bezpiecznych ekologicznie usług i zasobów			zmniejszanie ekologicznego ryzyka zdrowotnego				ochrona i wzmacnianie równowagi przyrodniczej i różnorodności biologicznej			
1	2	nieodnawialnych surowców i nośników energii	przestrzeni	stymulowanie proekologicznych wzorców konsumpcji i produkcji	poprawa jakości środowiska miejskiego	zapoznanie w wodę wysokiej jakości	powiększony dostęp do bezpiecznych ekologicznie miejsc rekreacji i wypoczynku	odpowiedni stan sanitarny otoczenia	ograniczenie nadmiernego hałasu	eliminacja prekursorów ozonu	ograniczenie stopnia zapylenia (redukcja pyłu zawieszonego)	ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	rozwój i umacnianie systemu obszarów chronionych	utrzymywanie funkcjonalności, spójności i ciągłości ekosystemów	wzrost lesistości
		17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Rozwój przedsiębiorczości															
	Promocja gospodarcza gminy	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Rozwój współpracy z Centrum Obsługi Inwestora	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Przygotowanie strategii promocji Miłomłyna	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Stworzenie systemu zachęt i udogodnień dla przedsiębiorców	PN	PN	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK
	Edukacja w zakresie przedsiębiorczości i kreatywności młodzieży z terenu gminy	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Powołanie rady gospodarczej w Gminie	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Aktywne, zaangażowane społeczeństwo i integracja wewnętrzna gminy															
	Aktywizacja społeczności lokalnej i wzmacnianie kapitału społecznego	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK
	Rozwój świetlic wiejskich	PN	N	PK	PK	PN	PK	PN	PN	PN	PN	PN	N	N	N
	Kształcenie liderów lokalnych,	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK
	Promocja działań lokalnych liderów, organizacji pozarządowych	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Usprawnienie systemu komunikacji w Gminie – między władzą samorządową a mieszkańcami	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Wprowadzenie standardów obsługi interesantów w Urzędzie Miasta i Gminy	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N

LEGENDA

Wzmacniające (W) – służące bezpośrednio ochronie środowiska

Korzystne (K) – istotnie zwiększające szansę lub tempo minimalizacji oddziaływania na środowisko

Potencjalnie Korzystne (PK) – korzyści środowiskowe przeważają w sposób jednoznaczny nad ewentualnymi skutkami negatywnymi, jednak ich osiągnięcie nie jest zagwarantowane i wymaga spełnienia dodatkowych warunków;

Neutralne (N) – nie można zidentyfikować istotnych (znaczących) pól wzajemnych oddziaływań (ani pozytywnych, ani negatywnych) poszczególnych działań z priorytetami ochrony środowiska;

kryteria oceny		ochrona zasobów						
		ochrona zasobów przyrody nieożywionej				adaptacja do zmian klimatycznych/ograniczanie skutków klęsk żywiołowych		
Cele i Działania Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Miłomłyn na lata 2014-2020		ochrona krajobrazu naturalnego i utrzymywanie różnicowania krajobrazu rolniczego	utrzymywanie i ochrona obszarów naturalnej retencji	ograniczenie eutrofizacji rzek i jezior	ochrona zasobów Głównych Żbiorników Wód Podziemnych	stabilizacja/wyrównywanie przepływów wody	ochrona przeciwpowodziowa	nivelowanie skutków suszy
1	2	31	32	33	34	35	36	37
Rozwój przedsiębiorczości								
	Promocja gospodarcza gminy	N	N	N	N	N	N	N
	Rozwój współpracy z Centrum Obsługi Inwestora	N	N	N	N	N	N	N
	Przygotowanie strategii promocji Miłomłyna	N	N	N	N	N	N	N
	Stworzenie systemu zachęt i udogodnień dla przedsiębiorców	PK	PK	PK	PK	PK	PK	N
	Edukacja w zakresie przedsiębiorczości i kreatywności młodzieży z terenu gminy	N	N	N	N	N	N	N
	Powołanie rady gospodarczej w Gminie	N	N	N	N	N	N	N
Aktywne, zaangażowane społeczeństwo i integracja wewnętrzna gminy								
	Aktywizacja społeczności lokalnej i wzmacnianie kapitału społecznego	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK
	Rozwój świetlic wiejskich	N	N	PN	PN	PN	PN	PN
	Kształcenie liderów lokalnych,	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK
	Promocja działań lokalnych liderów, organizacji pozarządowych	N	N	N	N	N	N	N
	Usprawnienie systemu komunikacji w Gminie – między władzą samorządową a mieszkańcami	N	N	N	N	N	N	N
	Wprowadzenie standardów obsługi interesantów w Urzędzie Miasta i Gminy	N	N	N	N	N	N	N

LEGENDA

- Wzmacniające (W)** – służące bezpośrednio ochronie środowiska
- Korzystne (K)** – istotnie zwiększające szansę lub tempo minimalizacji oddziaływania na środowisko
- Potencjalnie Korzystne (PK)** – korzyści środowiskowe przeważają w sposób jednoznaczny nad ewentualnymi skutkami negatywnymi, jednak ich osiągnięcie nie jest zagwarantowane i wymaga spełnienia dodatkowych warunków;
- Neutralne (N)** – nie można zidentyfikować istotnych (znaczących) pól wzajemnych oddziaływań (ani pozytywnych, ani negatywnych) poszczególnych działań z priorytetami ochrony środowiska;